

C. I.

Uter rex dauid senuerat. Nonne tibi videtur si occidit semper sequaris litteras signetur esse vel arte narum ludrica? Frigidus senex obuoluitur vestimentis. et nisi completum adolefcentule non tepescit. Diuebat adhuc bersabee superat abigail et relique uxores et concubine. Omnes quasi frigidum repudiantur. et in tantum gradum calefacit amplexibus. Abigail multo dauid senior fuit: et tamen ueniente fara aliaz non gessit uxores. Isaac duplices dauid an nos habuit: et cum rebecca iam vetula nunquam gessit. Iacobus prioribus ante diluuium uiris: qui post annos quingentos non dico semilibus sed pene cariosis artibus nullis puellares querere complexus. Moyses dux israelitici populi centum viginti annos habuit et sephoram non mutauit. Quis ergo ista sunamitis uxor et uirgo tam feruens ut frigidum calefaceret? sancta: ut calente ad libidinem non puocaret? Exponat salomon patris delicias et pacificus bellatoris amplexus. posside sapientiam posside intelligentiam ne derelinquas eam. et apprehendet te: ama illam et seruabit te. Omnes pene uirtutes corporis mutantur in senibus. et crescite sola sapientia decreuit cetera. icunia. camene huc illucque discursus: peregrinorum susceptio. defensio pauperum: instantia orationum: uisitatio languentium. labor manuum unde prebent elemosine. et cuncta que per corpus exercetur. fracto corpore minora sunt. Nec hoc dico quod inueniuntur et adhuc solidioris etatis. qui sine labore et ardentissimo studio. uite quoque sanctimoniam et orationis frequentiam sanctam consecuti sunt. frigeat sapientia: que in plerisque senibus etate marcescit: sed quod adolescentia multa corporis bella sustinet. et inter icinia uicio et carnis titillationes quasi ignis in lignis uiridibus suffocatur. et suum non possit explere fulgorem. Senectus uero eorum que adolescentiam suam honestis actibus instruxerunt: et in lege domini meditati sunt die ac nocte. etate fit doctior: processu temporis sapientior. et ueterum studiorum dulcissimos fructus meritis. Ipsumque nomen abisac sapientiam senem indicat. ampli-

Primus li. Malachim. i. regū
tercius Incipit.

.I.

Rex dauid senuerat. habebatque etatis plurimos dies.

Luce operiret uestibus non calefiebatur. Dixit ergo ei serui sui: Quis ramus domino nostro regi adolescentulam virginem. et stet coram rege et foueat eum dormiatque in sinu suo: et calefaciat dominum nostrum regem. Quisierunt igitur adolescentulam speciosam in omnibus finibus israel. et inueniunt abisac sunamitem. et adduxerunt eam ad regem. s sapientia vel contemplatio. quam complectentes: ad regem. Erat autem puella pulchra in eius dilectione flammescunt. Erat autem puella pulchra nimis. Dormiebatque cum rege. et ministrabat ei. Rex uero non cognouit eam. Adonias autem filius agith eleuabatur dicens: Ego regnabo. fecitque sibi currus et equites. et quinquaginta uiros que ante eum currebant. Nec corripuit eum pater suus aliquando dicens: Quare hoc fecisti? Erat autem et ipse pulcher valde secundus natus post abisac. Et sermo eius cum ioab filio saruique. et cum abiathar sacerdote: qui adiuuabant partes adonias. Sadoch uero sacerdos et banaias filius ioiade et nathan propheta et semei et cerethi et seleti et robur

exercitus dauid non erat cum adonias. Immolatis ergo adonias arietibus et vitulis. et uniuersis pinguedibus iuxta lapidem zoelth. qui erat uicinus fonti rogel: uocauit uniuersos fratres suos filios regis. et omnes uiros iuda seruos regis. Nathan autem prophetam et banaiam et robustos quosque et salomonem fratrem suum non uocauit. Dixit itaque nathan ad bersabee matrem salomonis. Num audisti quod regnauerit adonias filius agith et dominus noster dauid hoc ignorat? Nunc ergo ueni accipe a me consilium et salua animam tuam filique tui salomonis. Uade et ingredere ad regem dauid. et dic ei: Nonne tu domine mi rex iurasti mihi ancille tue dicens: quod salomon filius tuus regnabit post me. et ipse sedebit in solio meo? Quare ergo regnabit adonias? Et adhuc ibi te loquente cum rege: ego ueniam post te et complebo sermones tuos. Ingressa est itaque bersabee ad regem in cubiculo. Rex autem senuerat nimis: et abisac sunamites ministrabat ei. Inclinauit se bersabee: et adorauit regem. Ad quam rex. quid tibi inquit uis? Quis respondens ait: Domine mi tu iurasti per dominum deum tuum ancille tue. Salomon filius tuus

orem. Interpretatur enim pater meus iuphuus. abundans uel patris mei rugitus. uerbum iuphuus ambiguum est: sed hic significat quod sapientia amplior sit in senibus et redundans. Alibi autem iuphuus quasi non necessarius ponitur. Abisac autem rugitus proprie nuncupatur. quod maris fluctus retonat. et ut ita dicam de pelago ueniens fremit audit. Et quo ostenditur abundantissimum et ultra humanam uocem in senibus diuini sermonis tonitruum commozari. Sunamitis uero coccinea dicitur: ut significet calere sapientiam et diuina lectione feruere. Quod licet dominici sanguis indicet sacramentum etiam feruore ostendit sapientiam. Unde obsteret illa in genesi cocinum ligat in manu phares. qui ab eo quod parietem dimiserat duos populos ante separantes diuisionis nomen. i. phares sortitus est. Et raab me retrix in typo ecclesie resticulam mysterium sanguinis continentem. ut hierico penante domus eius saluaretur appendit. Unde de sanctis dicit. Hi sunt qui uenerunt de calore domus rechar. et alibi. Ignem ueni mittere in terram. quod discipulorum corde succensus cogebat eos dicere: Nonne cor nostrum ardens erat. **C**unq; ope. z. Dauid nimirum rugitus protulit. ut quod de senibus natus est parentibus. uel quod multum in prelio sanguine fuderat. uel potius ex quo angelum cedente populum uidit. pauore uehementi contabuit. unde in incommoda

te frigoris. usque ad mortem permansit.

Adonias. Iudicium populi significat. qui maior filius esse uidetur. quod prior lege susceptus. et gentile populum que per gratiam dei posterior uocatur. et spernes se solum cum domino regnare putauit. Adonias enim dominator dominus interpretatur. Sed ecclesie populus cum domino salomone. i. pacifico nostro cui ipse corpus est. per diuinam ordinationem in regnum substituit. et quod merito perfidie maior filius. i. per populum precipitatur. **B**ersabee. Interpretatur filia iuramenti. significat autem antiquam ecclesiam que fuit sub lege. de cuius stirpe uerus salomon nasci. promissus est. Nathan interpretatur donum: et figurat ueterem prophetiam.

regnabit post me: et ipse sedebit in folio meo. et ecce adonias regnat te dñe mi rex ignozate. **M**actauit boues et pingua queq; et arietes plurimos: et vocauit omnes filios regis. abiathar quoq; sacerdotem et ioab principem militie: salomonem aut seruum tuum non vocauit. **V**erū tamen domine mi rex in te oculi respiciunt totius israel: ut in dices eis quis sedere debeat in folio tuo dñe mi rex post te. **E**ritq; cum dormierit dominus meus rex cum patribus suis. erimus ego et filius meus salomon peccatores. **A**d huc illa loquente cum rege nathan propheta venit. **E**t nuncia nerunt regi dicentes: **A**dest nathan propheta. **C**umq; introisset ante conspectum regis. et adorasset eum. prius in terram. dixit nathan: Domine mi rex tu dixisti adonias regnet post me. et ipse sedeat super thronum meum: Quia descendit hodie et immolauit boues et pingua et arietes plurimos. et vocauit uniuersos filios regis et principes exercitus. abiathar quoq; sacerdotem: **I**llisq; uescitibus et bibentibus coram eo: et dicentibus uiuat rex adonias. me seruum tuum et sadoch sacerdotem et banaiam filium ioiade et salomonem filium tuum non vocauit. **N**unquid a dño meo rege exiuit hoc uerbum: et mihi non indicasti seruo tuo qui sessurus esset super thronum dñi mei regis post eum? **E**t respondit rex dauid dicens: **V**ocate ad me bersabee. **Q**uę cum fu

isset ingressa coram rege: et stetit ante eum. iurauit rex et ait: **U**iuat dñs qui eruit animam meam de omni angustia. quia sicut iuravi tibi per dominum deum israel dicens: **S**alomon filius tuus regnabit post me et ipse sedebit super solium meum pro me: sic faciam hodie. **S**ummisq; bersabee in terram uultu: adorauit regem dicens: **U**iuat dominus meus rex dauid in eternum. **D**ixitq; rex dauid: **V**ocate michi sadoch sacerdotem et nathan prophetam et banaiam filium ioiade. **Q**ui cum ingressi fuissent coram rege. dixit ad eos: **T**ollite uobiscum seruos domini uestri. et imponite salomonem filium meum super mulam meam. et ducite eum in gion. et uigat eum ibi sadoch sacerdos et nathan propheta in regem super israel. et canetis buccina atq; dicetis: **U**iuat rex salomon. **E**t ascendetis post eum et uenietis in hierusalem. et sedebit super solium meum. et ipse regnabit pro me: illiq; precipias ut sit dux super israel et super iudam. **E**t respondit banaias filius ioiade regi dicens: amen. **S**ic loquatur dñs deo domini mei regis. **Q**uomodo fuit dominus cum dño meo rege. sic sit cum salomone: et sublimius faciat solium eius solio dñi mei regis dauid. **D**escendit ergo sadoch sacerdos et nathan propheta et banaias filius ioiade. et cerethi et pheleti. et imposuerunt salomonem super mulam regis dauid: et adduxerunt eum in gion. **S**upersitq; sadoch sacerdos

Mulam. Dauid alij ecclesiam alij synagogam. propter in fecunditate dicit.

cornu olei de tabernaculo et vixit salomones. et cecinerunt buccina. et dixit omnis populus: **C**iuat rex salomon. **E**t ascendit vniuersa multitudo post eum. et populus canentium tubis et letantium gaudio magno: et insonuit terra a clamore eorum. **A**udiuit autem adonias. et omnes qui iuitati fuerant ab eo: **J**amque conuiuium finitum erat. **S**ed et ioab audita voce tubę ait: **Q**uid sibi vult clamor ciuitatis tumultuantis? **A**dhuc illo loquente ionathan filius abiathar sacerdotis venit. **C**ui dixit adonias: **I**ngredere. quia vir fortis es et bona nunciatus. **R**espōditque ionathan adoniam: **N**equaquam. **D**ñs enim noster rex dauid reges constituit salomonem. **M**isitque cum eo sadoch sacerdotem et nathan prophetam et banaiam filliam ioiade et cerethi et pheleti et imposuerunt eum super mulam regis. **U**nxeruntque eum sadoch sacerdos et nathan propheta regem in gion. **E**t ascenderunt inde letantes. et insonuit ciuitas. **H**ęc est vox quā audistis. **S**ed et salomon sedet super solium regni. **E**t ingressi serui regis benedixerunt domino nostro regi dauid dicentes: **A**mplificet deus nomē salomonis super nomen tuum: et magnificet thronum eius super thronum tuum. **E**t adorauit rex dauid in lectulo suo. insuper hęc locutus est: **B**enedictus dominus israel. qui dedit hodie sedentem in solio meo videntibus oculis meis. **T**erriti sunt ergo et surrexerunt

omnes qui iuitati fuerant ab adonia. et iuit vnusquisque in viam suam. **A**donias autem timens salomonem surrexit et abiit in tabernaculum domini: tenuitque cornu altaris. **E**t nunciauerunt salomoni dicentes: **E**cce adonias timens regem salomonem tenet cornu altaris dicens: **J**uret mihi hodie rex salomon. quod non interficiat seruum suum gladio. **D**ixitque salomon: **S**i fuerit vir bonus. non cadet ne vnus quidem capillus eius in terram. **S**in autem malum inuentum fuerit in eo: morietur. **M**isit ergo rex salomon et eduxit eum ab altari. **E**t ingressus adorauit regem salomonem. **D**ixitque ei rex salomō: **U**ade in domum tuam.

C. II.
Hispropiqua
 uerunt autem dies dauid vt moreretur. **P**recepitque salomoni filio suo dicens: **E**go ingredior viam vniuersę terre. **C**onfortare et esto vir fortis. et obserua vt custodias mandata domini dei tui. vt ambules in vijs eius. et custodias ceremonias eius et precepta eius. et iudicia et testimonia sicut scriptum est in lege moysi. vt intelligas vniuersa que facis. et quocumque te verteris: vt confirmet dominus sermones suos quos locutus est de me dicens: **S**i custodierint filij tui vias meas et ambulauerint coram me in veritate in omni corde suo: et in omni anima sua: non auferetur tibi uir de solio israel. **T**u quoque nosti quā

Tu quoque nosti que. **D**avid precipit salomoni de ista retributio eorum que sibi solatio fuerit. vel iniuste nocuerit. quos ipse patienter tolerauit. **E**t prophetia indicat. quid malis in futuro fieri oporteat vel bonis. quod rex salomō implebit. **I**nterim tamen patientia dei sepe bonos tribulati: reprobos delictis vnus concedit.

fecerit michi ioab filius saruię .
 quę fecerit duobus principibus
 exercitus israel . abner filio ner . et
 amase filio iether . quos occidit .
 et effudit sanguinem belli in pa
 ce . ^{5 vel belli.} et posuit cruozem pzelij in bal
 theo suo qui erat circa lūbos ei⁹ :
 et in calciamento suo quod erat in
 pedibus eius . **F**acies ergo iuxta
 sapientiam tuā : et nō deduces ca
 nitię eius pacifice ad inferos . **S**
 et filijs berzellai galaaditis reddet
 gratiam : eruntq; comedentes in
 mensa tua . **O**ccurrerunt enī mihi
 quando fugiebam a facie absalō
 fratris tui . **N**abes quoq; apud te
 semei filiū gera filij gemini de ba
 burim : qui maledixit mihi male
 dictione pessima quādo ibam ad
 castra . **S**ed q; descendit mihi in
 occursum cum transirem iordanē
 et iuravi ei per dñm dicens : nō te
 interficiam gladio . tu noli pati eū
 esse innoxium . **U**ir autē sapiens es
 vt scies q; facies ei : deducesq; ca
 nos eius cum sanguine ad inferos
Dormiuit igitur dauid cum patri
 bus suis . et sepultus est i ciuitate
 dauid . **D**ies autē quibus regnavit
 dauid sup israel . quadraginta anni
 sunt . **I**n hebꝛō regnavit septē an
 nis . in hierusalē triginta tribus .
Salomon autē sedit sup thronum
 dauid patris sui : et firmatus est re
 gnum eius nimis . **E**t ingressus ē
 adonias filius agith ad bersabee
 matrem salomonis . **Q**uę dixit ei :
Pacificus ne est ingressus tuus ?
Qui respondit : **P**acificus . **A**ddi

ditq; . **S**ermo mihi est ad te . **L**ui
 ait : **L**oquere . **E**t ille : **T**u iquit no
 sti . q; meum erat regnū . et me pꝛe
 posuerat omnis israel sibi in regē
 sed translatum est regnū et factum
 est fratris mei . **A**d domino enī con
 stitutum est ei . **N**unc ergo petitōez
 vnam deprecor a te . ne cōfundas
 faciē meā . **Q**uę dixit ad eū : loqre
Et ille ait : **P**recor vt dicas salo
 moni regi . neq; enī quicq; nega
 re tibi potest . vt det michi abisac
 sunamitem vxozē . **E**t ait bersabee
Bene loquar ego . p te regi : **V**enit
 ergo bersabee ad regē salomonez
 vt loqueretur ei . p adonia . **E**t sur
 rexit rex in occursum eius . adora
 uitq; eam : et sedit sup thronū suū
Positus quoq; est thronus mri
 regis . quę sedebat ad dexterā ei⁹ .
Dixitq; ei : **P**etitionē vnam par
 uulā ego deprecor a te : ne confun
 das faciem meā . **D**ixitq; ei rex :
Pete mater mea : neq; enī fas
 est vt auertas faciē meā . **Q**uę ait :
Des abisac sunamites adonię fra
 tri tuo vxoz . **R**espōditq; rex salo
 mon . et dixit matri sue : **Q**uare po
 stulas abisac sunamitez adonię ?
Postula ei et regnū : **I**pse est enīz
 frater meus maior me . et habzabi
 athar sacerdotē et ioab filium sar
 uię . **I**urauit itaq; rex salomon p
 dñm . dicens : **N**ec faciat mihi de⁹ .
 et hęc addat . q; contra animā suā
 locutus est adonias verbuz hoc .
Et nūc vivit dñs qui firmavit me
 et collocavit super soliū dauid pa
 tris mei . et qui fecit mihi domum

Venit ergo ber
 sabee ut loque
 pro ado . zc . **A**do
 nias bersabee iterue
 niente quę interpreta
 tur filia saturitatis :
 abisac sunamite cor
 rumpere gestuit . q; iu
 daicus p̄p̄tus p obser
 uantiā legis qua sa
 tur erat : spiritualem
 itelligentiā . vel eccle
 siam quę est virgo in
 corrupta dauid nō
 cōiunctam temerare
 voluit . cōsoliū cui⁹
 quia nō meruit . mor
 tem incurrit quā me
 ruit . **R**ec bersabee
 apud salomonē pro
 adonia interueniens
 quicq; p̄fuit : nec lex
 quaz iudei sibi adiu
 tricem apud deū esse
 opinantur .

Salomō autē
 sedit . **S**alomō xpi
 figurā gestat . hic enī
 templum edificat . sic
 xps ecclesiā . hic pacē
 habuit fm nomē suū
 sicut et ipse dominus
 rex pacis ē dictus . fa
 ciens pacem his qui
 longe . et pacem his q;
 prope . **I**n sapientia
 quoq; et diuinitis et glo
 ria saluatoris typum
 gestasse nō dubium
 est .

Tu quoq;
 itaque . **S**alomon
 capte salomon de
 sta remouit . cum
 q; filio solano factū
 vel inuultu . nocent
 quos igle pacem
 lerant . **E**t p̄p̄tus
 indicat . quid malis
 futuro fieri oportet
 vel bonis . quod est
 salomō . **I**mpleta .
 tem tamē pacem
 ter . **S**pe tenos .
 lani . **R**ep̄obes .
 cū v̄ conatū .

Abiathar quoque
zc. Abiathar sa-
cerdotio expulsus non
tamen occisus: signifi-
cat iudeos quorum li-
cet sacerdotium sit abo-
litum: ipsi tamen propter
eos qui in fine mundi
ex eis credituri sunt
deleti non sunt.

Fugit ergo io-
ab. Ioab qui ad al-
tare fugiens iubente
salomone ibidem inter-
fectus est: significat ma-
gistros pueri docema-
tis qui ob hoc quod ecclesi-
asticos per insidias pe-
runt sicut ioab ab-
ner et amasa ab alta-
rio fidei expulsi perpe-
tua morte puniuntur.
Dauid autem et semini
eius sit pax in eternum
hoc est abolitis christi
inimicis: thronus da-
uid in ecclesia eterna
pace fruens: maneat
in eternum.

sicut locutus est: quia hodie occidit
adonias. **M**isitque rex salomō p-
manum banaia filij ioiade qui inter-
fecit eum et mortuus est. **A**biathar
quoque sacerdoti dixit rex: **U**ade in
anathoth ad agrum tuum. **E**t quidem
vir es mortis: sed hodie te non inter-
ficiam: quia portasti arcam domini
dei coram dauid patre meo: et sus-
tinuisti laborem in omnibus in qui-
bus laborauit pater meus. **E**cceit
ergo salomon abiathar ut non esset
sacerdos domini: ut impletur sermo
domini quem locutus est super domum
beli in silo. **V**enit autem nuncius ad
salomonem quod ioab declinasset post
adoniam: et post salomonem non de-
clinasset. **F**ugit ergo ioab in taber-
naculum domini: et apprehendit cornu
altaris. **N**unciatusque est regi salo-
moni: quod fugisset ioab in taberna-
culum domini: et esset iuxta altare.
Misitque salomon banaiam filium
ioiade dicens: **U**ade interfice eum.
Venit banaias ad tabernaculum
domini: et dixit ei: **N**ec dicit rex:
Egredere. **Q**ui ait: **N**on egrediar:
sed hic moriar. **R**enunciavit ba-
naias regi sermonem dicens: **N**ec
locutus est ioab: et hec respondit
mibi. **D**ixitque ei rex: **F**ac sicut lo-
cutus est: et interfice eum et sepeli.
Et amouebis sanguinem innocentem
qui effusus est a ioab a me: et a do-
mo patris mei: et reddet dominus
sanguinem eius super caput eius: quia
interfecit duos viros iustos meli-
oresque se et occidit eos gladio patre
meo dauid ignorante: abner filium

ner principem militie israel: et ama-
sam filium iether principem exer-
citus iuda. **E**t reuertetur sanguis il-
lorum in caput ioab: et in caput se-
minis eius in sempiternum. **D**auid
autem et semini eius et domui et throno
illius sit pax usque in eternum a domino.
Ascendit itaque banaias filius io-
iade: et aggressus eum interfecit. **S**e-
pultusque est in domo sua in deserto.
Et constituit rex banaiam filium io-
iade pro eo super exercitum: et sa-
doch sacerdotem posuit pro abia-
thar. **M**isit quoque rex et vocauit
semei: dixitque ei: **E**difica tibi do-
mum in hierusalē: et habita ibi: et non
egredieris in huc atque illuc. **Q**ua-
cumque autem die egressus fueris: et
transieris torrentem cedron: scito
interficiendum te. **S**anguis tuus
erit super caput tuum. **D**ixitque semei
regi. **B**onus sermo: sicut locutus
est dominus meus rex sic faciet seruus
tuus. **H**abitauit itaque semei in hie-
rusalem diebus multis. **F**actum
est autem per annos tres: ut fugeret
serui semei ad achis: filium maacha
regem geth. **N**unciatusque est semei
quod serui eius essent in geth. **E**t sur-
rexit semei et strauit asinum suum
iuitque ad achis in geth ad require-
dos seruos suos: et adduxit eos
de geth. **N**unciatus est autem salomo-
ni quod esset semei in geth de hierusa-
lem: et rediisset. **E**t mittens vocauit
eum: dixitque illi: **N**one testificatus
sum tibi per dominum et pre dixi tibi:
quacumque die egressus fueris huc
atque illuc: scito te esse moriturum

Etho egredie-
ris inde huc zc.
Precipit nobis rex
salomō habitantibus
in hierusalē ne unquam
egrediamur. **S**i fu-
gerit nos nobis ante
subiecti: non ideo egre-
diamur ut sequamur
fugitiuorum vestigia:
ne dum volumus sal-
uare fugientes: ipsi pe-
reamus: quia potius
mortui sepeliant mor-
tuos: et scandalizant
oculum manuum pedes
dum licet eruamus et
abscedamus a nobis.

Et respōdisti mihi. bonus sermo quem audiui. Quare ergo non custodisti iusiurandum domini. et p̄ceptum qđ p̄ceperam tibi. Dixitq; rex ad semei: tu nosti omne maluz cuius tibi consciū est cor tuuz: quod fecisti dauid patri meo. Reddidit dominus maliciā tuam in caput tuū. et rex salomon benedictus. et thronus dauid erit stabilis corā domino vsq; in sempiternum. Iussit itaq; rex banaie filio ioiade: Qui aggressus percussit eum et mortuus est.

Quoniam confirmatū est igitur regnū in manu salomonis: et affinitate cōiunctus est pharaoni regi egypti. Accepit nāq; filiam eius. et adduxit i ciuitatez dauid donec compleret edificans domum suam et domū domini. et murum hierusalem per circuitum. Attamen populus imolabat in excelsis. Non enī edificatum erat templum nomini domini vsq; in diē illū. Dilexit autē salomon dominuz: ambulans in p̄ceptis dauid p̄ris sui: excepto qđ in excelsis imolabat. et accēdebat thimiama. Abijt itaq; salomō in gabaon: vt imolaret ibi. Illud quippe erat excelsum maximum. Mille hostias in holocaustuz obtulit salomon super altare illud i gabaon. Apparuit autē dominus salomoni per somniū nocte dicēs: Postula qđ vis vt dem tibi. Et ait salomon: Tu fecisti cum seruo

uo dauid patre meo misericordiam magnam. sicut ambulauit i cōspectu tuo in veritate et iusticia et recto corde tecuz. Custodisti ei misericordiā tuā grandem: et dedisti ei filium sedentē super thronū ei sicut est hodie. Et nunc dñe deus tu regnare fecisti seruū tuum p̄o dauid patre meo. Ego autē sum puer paruulus. et ignorans egres sum et introitus meū: et seruus tuus in medio populi est quez elegisti.

Populi infiniti qui enumerari et ^{vel supputari.} supputari non potest p̄ multitudie. Dabis ergo seruo tuo cor docile. vt iudicare possit populū tuū et discernere inter malum et bonū. Quis enī potest iudicare populū istum. populuz tuū hunc multū. Placuit ergo sermo corā domio qđ salomon rem huiuscemodi postulasset. Et dixit dominus ad salomonez: Quia postulasti verbū hoc: et nō petisti tibi dies multos nec diuitias aut animas inimicorum tuoz: sed postulasti tibi sapiētiā ad discernendū iudiciū ^{talit oia} ecce feci tibi scđm sermones tuos. Et dedi tibi cor sapiens et intelligens intantū vt nullus ante te similis tui fuerit: nec post te surrecturus sit. Sed et hęc que non postulasti dedi tibi. diuitias. s. et gloriam: vt nemo fuerit similis tui in regibus cūctis retro diebus. Si autē ambulaueris in vijs meis: et custodieris p̄cepta mea et mandata mea sicut ambulauit p̄ tuus: longos faciam dies tuos. Igitur

Sicut ambulauit p̄ tuus. Absq; obseruatiōe mandatoruz dei. adipisci nemo potest longos dies. i. beatitudinē.

Acepit nāq; filiam eius. ^{zē.} Filia pharaonis quam sibi salomon in cōiugio copulauit: et deliam ex gentib; significauit.

Attamen populus imo. i. excel. Maxime populus i montibus imolabat vel deo vel demonibus.

Abijt itaq; salo. i. gabaon. In gabaon erat excelsus maximū vbi erat tabernaculum. qđ fecit moyses et altare gneū super qđ salomon offerens mille hostias dominum meruit oraculum.

^{s. dei gratia liberū hois exquirat arbitriū}

Postula qđ vis vt dem tibi. Et

ait salomon: Tu fecisti cum seruo

Ethio egredis in iudea. ^{zē.} Dicitur nō vbi salomō habitauit in hierusalē ne vbi egrediamur. ^{zē.} s. h. gerit nos nobis in subiectiōe idēque dicitur vt legitur fugiuisti vbiq; ne dum volumus uare fugeris. ^{zē.} p. reamus. ^{zē.} qui p̄mo mortui sepeliantur: ^{zē.} scđm dicitur oculum manu p̄des. ^{zē.} cum licet erant: ^{zē.} abscondam? a nobis.

Tunc uenerunt due mu. Greg. Postq̄ domin⁹ erroris nostri tenebras luce sue cognitōis illustrat: mox temptatōis aculeo uisitando p̄bat: quia accedendo corda nostra ad virtutes p̄uehit: et recedendo cōcutit temptatōe p̄mittit. Si enī post virtutū munera nulla tēptatione cōcutit: hoc se habere animus ex se gloriat. Et ergo firmitatis habeat dona: et in firmitatem suā agnoscat: p̄ accessum gratiē ad alta sustollitur: et per recessum quid ex se sit p̄batur. Unde salomon post acceptam diuinitus sapiētiam meretricū que sione pulsar. Quia sepe cum mentem nostrā concessis virtutibus respectus intingit largitatis illuminat: mox eam subrice cogitātōes turbant: ut que subleuata imēso munere exultat: et tēptatōe pullata quid sit inueniat. Sic et belias uisitatus desuper sermōe celos aperuit et subito p̄batus ifirmus p̄ deserta fugiēt nam mulierē expauiuit. Sic paulus vsq̄ ad terciū celum parauisi penetrās secreta considerat: et ad se redies carnis bellum laborat. Legē aliam in membris sustinet: cuius in se rebellione fatigari spiritus legē dolet. Post datōes ergo muneris de hominem p̄bat: q̄ et colato munē subleuatur et abstracto paululū ipsū sibi demōstrat. Qd̄ ideo patimur: ut ad promissē incorruptionis substantiā reformemur.

Quidā autumāt sup̄ synagogā et ecclesiam hoc esse sententiam: et ad illud tps referendū quo post crucem et resurrectōz tam ī iudeis q̄ ī gentibus ver⁹ salomō i pacificus regnare cepit. Vt enim accepit uxorem fornicariam deinde adulteraz. Ideo enim christus uenit: ut meretrices donaret matrimonio et de duobus gregibus faceret unū ouilē. De sunt due uirge que in ezechiele iungunt: et de quibz p̄ zachariam dicitur. Et assumpsi mihi duas uirgas: unam uocaui decorē et alterā uocaui funiculum. Mulier quoq̄ illa in euangelio que pedes hiesu lacrimis lauit: crine deterfit: et cui omnia peccata dimissa sunt: significat ecclesiam de gentibz congregatā. Ecclesia tamē non habet maculā neq̄ rugā: nec dicimus eā meretricē p̄mansisse: sed fuisse. fm̄ quod dicit. Cum esset ihs in domo simonis leprosi: non qui tunc leprosus erat: sed q̄ ante fuerat. Notandū quoq̄ quid dicat ecclesia cōtra synagogā. Ego et mulier hęc habitabam ī domo vna zc. Quia p̄ resurrectōem saluatoris vna de vtroq̄ populo congregata est. Elegāter uero adiunxit. Peperi apud eam in cubiculo. Ecclesia enī de gentibz q̄ nō habebat legem et p̄phas pepit in domo synagoge: nec egressa est de cubiculo: sed ingressa. Unde introduxit me rex in cubiculum suū: et introducam te in domū matris meę et in cubiculum eius que cōcepit me.

Rab. Si cōsideres pilatū lauantē manus et dicentē: mundus ego sū a sanguine iusti huius: et centurionē confitentem vere hic erat filius dei: et eos qui ante passionē p̄ philippum dñm videre desiderant: non ambigis primam peperisse ecclesiā: et post natū pplm̄ iudeozū. p̄ quo dñs p̄cabat. Pater ignosce illis zc. et crediderūt vna die tria milia et alia quinq̄ milia.

euigilauit salomon. et intellexit qd̄ esset somnium. Cūq̄ uenisset hierusalem. stetit coram arca federis domini: et obtulit holocausta. et fecit victimas pacificas et grande cōniuium vniuersis famulis suis. merito ad illū meretrices uenerūt. que postmo Tunc uenerunt due mulieres meretrices ad regē. steteruntq̄ coram eo. Quarū vna ait: Obsecro mi domine. ego et mulier hęc habitabamus in domo vna. et peperī apud eam in cubiculo. Tercia autē die postq̄ ego peperī: pepit et hęc. Simul: et dicitur credentū e. c. v. s blasphemie Et eramus simul. nullusq̄ alius in domo nobiscū. exceptis nobis duabus. Mortuus est autē filius mulieris huius nocte. Dormiēs uigilat. lege eplam ad galathas. et uide quā quippe oppressit eū. Et cōsurgēs filios ecclesie. synagoga suos facere festinat ī tempeste noctis silentio. tulit filium meum de latere meo ancillę meę dormiētis. et collocauit ī sinu

Greg. Per matres lactantes ordo doctor. p̄ filios earū signat p̄sona discipuloz. Nam magistri scia uigilantes: sed uita dormiētes: audiētores suos quos p̄ uigilias p̄dicatōis nutriūt. dñi qd̄ dicit facere negligunt p̄ somnū torpōis occidūt. et negligēdo opprimūt quos alere uolēt lacte uidebant. Vñ. dum reprehēbiliter uiuūt: et habere discipulos laudabilis uite nequeūt. alienos sibi attrahere conāt: ut dum bonos se habere sequaces offendūt. apud iudicia hoim̄ excuset mala que agūt: et subdi-

suo: suum autē filiū qui erat mortuus est: meus autē uiuit. sc̄p̄ ceremonias legis. Cūq̄ surtu⁹ posuit in sinu meo. Cūq̄ surrexisset mane ut darem lac filio meo: apparuit mortuus. Quē diligenti⁹ intuens clara luce. dep̄prehendi nō esse meum quē generam. Responditq̄ altera mulier Non est ita ut dicis. sed filius tu⁹ mortuus est: meus autē uiuit. Ecōtrario illa dicebat: Mētris. fili⁹ quippe meus uiuit: et filius tuus mortuus est. Atq̄ in hunc modū contendebāt coram rege. Tūc rex ait: Hęc dicit filius meus uiuit: et filius tuus mortuus est. Et ista respondit: Nō. sed fili⁹ tuus mortuus est: meus autē uiuit. Dixit ergo rex: Afferte mihi gladiū. Cūq̄ attulissent gladiū coraz rege. ait: Diuidite inquit infantē uiuum in duas partes. et date dimidiā p̄ter-

tamen integritatem uite non amittant. Per que pietatis viscera hęc eadem uera mater agnoscat: q̄ omnino magisteriū in examine charitatis ap̄probat. Sola totū recipere meruit: q̄ q̄li totū cōcessit: q̄ fideles p̄positi. p̄ eo q̄ ex bonis discipulis. nō solum alijs laudē nō inuident: sed etiā uilitatē p̄fectus exorant. Ipsi itegros et uiuentes filios recipiūt: quando in supremo iudicio ex eoz uita p̄fectam retributōem assequuntur.

Mortuus est. Raba. Dñi enī legis sequit̄ obseruantia et gratiam euangelij copulat legi. tenebrarū errore cooperta est.

Tulit filiū meū. Viuum. s. nō ut possideret: sed ut occideret. Nō enim fecit hoc filiū amore: sed odio emulę.

Quē diligenti⁹ zc. Ra. Longū est ostendere quō per paulū et alios ecclesiasticos intellexerit ecclesia nō esse filium suū qui tenebatur in lege: et in luce cognouit quem in tenebris non uidebat. **Due mulieres** quarū vna dilectōe ardebat: ī altera simulatio surrepebat: ecclesiam figurant et synagogā siue hereticā p̄auitatem. quarū vtraq̄ et suos nequiter nutriendo interimit: et alienos quousq̄ perdat illiciendo persuadet. Inter duas mulieres dominus dum id quod iustum est spiritu oris sui dirimit: uicūq̄ quod debetur restituit.

Dixit ergo rex. Hier. fr. Simulans ignorantia hūanos. p̄ disp̄sate carnis metū affectus. sic et ibi. ubi posuisti eū: et alibi. q̄s me tetigit.

Diuidite infan. Hiero. Rab. Tentat naturā nature dñs. et uult

torū uita mortiferam tegant negligentiam. Unde mulier q̄ filiū extinxit. p̄p̄tū. q̄siuit alienū: s. matrē uerā salomonis gladius īuenit. q̄ cui fructus uiuat vel intereat: ex tremo examine ira iudicis demonstrabit. Et notādū q̄ uinēs fili⁹ prius diuidi p̄cipitur: ut soli postmo dñi matri reddat. q̄ ī hac uita q̄si partiri cōcedit uita discipuli: dñi ex illa alter apud deū meritū. alit apud hoies laudes habere p̄mittitur. S. falsa mater que nō genuit occidi non timuit: q̄ arrogātes magistri et charitatis ignari. si plenissimū nomē laudis ex alijs discipul. cōsequi nequeūt: eoz uita crudeliter insequunt. Inuidia enī succēsi nolūt alijs uiuere. quos se sp̄ciūt non posse possidere. Vñ nec mens sit nec illius. Quos enī sibi obsequi nō uidet ad gloriā tpalem: eos alijs inuēdit uiuere p̄ uitate. S. uera mīlatagit ut ei⁹ fili⁹ salte apud extraneū sit et uiuat: quia concedunt ueraces magistri. ut ex eorum discipulis aliq̄ magisterij laudem habeant: si

fm vtriusq; volunta
tem viuente filius in
legem gratias diuini
tere. nō q; hoc pbet
sed ad arguēdā syna
goge calumniaz hoc
se velle dicit.
Dixit autē mu-
lier zc. Rab. Ecce
lia que sit inū esse li-
tenter cōcedit emule
vt viuat saltes apud
eam. ne inter legē di-
uisus z gratiā chisti
mucrone feriat. Vñ
ecce ego paulus dico
vobis. quia si legem
obseruatis. xps vob
nihil pderit.

vni. z dimidiaz ptem alteri. Dixit
autē mulier cuius fili⁹ erat viuus
ad regem: **Commota sunt quippe**
viscera eius super filio suo. Obse-
cro domine: date illi infantē viuū
z nolite interficere eum. Contra-
rio illa dicebat: Nec mihi nec tibi
sit: s; diuidaf. Respondēs rex ait:
Date huic infantē viuū: z non oc-
cidatur. Hęc est enī mater eius.
Audiuit itaq; omis israel iudiciū
qđ iudicasset rex. z timuerūt regē
videntes sapiētā dei esse in eo ad
faciendū iudiciū.

III.
Et **Rat autē sa-**
lomon regnās super
omnē israel. Et hi pncipes quos
habebat. Azarias fili⁹ sadoch sa-
cerdotis. Heliozeph z abia fili⁹
sefa scribē. Josaphat fili⁹ abilud
acōmentarijs. Banaias filius io-
iaē super exercitū. Sadoch autē
z abiathar sacerdotes. Azarias fi-
lius nathan super eos qui assiste-
bant regi. zabud filius nathan sa-
cerdos amicus regis. Et abisa p-
positus domus. Et adoniram fi-
lius abda sup tributa. Habebat
autē salomon duodecim pfectos
super omnē israel: qui ptebant
annonam regi z domui ei⁹. Per
singulos enim menses i anno sin-
guli necessaria ministrabant. Et
hęc nomina eoz. Benbur i mon-
te effraim. Bendecar in māces
z in salebim z in bethsames et in
belon z in bethanan. Beneseth i
aroboth. ipsius erat socho: z om-

nis terra epher. **Benab in adab-**
cuius omnis nephadoz. Taphet
filiam salomonis habebat vxorē
Bana filius abilud regebat tha-
nach. z mageddo z vniuersaz be-
thsan. q̄ est iuxta sarthana subter
iezrael a bethsan vsq; abelmeu-
la eregione tecmaan. Bengaber i
ramoth galaad. habebat anothi-
air filij manasse in galaad. Ipse p̄
erat in omni regione argob que ē
i basan: sexaginta ciuitatibus ma-
gnis atq; muratis: que habebāt
seras ereas. Abinadab fili⁹ addo
pgerat in manaim. Achimaas in
neptalin. sed z ipse habebat base-
math filiam salomonis i cōiugio.
Baana filius hufi in aser z in ba-
loth. Josaphat filius pharue in
ysachar. Semei filius hela i ben-
iamin. Haber filius suri in terra
galaad. z in terra seon regis āmoz
rei. z og regis basan super omnia
que erant in illa terra. Iuda z isrl
inumerabiles sicut arena maris i
multitudine comedentes atq; bi-

Salomō
autem erat in ditione sua habens
omnia regna secum a flumine ter-
re philistij vsq; ad terminū egypti

pti offerentium sibi munera. et
seruientium ei cūctis diebus vi-

te eius. Erat autēz cibus salomo
nis per singulos dies triginta cho-
ri simile. z seraginta chozi farine
decem boues pingues. z viginī
boues pascuales. z cētū arietes:

Cibus salomo
nis. Refectio xpi. q̄
pascitur recta fide. et
operibus bonis que
illi quotidie offerunt
ab ecclesia catholica
Uiginti oues
pascuales. Pre-
dicatores noui testa-
mēti. qui quasi gemi-
natum decalogum i
se habent cum nouū.
z vetus testamēta
equaliter p̄dicāt ple-
ni dilectiōe dei z pro
ximi.

Excepta venatione. Venatio diuersorum animalium sunt qui et diuersis gentibus quotidie retibus euangelij p spirituales venatores capiuntur: et i pastum saluatoris rediguntur.

Quadraginta mi. Per q̄draginta tēpora p̄uicē legis designant quā moyses accepturus: ieiunauit q̄ draginta diebus et p̄tibus qui ea instruebatur: quadraginta annis i deserto fuit.

Et duodecim milia. Dic numer⁹ p̄tens tēpus significat: i quo apostolica doctrina noui testamenti p̄lm nutrit.

Hordeū. Re quid dicitur domo regis: ordo p̄dicatorū scribendo et loquēdo laborat: ut i mēsa domini abundet unde nutriantur fideles.

Carmina eius et disputa. zc. Constat neq̄ carmina neq̄ disputōes salomonis hodie eē.

Quinq̄ milia. Propter quinq̄ sensus quos qui i diuersis virtutibus bñ regit: beat⁹ est: et p̄ eos quasi carmina quinq̄ milia dño canit.

Ysopum. Ysopus herba humilis et saxo herens: christi significat humilitatē qui a cedro vsq̄ ad ysopum disputat: qz ab excellentia gl̄e celestis vsq̄ ad carnis humilitatē descendit: p̄ cedrum quoq̄ prauitū supbia designat. Unde vox cōfringentis cedros. A cedro ergo vsq̄ ad ysopū xp̄s disputat: qz sup̄torum corda et humilitū indicat. Super ligna quoq̄ disputauit: dum in cruce pendit. Lic enī cedrus: i arrogantiā seculi inclināuit vsq̄ ad humilitatē ysopidē: vsq̄ ad stulticiā crucis. Verbū enim crucis pennitib⁹ stultitia est: his autē qui salui fiunt virtus dei et paulo post. Quā qz in sapientia dei non cognouit mundus p̄ sapientia dei: placuit t̄o per stulticiam p̄dicatōis saluos facere credentes.

Et differuit zc. Rab. Omnia enim nuda et aperta sunt xp̄o: nec est vlla creatura inuisibilis in conspectu eius: ipse nouit cogitatōes hominū: et numerat multitudinē stellarum: ipsi patet abyssus: et infernus non ē absconditus coram eo: disputat autē cum singulorū ratōem nobis proponit: et in scripturis manifestat sacramenta abscondita a seculis et generationibus: ut consideremus beatitudinē angelorū: utilitatē hoīm: astutiā dē-

excepta venatōe ceruorū caprarū atq̄ bubalozum et auium alatiū.

Ipse enim obtinebat omnē regionez que erat trans flumen quasi a thapsa vsq̄ gazam: et cūctos re-

ges illarū regionum: et habebat pacem et omni parte in circūitu.

Habitabatq̄ i iuda et israel ab q̄ timore vllo vnusq̄sq̄ sub vite sua et sub ficu sua a dan vsq̄ ber-

sabee cunctis diebus salomonis Et habebat salomō i quadraginta milia p̄sepeia equoz curtilium: et duodecim milia eq̄striū: nutriebantq̄ eos supra dicti regis p̄fecti: sed et necessaria mensē regis salomonis cum ingenti cura p̄cebebant tempore suo. Hordeum quoq̄ et paleas equoz et iumētorum deferebant i locum vbi erat rex iuxta constitutum sibi. Dedit quoq̄ deus sapientia salomoni et prudentia multam nimis: et latitudinem cordis quasi arenaz que est in litore maris. Et p̄cedebat sapientia salomonis sapientia omnium orientaliū et egyptiorum: et erat sapientior cunctis hoibus.

monum: et reprobandes qd̄ malum est: sectentur qd̄ bonum est.

Edificare domū. Be. Domus quā salomon edificauit ecclesie figura fuit: que a primo electo vsq̄ ad vltimum quotidie per gratia regis

Sapientior ethan ezraite et heman et chalchal et doorda filijs mahol. Et erat nominatus in vniuersis

gentibus p̄ circūitum. Locutus est quoq̄ salomō tria milia parabolas: et fuerūt carmina ei⁹ quinq̄ milia: et disputauit sup lignis a cedro que est in libano vsq̄ ad

ysopum que egreditur de pariete et differuit de iumentis et volucris

et reptilibus et piscibus. Et veniebant de cunctis populis ad audiendaz sapientia salomonis: et ab vniuersis regibus terre qui audiebant sapientia eius.

Isit quoq̄ hiram rex tyri seruos suos ad salomonem: Audiuit enī q̄ ipsum vixissent regē sup israel pro patre eius: qz amicus fuerat hiram dauid omni tempore. Misit autē salomon ad hiram dicens: Tu scis voluntatē dauid patris mei: et quia non poterat edificare domum nomini dñi dei sui: p̄pter bella iminentia p̄ circūitū: donec daret dominus eos sub vestigio

Isit quoq̄ hiram rex tyri seruos suos ad salomonem: Audiuit enī q̄ ipsum vixissent regē sup israel pro patre eius: qz amicus fuerat hiram dauid omni tempore. Misit autē salomon ad hiram dicens: Tu scis voluntatē dauid patris mei: et quia non poterat edificare domum nomini dñi dei sui: p̄pter bella iminentia p̄ circūitū: donec daret dominus eos sub vestigio

nere quo ad terrā p̄missionis veniebatur: hęc in ipsa edificabatur: et in ciuitate hierusalē. Illud: ut de loco ad locū: crebro ministerio leuitarū portatum: tandem in terrā p̄missę hereditatis in duceretur: hęc ut mox in patria ipsa et in ciuitate regia instructa inuiolabili semp fundamento consisteret: donec inditū sibi figurarū celestium munus impleteret. Potest i illa p̄sentis ecclesie labor et exiliū: in hac futura requies et beatitudo figurari. Vel quia illa a solis filijs israel: hęc a p̄selitis etiam et gentibus facta est. Possunt in illa p̄cipaliter veteris testamēti patres et antiquus dei p̄ls.

pacifici: i xp̄i edifi- catur: que partim pe regrinatur ab illo in terris: partim post pe regrinatōem iam cum illo regnat in celis: vbi post vltimū iudicium tota regnabit. Ad hanc p̄tinent angeli: quoz nobis si- militudo p̄mittitur i futuro: vide. Eccl̄es sunt angelis et filij sūt dei: cūz sūt filij resur rectōis. Ad hanc p̄tinet et ipse xp̄s. Unde soluite templū hoc: et in t̄ r̄ i: hoc enīz dicebat de templo cor- poris sui. De nobis autē dicit apostolus: Rescietis qz templūz dei estis zc. Si ergo ille templū fm carnē factus est: et nos tem- plum dei per inhabi tantem spiritū effici- mur: constat qz figu- ra omniū nostrorū: et ipsius dñi: i membro rum et capitis templū illud fuit. Sed ipsi tanq̄ lapidis angu- laris: electi: p̄ciosi et in fundamēto funda- ti: nostri aut tanq̄ la- pidūz vnoꝝ lapedi- ficatorum sup funda- mentum apostolorū et p̄pharū: i xp̄m. Quod melius confi- terato ordine ipsi- us templi edificati- one patebit: ut i qui buldam: i figura ad ipsum: in quibusdaz ad omnes electos p̄t- neat: in quibusdā in- teratam in celis an- gelozum sclicitatē: in quibusdā collata ho- minibus angelozum auxilia: in quibusdā remunerata cū ange- lis hominū certamina demonstrat. Hanc domū spiri- tualem etiā taberna- culum in heremo fa- ctum significat. Sed qz illa domus in iti-

In hac cōgregata de gentibus ecclesia exprimi. Quāvis vtrūq; edificā emdeatius discūssum: 7 labores presentis ecclesie quotidianos 7 pzemia eterna in futuro: 7 gaudia regni celestis electōz quoq; primitiue ecclesie 7 salutem omnium gentium in xpo multimodis ostendat figuris.

Precepe igitur ut precidant mibi cedros de libano. Doctores sunt electi de gentibus qui eos qui mundi rebo 7 gloria letantur a supbie fastu corrigendo succidūt. 7 ad obsequium xpi transferunt. cū quib; serui salomois istant memorato operi: qz pimi doctores de gētib; necesse habebāt apostolorū q̄ a dño didicerunt eruditōe iūstitū: ne si absq; magistris docere inciperent: magistri erroris essent. Ideo enī salomon seruos hiram ligna cedere voluit: qz i cedendo doctiores erāt seruis suis. **Suos quoq; adesse voluit:** vt ostenderent mensuras cedentib;. **Apostoli quoq; verbum euāgelij ab ipso certius nouerunt:** sed gentiles ab errore cōuersi ad veritatē euāgelij melius gentiliū errores nouerant: et ideo artificiosius expugnabant.

Scis eni quō nō est. Be. Dicendum ē p̄ius de operarijs templi qui vel vnde fuerūt: 7 d ipsa materia. Omnia enī in figura cōtingebāt illis. Scripta sūt autē ppter nos. **Salomō edificaturus domū domino:** quē sūt auxiliū ab hiram rege tyri: q̄ semp fuit amicus dauid: 7 cū ipso salomone paces iam habere cōperat promptūq; in omnibus iuenit vt artifices 7 ligna 7 aurū put op̄ habebat illi dederit.

Salomō xpo p̄ ānos singulos plimos tritici 7 olei choros repēdit. Salomon. i. pacificus. 7 nō ē 7 serenissimo regni statu xpm significat. de quo dicitur: Multiplicabitur eius imperiū 7 pacis nō erit finis. **Hiram vero qui viuens excelle.** interpretatur gentiles vita 7 fide gloriosos. **Vel quia rex erat 7 regali potentia salomonē in edificatōe templi iuuabat.** conuersos ad fidem rerum dños significat. quoz ope augmentatur ecclesia: 7 contra hereticos 7 scismaticos paganos principalibus decretis ē erecta. **Petit ergo salomon in ope templi auxiliū ab hiram.** quia veniens in carne dominus. 7 ecclesiā edificare volens: nō de iudeis tantum. sed etiā de gentibus adiutores elegit. **De vtroq; enī populo ministros sermonis assumpsit.** **Visit hira salomoni ligna cedrina de libano p̄cisa 7 abiegna que in domo dñi ponentur:** qz conuersa gentilitas misit ad dñm viros in seculo claros. sed securi increpatōis de monte supbie deiectos 7 humiliatos. qui ad normam euāgelicę veritatis instituti. in edificio ecclesie p̄ suo quisq; merito vel tempore collocarentur. **Visit 7 artifices. i. philosophos ad veram sapientiā conuersos.** qui p̄p̄s regendis gratia eruditōis

pedum eius. **Nunc autē requiem dedit deus meus mibi p̄ circuitū 7 nō est sathan neq; occursum malus:** q̄obrem cogito edificare templum nomini dñi dei mei. sicut locutus est dñs dauid patri meo dicens: **Filius tuus quē dabo pro te sup solium tuuz:** ipse edificabit domū nomini meo. **Precepe igitur vt precidant mibi cedros de libano.** 7 serui mei sint cū seruis tuis: mercedē autē seruoꝝ tuoꝝ dabo tibi quācūq; petieris. **Scis enī quomodo non est in populo meo vir. q̄ nouerit ligna cedere sic si donij.** **Cū ergo audiss; hiram verba salomonis:** letatus est valde. 7 ait: **Bñdictus dñs de⁹ hodie q̄ dedit dauid filiū sapientissimum sup populum hūc plurimū.** **Et misit hiram ad salomonem dicens: Audiui quēcūq; mandasti mibi. Ego faciā omnem voluntatē tuā i lignis cedrinis 7 abiegnis. Serui**

preponerent. qualis fuit temporibus apostolorū dionisius ariopagita: 7 cā prianus doctor eruditissimus 7 martir fortissimus. **Visit quoq; aurum. viros. i. sapientia 7 ingenio claros.** pro quibus expectat dona gratie celestis. **tritici. i. verbi dei. oleū charitatis vinctōis 7 illuminatōis sp̄s sancti.** **Itaq; hiram dabat salo. zc.** Tyrus vnde rex hiram insula est dedita negotiōi. vbi erāt optimi fabricatores lignozū qui dabāt ligna pzeciosa accipientes abaria. viuūt enim nō agrum colendo sed negociando.

Ibi est mons libanus. cui⁹ de lignis facta est domus domini. vnde 7 libanus dicitur. ibi. aperi libanep. t. **Elegitq; rex salo. o. d. o. i. zc.** **Nō frustra operarios de omni isrl̄ elegit:** quia nō de vna stirpe aaron sacerdotis eligendi: sed de omi ecclesia sunt querēdi qui domum dei exemplo verboq; edificent: et sine perone acceptio ne. pmouēdi. **Qui cū ad erudiēdos infideles 7 in collegiū ecclesie vocandos ordinātur:** quasi ad cedendas in libano templi materias viri strenui 7 electi mittunt. **Triginta milia cesores eos significant** qui i fide trinitatis sunt pfecti: qd̄ doctoribus maxime congruit. **Sed qz triginta milia ita erāt ordinata.** vt dena p̄ menses singulos op̄i instaret: magis denarij pandendum est sacramentū. **Denam milia ad cedenda ligna de isrl̄ in opus domini mittunt** qui enī ad erudiēdos insipientium ordinātur: decem pzcepta legis p̄ omia seruare 7 auditoribus debent seruanda monstrare. **Premia quoq; i celis futura denario si garantur.** **Quę 7 ipi debent sperare:** 7 auditoribus speranda intimare. **Terni autē menses quoz distantia singulis lignozū cesorib; erat iposita pfectionez trium virtutum euāgelicarum typice denūciāt.** elemosine oratōis 7 ieiunij. **Per elemosinam namq; cōprehendunt omnia que ad dilectionem pximi explendā beniuole in fratres opamur.** **Per oratōem oīa quib; per internā cōpunctōem nro conditori cōiungimur.** **Per ieiunij omia q̄bus nos a cōtagione viciorū 7 illecebris seculi obseruamus:** vt litera mente 7 casto corpore semp dilectōni dei 7 pximi valeamus inherere. **Hi sunt tres menses operarioꝝ tēpli.** **Quia enī mensis plenitudine dierū lunaris circuli p̄ficatur:** recte per illā plenitudo virtutis ostenditur. i qua mens fidelij a dño quotidiana illustratōe quasi luna a sole respicitur.

Operarios. **Hi operatores erant.** p̄felicij. horū magistris de iudeis qz non fecit queq; seruire de isrl̄. **Adoniram.** Dominus meus excelsus. hic est xps qui operarijs templi preponitur. vt ordinet quibus mensibus singuli ad opandum exeat quibus adcurandā suam domū redeant: cū pzdicatoꝝ mētes familiarē

do. Ibi est mons libanus. cui⁹ de lignis facta est domus domini. vnde 7 libanus dicitur. ibi. aperi libanep. t. **Elegitq; rex salo. o. d. o. i. zc.** **Nō frustra operarios de omni isrl̄ elegit:** quia nō de vna stirpe aaron sacerdotis eligendi: sed de omi ecclesia sunt querēdi qui domum dei exemplo verboq; edificent: et sine perone acceptio ne. pmouēdi. **Qui cū ad erudiēdos infideles 7 in collegiū ecclesie vocandos ordinātur:** quasi ad cedendas in libano templi materias viri strenui 7 electi mittunt. **Triginta milia cesores eos significant** qui i fide trinitatis sunt pfecti: qd̄ doctoribus maxime congruit. **Sed qz triginta milia ita erāt ordinata.** vt dena p̄ menses singulos op̄i instaret: magis denarij pandendum est sacramentū. **Denam milia ad cedenda ligna de isrl̄ in opus domini mittunt** qui enī ad erudiēdos insipientium ordinātur: decem pzcepta legis p̄ omia seruare 7 auditoribus debent seruanda monstrare. **Premia quoq; i celis futura denario si garantur.** **Quę 7 ipi debent sperare:** 7 auditoribus speranda intimare. **Terni autē menses quoz distantia singulis lignozū cesorib; erat iposita pfectionez trium virtutum euāgelicarum typice denūciāt.** elemosine oratōis 7 ieiunij. **Per elemosinam namq; cōprehendunt omnia que ad dilectionem pximi explendā beniuole in fratres opamur.** **Per oratōem oīa quib; per internā cōpunctōem nro conditori cōiungimur.** **Per ieiunij omia q̄bus nos a cōtagione viciorū 7 illecebris seculi obseruamus:** vt litera mente 7 casto corpore semp dilectōni dei 7 pximi valeamus inherere. **Hi sunt tres menses operarioꝝ tēpli.** **Quia enī mensis plenitudine dierū lunaris circuli p̄ficatur:** recte per illā plenitudo virtutis ostenditur. i qua mens fidelij a dño quotidiana illustratōe quasi luna a sole respicitur.

Operarios. **Hi operatores erant.** p̄felicij. horū magistris de iudeis qz non fecit queq; seruire de isrl̄. **Adoniram.** Dominus meus excelsus. hic est xps qui operarijs templi preponitur. vt ordinet quibus mensibus singuli ad opandum exeat quibus adcurandā suam domū redeant: cū pzdicatoꝝ mētes familiarē

informant: vt discernant qñ oporteat ecclesiā edificare predicando. v' alia pietatis officia prestando. z qñ ad conscientia suam examināda quasi ad ppriam domū inspiciendam reuertit. vt orationibus z ieiunijs supno in spectore z visitatore digna sit.

Fuerunt itaqz salo. septua. mi. zc. Nec pretereundū q septuaginta z octuaginta milia portantiū onera z latomoz cū ppositis suis non fuerūt israelitę sed. pseliti. i. aduengę qui morabantur inter eos. Unde i paralip. Numeravit salomō omnes viros pselitos: z inuenti sūt centum quinquaginta tria milia z sexcenti.

Featqz eos octoginta milia. qui humeris onera portarent zc. Pseliti aut vocantur grece. qui ex alijs nationibus i cōsuetū populi dei ac cepta circūcisione trāsierunt. Fuerūt ergo operarij domus dñi de israel. z de pselitis z de gentibz. De isrl' triginta milia qui ad pcedendās cedros de libano missi sunt.

De pselitis: bi lapidum celoꝝ. De gentibus: hiram z serui eius. qui cū seruis salomonis ligna cedebāt. **Omne igit' hoim gen' p quos edificāda erat ecclesia in edificatōe tēpli pcessit.** Iudei enim. pseliti z gentiles ad veritatem cōuersi vñā chñsti ecclesiam recte viuendo z docendo construunt.

Operarij septuaginta milia z octoginta milia. Septuaginta. s. ppter sabbatissimum animarū. Septimus enī dies sabbato. i. quieti consecratur Octoginta ppter spem resurrectōis que octaua die. i. post sabbatū in dōmō pcessit. z in nobis octaua die. z octaua etate futura speratur.

Rotandum aut q pars in monte lapides cedebant. pars onera portabant. Diuersa enī sunt dona spiritus. z quidā maiorem docendi. z pter nos arguendi constantiā habent. Quidā mitiores ad consolandos pusillanimes existunt. Quidā vtrazqz virtute pediti ad opus domus domi cōueniunt. Unde corripite inquietos. cōsola. pusillanimes zc.

Latomozum. De. Latomi sunt celoꝝ lapidum. z idē significāt qd celoꝝ lignoz. i. pdicatoꝝ. qui mētes insipientiū dolabro verbi dei exercēt. z a natura toritudine z deformitate transmutant. ac regulariter institutos. vnitati fidelit. i. edificatōi dom' dei aptant. Ligna z lapides in monte ceduntur. z ad montē domus dei transferunt. qz omnes i monte superbie nati sumus. qui de peccato adqz qui superbie peccauit origines trahimus. Sed excidimur de monte superbie chathesizando z sacramēta fidei papiendo. z i montē domus dñi transferimur. qz eruti de potestate tenebrarum. ad arcem virtutū q est in vnitare ecclesie puenimus.

Abseqz ppositis. Ppositi aut sunt sacre scripturę conditores quoꝝ magisterio erudimur in scios docere. contēptozes corripere. z inuicē onera nostra portare.

Triū milium. Propter fidem trinitatis quā sancta eloquia pdicant. Qd in palipo. tria milia sexcenti scripti sunt ad perfectōez eoꝝ respicit. Senarius enī in quo mundi cōpletus est ornatu: pfecta bonoz opa significat. z quia sancta scriptura cū fide veritatis. opa iusticie docet habenda. recte ppositi operum templi tria milia z sexcenti fuerunt.

Precepitos rex ut tol. zc. Ad edificandū domum dñi primo ligna z lapides de mōte ceduntur. qz eos quos in fide instruere querimus. primo necesse est. vt abrenunciare dyabolo z pcuratorē in qua nati sūt doceamus. Deinde qrendi lapides p̄ciosi z grandes z in fundamento ponendi: vt abdicata p̄iori cōuersatōe i omnibus vitam z mores eoꝝ inspiciamus: z auditoribus imitandos pponamus. quos p virtutem humilitatis dño specialiter adherere nouimus: z mentis stabilitate quadratos ad omnes temptationū incurfus immobiles durare cōspicimus. grandes et p̄ciosos fama z merito.

Viros. s. p̄cipuos actione z sanctitate. qui familiaris xp̄o adherēt vt quo firmitus in illo sperant. eo fortius alioꝝ vitam dirigere. qd est patrietis latitudinē portare sufficiant. Hi sunt p̄phete apostoli. qui verbum z sacramēta veritatis visibiliter vel invisibiliter ab ipsa dei sapientia per

erat sup huiusmodi indictionē.

Fuerūt itaqz salomoni septuaginta milia eoꝝ qui onera portabāt. z octoginta milia latomozum in monte. absqz p̄positis q p̄erant singulis opibus numero triū milium z trecentoz p̄cipientū populo z his qui faciebant opus.

Precepitqz rex vt tollerent lapides grandes lapides p̄ciosos i

ceperunt. vnde. sup edificati sup fundamentū aploꝝ z p̄pharum.

Lapides grandes lapides p̄ciosi. Lapides p̄ciosi grandes quadrati. primi sunt magistri. qui ab ipso dño audire vt bñ salutis. Superpositi vero ordines lapidum vel lignoz sequentes sacerdotes vel doctozes. quoz p̄dicatione crescit ecclesia z ornat' virtutibz.

Be. Ra. Quali aut colore fuerūt lapides ostendit dauid in palip. salomoi dicens: Omne p̄ciosum lapidem. z marmor parū abundantissimē p̄parauit. Marmor parū candiduz dicit. quale paros in sula gignit. Vñ poeta. Olearon niueam qz paron zc. Vñ iosephus. Eleuauit tēpluz vsqz ad camerā ex lapidibus de alto cōstructū. Marmor candidū. ex quo cōstructa est domus electoz actionē mundā z conscientia ab omnino corruptōis castigatā significat. vñ vñdemus nos ab omni inquinamento carnis z spūs p̄ficiētes sanctificatōez i timore dei.

Actum est igitur quadringentesimo z octogesimo āno egressiois filioꝝ

Actum est igitur quadringentesimo z octogesimo āno egressiois filioꝝ

aliud nemo potest ponere p̄ter id qd posituz est. qd est xp̄s ihs. Qui recte fundamentū dicitur domus dei: quia sicut petrus ait: Non est aliud sub celo datum nomē hoibz in quo oporteat saluos fieri. In eo tolluntur lapides grandes z p̄ciosi. i. omnes p̄fecti qui fideliter ipsi adherent: z fratru necessitates fortiter sustinent. nec vlla aduersitate nec etiā morte a rectitu dine sua inclinānt. quos ecclesia nō solū de iudca sed etiam de gentibus suscipit. vnde subdit: Quos dolauerūt cementarij salomonis zc.

Cementarij salomonis et cemen. byram. Quia ex viroꝝ p̄lo doctozes ecclesie fuerunt. z tam sublimes vt iploꝝ quozqz sublimium doctoz doctozes existerent. z quasi quadrantes eos ad subleuandū dom' domini edificium pararent. Non enī soli hieremias ysaias z ceteri de circūcisione p̄phę: sed etiā iob cum filijs suis qui erant de gentibus maximā vitę z patientię formam. maxima doctrinę salutaris p̄conia sequentis enī doctozibus ministrant. vt abiectis verbis. factis. cogitationibusqz super uacuis ad portandū onus ecclesie digni fiant.

Porro biblii. Rab. Be. Biblos est ciuitas p̄henicis de q ezechiel. lenes biblii. z prudentes eius zc. Pro quo in hebreo habet gobel vel gebal. qd interpretat' diffiniens vel discriminans. Qui enī corda hominuz ad edificium spirituale qd ex virtutibus anime construunt parant. sic aut dutores suos fidem z opa iusticie habere vel docere sufficiunt: si prius sacris paginis edocti que fides sit tenenda. quo virtutū calle eundum certa diffinitōe veritatis didicerunt. frustra sibi officium doctozis vsurpat: qui discretōem fidei ignorat. Nec sanctuariū dño. sed ruinam sibi edificat: q docere p̄sumit qd ipse nō didicit.

Ad edificandam. Post fundamentū de talibus cōpositum. edificanda est domus p̄paratis lignis z lapidibus. z ordine collatis que de suo situ vel radice abstracti sunt. qz post prima fidei rudimenta post collata in nobis iuxta exemplum sublimium viroꝝ fundamenta hūilitatis. ad vendus est in altum paries bonoz operum: z quasi superpositis sibi iuicem ordinibus lapidum. p̄ficiendum de virtute in virtute.

Factum est igitur. Be. Rab. Fit p̄memoratio egressiois de egypto qñ tabernaculum cepit edificari: vt sciatur quot anni inter edificatōz vtriusqz domus transferūt: z sacramētū spirituale sciatur in esse summe tēpons. Quater enī centeni z viceni quadringentos octoginta faciunt: qz tuoz euangelicę p̄fectōi conueniunt. qz quattuor euangelicę sunt. Centū viginti doctrinę legis. p̄pter totidem annos legislatoris. In quo etiā numero viroꝝ spiritūs sanctum primitiua suscepit ecclesia. ostendēs qz qui lege legitime vtuntur. i. qui i ea xp̄i gratiā cognoscentes amplectunt: spūs eius gratia replentur. qua in charitate eius agnoscent amplius. Per tabernaculum qd fecit moyses z filij israel in deserto. significat synagoga. Per templum vero qd salomon z filij israel cum pselitis z gentilibus cōstruxit gentiū ecclesia. Permansit aut cultus z religio tabernaculi annos

quadringētos octogita. 7 sic templum edificari cepit. Quia scriptura ve- teris t- tanta pfectōe redundat: vt qui eam bene intelligit. cuncta i se noui testamenti mysteria contineat. Plures quoqz patres veteris testamenti tam pfecte vixerunt: vt apostolis 7 apostolicis viris in nullo putentur eē minores. Permansit autē tabernaculū vsqz ad constructōnem templi per annos quadringētos spetu aginta. i. centum viginti p quattuor multipli- catos. qz ex tēpore datē legis vsqz ad incarnatōem xpi. non defuere viri qui in lege euāgelicā per omnia pfectionē mente 7 opere serua- rēt. nec scīptam que gratiā noui testa. in- timaret in veteri.

Anno quarto

Quarto anno regis salomonis cepit edifi- cari domus dñi. qz post ex- pletam xpi incarnatio- nis dispensatōem in q̄tuo: euāgelij scri- ptā misso sp̄sancto ecclie structura cepit.

Mese xio ipse est m. se.

De mēse xio ipse est m. se. De mēse secundo ad electōem gentiū respicit. que se- cundo post israel edi- ficare cepit. Vnde 7 secundus mēsis in lege concessus est ad faciendū pascha bis qui imundi in anima vel in via pcul in primo mēse facere nō poterant. Vbi nos designati sumus qui imundi super morte anie nostre 7 adhuc pcul a populo dei. non potuimus primū facere qd in carne agni fiebat 7 sanguine. Celebramus autē hodie scdm pascha. qd fit in corpore 7 sanguine redemptoris.

Maiores apulis enim quo pascha celebrat. primus ē apud hebreos in mēlibz anni. Vñ patet qz mox pacto pascha. cepit edificare domū dñi 7 cōsecratus mystica solennitate populus misit manus ad mysticū opus.

Edificare cepit domū. Be.

Ubi edificatum sit templū in palī- manifestatur sic. Et cepit salomon edificare domum in hierusalem i mon- te moria. q demonstratus fuerat dauid patri eius. in loco quē parauerat dauid in area ornā iebusci. Edificatur ergo domus dñi i visione pacis quia dilatata p orbem ecclie in vna fide 7 veritatis societate consistit. Sub scissura enī mentiū deus nō est. sed factus est i pace locus eius. Edi- ficatur in monte. i. xpo. de quo dicitur. Et erit in nouissimis diebz prepa- ratus mons domus dñi in vertice montiū. 7 alibi. non potest abscondi ci- uitas supra montē posita. Ipse enī mons montiū. qui de terra scdm car- nem ortus. omniū terrenoz potentia 7 sanctitate culmine dignitatis tran- scendit. In hoc ciuitas vel domus dñi constructa est. quia si nō in illo ra- dicem figat spes 7 fides nostra. nulla ē. Qui recte mons moria. i. visionis dicitur. qz quos ad eternā claritatis visionem cōseruat. in hac vita labo- rantes videre 7 adiunare dignat. Ipse est enī locus i quo obtulit abzāā filium suū dño. 7 pro deuotiōe obediētie ab illo videri meruit. vnde no- men accepit. Vñ qz vbi dñs ait. Tolle filiū tuū quez diligis ysaac 7 va- de in terram quā nō sc̄. In hebreo habetur terra moria. Et qz imolatio ysaac typus dominicę passionis fuit. recte in loco eodem templū edificat. quia per fidem 7 mysteria dñicę passionis ecclia dedicata. creuit i tem- plum sanctum in dño. Qui demonstratus fuerat dauid patri eius. Osten- sus enim erat dauid sicut ceteris pphetis venturus in carne dñs. qui vo- catam de gentibus eccliam per ipsam incarnatōem ablueret a peccatis. 7 cōsecraret infidelem domū sibi. In area ornā iebusci. Area eccliam significat. Vnde 7 pmundabit aream suā. Ornā vero. i. illuminatus. natione iebusci gentiles significat. illustrandos a dño. 7 in filios ecclie imutandos. Vñ iustis aliqz tenebre. nūc a. l. in d. Iebus qz 7 hirlm. cōcul- tata itēptat. hierusalē visio pacis. in q dñi ornā gētilis regnat iebz dicit. Cum dauid i ea locū holocausti emit. 7 salomon edificat templū domini hierlm vocatur. qz gentilitas diuini cultus nescia cōculcatur 7 illudatur a demonibus. sed cū eam gratia conditoris respexit. pacis in se locū iuenit 7 nomē. Vnde beati pacifici. qm filij dei vocabunt. Cum ergo ornā in hac ciuitate regnaret. iebus vocabatur. Sed cum locum areę cum tobis 7 tribulis dauid regi venderet. nomē hierlm accepit. qz p̄sistens in suā ob- stinatōe gētilitas cōculcat q̄i vilis 7 abiecta a malignis spiritibz. Porro cū oīa vedere 7 xpo regi offerre didicit. n̄ ultra cōculcari a demonibz vel vicij potuit. s; itēne pacis quā cū pditore suo haberet cōpos effecta ē.

Quē parauerat dauid zc.

Parauerat enī dauid psallēdo. parauē

israel de terra egipti in anno quar- to mense xio. ipse est mensis se- cundus regni salomonis super israel. edificare cepit domū dño. Domus autē quam edificauit rex salomon dño. habebat sexaginta cubitos in longitudine. 7 viginti cubitos i latitudine. 7 triginta eu-

runt alij pphetez vaticinando locum dño vero. s. salomoni in quo domus edificaret. qz corda auditoz fide instituerunt. monentes vt incarnatū dei filium fideli deuotione suscipere. Vnde. Leuate oculos vestros 7 vi- dete regiones qz albe sunt iam ad messen. 7 qui metit mercedem accipit. 7 congregat fructū in vitam eternā. vt qui seminat simul gaudeat 7 qui me- tit. Quasi leuate oculos vros 7 videte locū q̄ patus ē ad edificandā domū 7 q̄ edificat docēdo mercedē accipit. 7 pgregat lapides p̄ciosos i vitā eter- nā. Vt 7 q̄ pat locū edificio simul gaude- at 7 qui edificat. id ē p̄ba venturum p̄di- cens. 7 apostolus p̄- dicans dñm venien- tem vna simul merce- de potiantur.

bitos in altitudine. Et porticus erat ante templum viginti cubito- rum longitudinis iuxta mensurā latitudinis templi. 7 habebat des- cem cubitos latitudinis ate faciē templi. Fecitqz i tēplo fenestras obliq̄s. Et edificauit sup parietez tēpli tabulata per girū i parietibz

In longitudi- ne.

Longitudo do- mus longanimitatez ecclie significat. qua patienter aduersa to- leret donec ad patriā pueniat. Hec est sexa- ginta cubitoz. quia lenariuz pfectionem bonoz opm signifi- cat. qz debemus per lōganimitatē ita ad-

uersa tolerare. vt p bona opera pmissam patriā mereamur intrare. Viginti cubitos. Propter geminam charitatis distantiam qua deum diligimus 7 proximum.

In latitudine. Latitudo charitatem significat que dilatato sinu mentis amicos in deo 7 inimicos diligit ppter deū. donec ad pacem con- uertis. vel funditus extinctis. cū solis amicis gaudeat in dño

Be. Notandū qz triginta cubiti altitudinis nō vsqz ad tectū templi. sed vsqz ad cōnaculum inferius ptingebant. Aperte enī in palip. scriptus est qz altitudo centū viginti cubitoz erat. de cuius rei sacramentis aptius i sequenti tractabit. vbi ad mediū cōnaculū 7 tertiū lectōis ordo puenit.

Triginta cu. Propter fidem trinitatis. in cui? visione cuncta desi- deria ipei nostre suspendant. Singuli nūi p decem multiplicant. quia p fidē 7 custodiā legis paciētia salubriter exerceat. charitas viriliter ardescit 7 spes sublimiter ad eterna rapitur.

In altitudine. Altitudo significat spem retributōis future. pro qua p̄spera vel aduersa cōtemnit. donec videat bona dñi i terra viuentiū.

Porticus erat ante tem. vi. cu. lon. zc. De hac in palipo. ita scriptū est. Porticum xpo ante frontem quez tendebatur in longum iuxta mensurā latitudinis cubitoz viginti. Patet ergo qz porticus ista ad ori- entalē templi ptem facta est. Templū enī versum ad orientem erat sicut 7 tabernaculū. habebatqz hostiū ab oriente contra hostium tēpli iuxta iose- pbū. ita vt sol equinoctialis oriens directis radioz lineis p hostia tria porticus. s. templi 7 oraculi arcam testamenti pfinderet.

Templū ecclie figurat. porticus quez ante templū. prior lumē solis re- capiebat illā ecclie ptem q̄ dñi incarnatōem p̄cessit. in qua patriarche et p̄p̄e orientē iusticie solem primi susceperunt. 7 nascenti dño in carne vi- uendo. p̄dicando. nascendo. 7 moriendo testimoniū p̄buerunt.

Viginti cu. lon. iuxta men. zc. Quia antiqui iusti i patria 7 lon- ganimitate expectabāt. qñ incarnat? dñs euāgelij gratiā afferret. pmissio- nes suas a longe aspiciētes 7 salutātes. Equibz q̄ porticus lōganimitate lineā latitudinē tēpli. qz per longanimitatē mentis desiderabāt venire ad dila- tationem ecclie in charitate dei que est in xpo hiehu.

Porticus habebat decē cubitos i latitudine. qz tales 7 si nondū xba vel mysteria euāgelij q̄ erant p xpm tradenda receperūt. p̄cepta tñ deca- logi pfecta dilectōe dilatati cordis seruauerunt.

In prima frōte portic? fuere p̄mi iusti abel. s. 7 enoch. In itimo ei? pe- netrālī 7 q̄i ppe muz tēpli p̄curfor dñi simeō. anna 7 ceti. qz si natiuitatē ei? videre meruerūt. tñ doctrinā ei? audire. 7 sacramta p̄cipere nequerūt.

Fenestras. Sanctos doctores quibz mēte excedentibz deo arcana celestia specialius videre cōcedit. Qui dñi q̄ in occulto vidēt publice pan- dunt. q̄si suscepto lumine solis fenestraz cūcta tēpli penetralia replent. vñ oblique. i. intus latiores fuisse p̄hibent. qz q̄ iubar supne cōtemplatōis vl- ad momentū p̄cipit. mor sinū cordis amplius castigādo dilatāt. 7 ad ma- iora capessenda solerti exercitatōe preparat.

Et edificauit super pa. tem. t. p. g. zc. Hec tabulata i euāgelio vbi dominus tentatur a dyabolo pinnaculā templi vocatur. Jacobum

quoq; fratrem domini in pinnaculum templi. unde ad pplm concionaret lenatum esse legimus. **U**trū autē mos fuerit doctoribus vt in tabulatis sedentes ad turbam iferius loquerent nūsq; legimus. Hec ergo tria tabulata toridem fidelū gradus cōiugatorum. s. continentū z virginū signāt distinctos altitudine p̄fessionis: sed societate fidei z veritatis omnes ad domum dñi pertinentes. z fixa mente inherentes. **S**upremū ergo tabulatum ceteris angustius. medium sup̄remo latius infimo angustius. **Q**uia altior p̄fessio virtutis altiorē debet tenere viam viuendi. **Q**ui enī abrenuncia to cōiugio virginitatem dño consecrant. mores oportet virginitate cōdignos ostēdant. abstineant ab ociosis x̄bis ira rixa detractōe habitu impudico comestationibus potationibus et huiusmodi. vigilis sanctis orationibus lectionibus elemosinis z huiusmodi vacent. **U**t q̄ future vite statum i p̄fessione tenet: in q̄ nō nubent neq; nubent: sed sunt sicut angeli in celo. **H**uius quoq; statum quātū mortalibus possibile est. i p̄senti studēt imitari. **I**nfinum vero amplioris est latitudinis: qz non dicitur cōiugatis vende omnia que habes z da pauperibus: sed si vis ad vitam ingredi serua mandata. non occides. non adulterabis zc. **D**e diuinum locum tenent continentēs. quantum virginibus inferiores. tantum cōiugatis altiores: quo z portio glorioza edificabat ecclesiam primitiuam. **U**nde multitudinis credentiū. erat cor. v. z a. v. zc. **Q**uorum maximam ptem vxoris reliquisse complexus sancti stephani testatur historia. vbi feminas eadem religione pollentes nō coniuges sed viduas eo z appellat. **L**atera. **I**d est. lurculas. ne quis inde facile ad inferiora decideret: qd ochoz̄ regi in samaria contigisse legimus. hec quotidiana diuine p̄fectionis erga nos munimina delignant. **U**nde immitit angelum dñi i circuitu t. e. zc. **A**scendit inquit cōnaculum ochoz̄ias rex samarie. qui se a domo dauid sepauerat. sed p cancellos decidit. **Q**uia z si heretici vel scismatici. aliquā bonę actionis arcem cōscendere vident: quia tamen cōpagem vnitatis ecclesie nō habent. quasi patentibus z non solidis laterum p̄sidijs ad viciorum infima delabunt. dum diuino testituti auxilio pertinecie sue fastu intereunt. **L**atera. i. muros. vel cancellos. vel lurculas. doctores in tabulatis sedentes q̄ ad circūstantē inferius pplm. concionabantur. **U**nde dominus **P**redicite sup̄ tecta. **E**t salom. **M**elius ē sedere in angulo domatis. **D**oma grece. tectum latine. **T**rabes. **D**e. **D**omus que tabulata portant p̄dicatores significat. qui dum sublimē z honozabilem in ecclesia dei tenent locum infimiores p̄dicatione sua ab infimoz appetitu sustollunt. z ad celestia desideranda z speranda suspendunt. z intercedendo vt p̄stant adiuuant. **L**egimus aut in palipo. qz trates templi sicut cetera eius interiora. auro vestite fuerūt. **Q**d ita factū est. vt ille trahium partes que intus sunt in templo aureis essent laminis tectę. que foris parebant non deaurate sed cedri specie formāq; ostenderent. in qua tamen imposta sibi tabulata gestabāt. **Q**d ergo extrinsecus eminebat: vitam sanctorū que nobis innotescit designat. **Q**uod vero intus teauratū fulgebat. claritatem qua in celestia patria in aspectu creatoris sui gaudent. **C**laritas trahium aurea illis tantū qui templum intrauerāt patebat: quia q̄ magna sit latitudo dulcedinis dei quā abscondit timentibus se. z perfectis sperantibus in se: illi soli nouerunt: qui regnum celeste meruerūt intrare. z tamen nos vitam passionē doctrinam qz sanctorū cernentes. i. in scripturis legentes. ad benefaciendū excitamur. z quasi in capitibus trahū foris apparentibus a terra subleuamur. **Q**uis enim internā sanctorum gloriā p̄spicere nondam valemus et eo tamē qd exterius videre valuimus: sublimibus ecclesie mēbris fideliter adherem? **P**ossimus etiā hec de sanctis adhuc i hac vita positis intelligere. quo z puritatem dilectionis qua in secreto cordis coram dño refulgent inspicere nequimus: z tamen ex eis que loquendo agendo vel patiendo foris ostent

domus p̄ circūitū tēpli z oraculi z fecit latera in circūitu. **T**abulata ^{s. virgines.} **U**mb qd subter erat q̄ngz cubitos ^{s. continentēs.} habebat latitudinis. z mediuz tabulatum sex cubitoz latitudinis. ^{s. coniugati.} z tertium tabulatum septem habēs cubitos latitudinis. **T**rabes autē posuit in domo per circūitū forinsecus. vt nō hgerent muris templi. **D**omus autē cum edificauit

dunt inuenimus salutis auxilium.

Trabes forinsecus. **L**ante longitudinis erat. vt capita earū forinsecus p̄mmerent. **I**n infimo ordine cubitorum septem. in medio sex. in sup̄remo quinq; vt i capitibus earū tabulata cōponerentur. non muris tēpli infixis. sed iuxta muros trahibus que te muris exierant superposita.

Domus autē cum edificauit. **H**ec ad illam ecclesie partem. q̄ post seculi labores z certamina ad eterna p̄mia meruit introduci. p̄prie p̄uenire. **N**ihil enī inquinatū intrabit in illam ciuitatem.

retur de lapidibus dolatis atq; perfectis edificata est. z malleus z securis z omne ferramentū non sunt audita in domo cum edificaretur. **H**ostiu lateris medij in pariete erat domus dextre. z per cochleam ascendebant in medium cōnaculum. z a medio i tertium. **E**t edificauit domum et consummauit eam. **T**erit quoq; domum

Et malleus et securis. **Q**uia hic tunc dicitur aduersitatibus z disciplina veritatis exercemur: vt illic iuxta meritum locis cōgruis disponamur. z castigatōne cessante. solo amoris glutino quo ad inuicēz copulemur. vno ipleri spiritu p̄fidamur. **S**z q̄m dicatur noe vir perfectus in generationibus suis. z beatissimū immaculati in via z huilscemodi: **N**ullus vere p̄fectus z s̄macula viam huius vite incedere potest. **N**on ē enī qui faciat

bonum z non peccet. **S**ed scdm huius tēporis modum p̄fecti z imaculati vocantur: qui tūc vere p̄ficiuntur. cum nexibus corporis absoluti ad imortalem domum domini decorem puenierint.

Hostium lateris medij zc. **D**e. **Q**uidā hunc locū male intelligentes putant hostium tēpli a meridie fuisse. non attendentes qz i scriptura hec significare voluisset nō ita diceret. **H**ostiu lateris medij in pariete erat domus dextre. **S**ed ita z habebat hostiu domus ad meridiē. **H**ūc aut aliud significat. **P**artē namq; domus dextre latus tēpli meridianū dicit. in cuius pte orientali hostium erat in ipso angulo factum iuxta terrā in qd introeuntes statim ad altiora gradatim ascendebant. habentes viā z ascensum p̄ parietis interiora donec tali itinere ad medium cōnaculū. z a medio puenirent ad tertiū. **E**t q̄uis scriptura nō dicat cretenuas habebant a meridie fenestras. quarū luce certū z sine offensione iter agerent. qui locus p̄prie ad corpus dñi respicit: qd de virgine sumpsit. **H**ostiu enī lateris medij in pte erat domus dextre: qz vnus militū lancea latus ei⁹ aperuit. dextrū autē latus a milite aptū z sancta credit ecclesia. **A**puit autē dicit euangelista. q̄li hostiu medij lateris. p qd nobis iter ad celestia panderet. **D**eniq; ita subiunxit. **E**t cōtinuo. exiit sanguis z aqua. **A**qua. i. qua abluimur in baptismo. z sanguis quo cōsecramur i calice sancto. **P**er h enī hostiu est nobis ascensus i mediū cōnaculū. z a medio in tertiū. qz per fidē z mysteria nostre redemptōis de p̄senti ecclesie cōuersatōe ad requiē animarū post mortē ascendimus: z de requie animarū adueniente die iudicij ad imortalitatem corpore: vt in magna corpis z anime beatitudine p̄petuo viuamus. hoc iter inuisibiliter agebatur: ita vt soli qui intrauerūt nosset q̄uis p̄ ipsum hostiu etiā foris positi viderēt. qz actus fidelū in hoc seculo z celebratōes sacramentoz eūā reprobi itneri possunt. **S**ed arcana fidei z intime gratiā dilectōis nullus nisi qui p̄ hęc ad celestia scandit domino duce agnoscat. **Q**ui enī dicit se nosse tēuz z mandata eius non custodit. mendax est.

Hostium tēpli dñs est. qz nemo venit ad patrem nisi p̄ ipsum. **U**n Ego sum hostiu. p me si quis itroierit saluabitur. **H**ostium porticus. sermo p̄pheticus. qui q̄li recto calle ingrediētes ad hostiu tabernaculi p̄ducēbat. qz gratiā xpi qua mundū erat redempturus p̄dicabat. **L**ota ergo porticus factura fideles illius tēmpis signat. **H**ostium x̄o in porticu doctores. qui ceteris lucē vite ignuamq; intrandi ad tēū pandebant exp̄mit. **E**t bene vnuz hostium p̄pter consonam in omnibus sanctis fidem. z dilectionem veritatis.

Ascendebant in mediū cōna. **D**e. **N**otādū qz triginta cubiti altitudinis de quib; supra legit. vsq; ad mediū cōnaculum p̄ungebant. deinde triginta vsq; ad tertiū addebant. quousq; ad porticum que erat circa tēplū ab austro aquilone z occasu tectū pueniebat scdm iosephū deinde usq; ad sup̄remū tectū tēplum sexaginta cubiti numerabantur. z

sic tota altitudo domus scdm palipo in centum viginti cubitos consummata est. Porticus quoque que erat ante frontem templi ad orientem sedz eundem librum eandem cubitoz summā in altitudine habebat qui s liber pdictas porticus vocat cellaria z cubilia. Dedit inquit dauid salomoni filio suo descriptōem porticus z templi z cellarioz z cenaculi z cubiculoz i abditis domus ppiciatōis vbi etiam exteriorz domorum que erāt extra atriam sacerdotum in circuitu templi meminit sic: **Recens z omnium que cogitauerat atrozuz exedrarum p circuitū i thesauris domi dñi z in thesauris sanctorum.** Quā omis altitudo templi centuz viginti cubitoz erat significat q pmitiua in hierosolimis ecclesia post ascensionem domini hoc numero viroz gratiā spiritus sancti accepit q qñ decim que ex septem z octo constant solēt ad significatōz referri vix que nunc in sabato geritur animaz fidelium z pficitur i fine seculi resurrectōe cozpoz immortalium.

Quindecim vero in trigonum ducta i cū omibus partibz suis annumerata centum viginti efficiūt. Hū igitur centenario numero z vicenario magna electoz beatitudo in futuro designatur. Apte in hoc terciū domus dñi cenaculum consummatur: qz post presentes fideliz labores post acceptam in futuro requiem animarū plena totius ecclesie felicitas in resurrectōe complebitur. Ad quod p̄tinet qz resurgens a mortuis dñs z ad celos ascendens hoc numero virozum spiritus sanctū in linguis igneis misit: quo eos qui diuersis linguis distabant cognatōe linguarum comunem fecit habere sermonē. Ecclesia enim suo tempore resurgens z celos carne incorruptibili ascendens plene z p̄fecte dono sancti spiritus illustrabitur: quando erit deus omnia in omnibz ad p̄dicanda magnaia dei qz consona mēte z voce omnes diuine maiestatis gloriā collaudabunt.

Laquearius. Be. Laquearia sunt tabulata que magno decore composita z ornata ab inferiori parte trabibus affiguntur z quia terne altitudinis domus dñi facta erat: terna habebat laquearia. Sanctis sublimioribus s quoqz opus z doctrina cunctis i templo p̄posita quasi longius in alto p̄minet. Quisqz intercedendo exhortādo animas infirmoz ne deficiant p̄tegent.

Cedrinis. Cedrus arbor i putribilis odoris iocūdi aspectus nitidi serpentes accensa nitore fugans z perimēs. Que p̄fectis pueniunt: quoqz insuperabilis patiētia fama virtutū eximia p̄sentia bonis gratissima aurozitas ad reuincendos z confutandos veritatis inimicos constantissima qui z in hac vita z in futura singulari euinentia p̄fulgent. Curculas significat que in supremo domus tecto p circuitū facte erāt ne quis ad altiora pueniens repente lateretur ad ima qd in omni domo p̄cepit fieri moyses z hęc supra latera vocata sunt vbi dictum est. z fecit latera in circuitu. In quibz diuina p̄sida figurant que nos adhuc in seculo laborantes: z p captu nostro ad superiora nitentes quotidie ne deficiamus adiuant. Similiter quoqz hunc locū intelligimus sed ea distinctione qd in hac vita inter crebra vel hostis ipacati tentamenta vel nre fragilitatis obstacula cōtinuo sup̄ne pietatis munere ne corruamus defen duntur. In illa vero vita supremū templi tectū conscendimus: vt nec velimus vtra peccare nec possimus nec vno mortis dolore vel temprātis aduersarij metu afficiamur. De p̄sentibus dñi auxilijs quasi de lateribus tabulatoz dicit ipse dñs: Cum ipso sum in tribulatōe eripiam e z g e. De futura aut gratia qua sup̄na ciuitas illustrat dicit p̄pheta. Lauda hieru salem dñm zc vscz fines tuos pacem zc. Bene aut hoc tabulatū v cubi tis altuz est: qz i illa patria p̄sentia diuine claritatis ita nos implet vt visus auditus olfactus gustus tactusqz noster nihil dulce habeat nisi diti gere deum ex toto corde tota anima tota virtute z proximum tanquam nos ipsos.

laquearibus cedrinis: z edificauit tabularum sup omnem domū quinqz cubitis altitudinis. z operuit domuz lignis cedrinis. Et factus est sermo dñi ad salomonem dicens: Domus hęc quā edificas si ambulaueris in p̄ceptis meis z iudicia mea feceris z custodieris omnia mandata mea gradiens p ea: firmabo sermones meum tibi quē locutus sum ad dauid patrē

Tabulatum super omnē do. Be. Dic supremū ipsius domus tectum dicitur tabulatum illud quod supremis trabibus sup̄positūz erat. Non habebat templū culmen in superioribus sicut nec tabernaculus sed erat equale: qm̄ in palestina z egypto sunt domus. Tabulatum aut quo operta est domus idē qd laquearia signat i eximios in resurrectōe viros z singulari sanctitate ad ipm virtutis apicem puenientes. de quoz vno dicit Inter natos mulierū non surrexit maior iohanne bapista. De cui com pare dicit. Ipse p̄cedet ante dñm i spū z virtute beic. **Et edificauit parietes domus zc.** Be. Intrinsecus qdē domus cedro erat restita. Nam forniculap lapis de q facta erat tāto nitore fugebat ac si esset candido calculo tecta. Dydice vero parietes templi sunt fideles populi quibz vniuersalis ecclesia cōsistit. Quoz dilatationē p̄ ortem latitudo parietū delignat spem vero z intentionē ad celestia erectā altitudo. Vel latitudo parietū que ex ordinibus lapidū iuicem suppositis cōstat p̄sentis status ecclēie vbi electi supra fundamentū xp̄i omnes edificati sibi inuicem in ordine p temporū curricula succedunt scqz inuicem portantes legem xp̄i que est charitas implent. Dum enī qui a p̄cedentibz magistris erudiunt alios erudiūt quasi suppositis inuicem ordinibus lapidū vnoz in domo dei sic ab alijs fixa cōstantia portant: vt ad alios portandos ipsi sufficiant vscz ad vltimos iustos qui in summo domus cacumine locati portantur ab alijs sed nō habent quos portent.

Parietes intrinsecus tabulatis cedrinis operiunt. cum corda fidelium amore virtutū redundant. Sicut enī cedrus p̄fectos significat ita locus oportunitis celsitudine virtutū quibz ad eandem puenitur p̄fectōem. **Pauimento.** Regunt omnia lignis a pauimento d v a s p z v ad laicu electi a primis fidei rudimētis vscz ad p̄fectōem bonę actōis z vscz ad ingressum patrię celestis insudant opibus bonis cum a primis iustis vscz ad vltimos in cōsummatōe seculi omnes virtutibus studēt quaruz merito dicere audeant xp̄i bonus odor sumus deo.

Et terit pauimentū do. Hoc i palip plenius scriptū ē sic. Struit quoqz pauimentū templi p̄ciosissimo marmore stratum multo decore. Vñ patet qz tabulas abiegnis quibz pauimentū terit nō in terra posuit sed primo illud marmore p̄terit. Deinde tabulas supposituit: z terciū his duobus anro vestitū addidit: vt i sequētibz legit. Sicut aut altitudo parietis in altū exurgens z vscz ad laquearia pueniens p̄fectū virtutū quibz electi ad celeste regnū pueniunt vel ipsos electoz choros sibi p tempa varia succedētes significant: ita equalitas pauimentū concordē eoz humilitatem qua in tempali adhuc vita positi socialiter charitate dicante cōuersant. Pauimentū p̄ciosissimo marmore erat stratum multo decore idēqz marmor tabulis abiegnis tectū qz vita iustoz primo fidei firmitate p̄mu nienda in corde deinde virtutū latitudine ornanda ē in ope. Quid enī z vtilitatis hēt decore marmoris p̄ciosissimum lignoz tabulis tectus nisi aliqd tacite signaret z bonoz opm amplitudinē fortitudinē fidei i temeritate fulciendā demonstraret. Abies vero p̄pter altitudinē z durabilitatē mentem electoz īfima desideria spernentē: z celestū cōtemplatōi inherētē virtute quoqz patiētiē singulariter excellentē cōgrue significat. Auri aut lamine marmorū z tabulis abiegnis suppositē: latitudinē charitatis de corde pu ro z cōscientia bona z fide nō ficta: que sicut aurū alijs p̄ciosius metallis ita ceteris eximioz virtutibus in tēplo dei singulari luce refulget. Vñ apls cū plurima virtutū bona q̄ hoibus humilibz sūt seruanda q̄li pauimentū enumeraret dicens: Induite vos viscera misericordie benignitatē humilitatē patiām zc subiunxit. Snp omia aut charitatē habentes zc.

Edificauitqz uiginti cubi zc. Quia tabulata q̄ interiorē domū ab exteriorē legant a pauimento vscz ad superiora dicit esse edificata nō vscz

ad laquearia significat. que triginta cubitis erant in sublime a panimēto
suspensa vt dicitur est: sed tantū vsq; ad viginti cubitos altitudinis. vt di-
cetur. Reliquum vero erat sup hęc tabulata aptum. z inane vsq; ad la-
quearia cubitoꝝ decem altitudinis. z cubitoꝝ viginti longitudinis iuxta
latitudinem domus. Per quā nimirū inaniam fumus incensoꝝ de alta-
ri thymiamatis solebat in sancta sanctorū ascendere: z ad arcam dñi operi-
endam penetrare. Prior domus in quā semp introibant sacerdotes sa-
crificioꝝ officia con-
firmantes p̄sens ecclē-
sia ē. in qua quotidie
p̄is insistentes operi-
bus domo sacrificia
laudis offerim⁹. In-
terior que ad posteri-
orem templi partem
facta est. vita eterna
in celis. Exterior qui
dem p̄uersatio nostri
exiliij. Interior vero
que in p̄sentia sumi
regis perpetua beato-
rum solennitas agit.
Vnde intra in gau-
dium domini tui: sed
posterior tempore. qz
post seculi labores.
Tabulata autē q̄
vtrāq; diuidit: clau-
stra celi sunt. quoz
ap̄tionē quotidie lu-
spiramus. z pia istan-
tia pulsamus vt aperiantur: z si nō ante mortē intrare p̄mittimur. aptam
tamen habemus ianuā diuine pietatis. qua orationū elemosinarū ieiuni-
ozum. z alioꝝ bonoz thymiamata p̄mittimus. Hoc est enī. qz paries cedri-
nus domus interioris inaniam habebat in superioribus p totum quo sum⁹
incensoꝝ intraret: qz oculi domini aperti sunt sup domum eius die ac
nocte. z aures in oratōem seruoꝝum suozū intente: z hoc p totam. ecclēsie
latitudinem diffuse p̄ orben.

Porro quadraginta cubitorū. Decem quater ducta quadra-
ginta faciunt. vnde plus ab egypto liberatus. in figura p̄sentis ecclēsie
q̄draginta ānis in heremo latoꝝruit. z pane celesti reficiebat. z sic ad pro-
missam puenit patriā. Exercetur enī temptationibus q̄draginta ānis: vt
labores ecclēsie quib; p totum orbem i obseruanda lege deludat insinuet
Pascitur manna de celo p eodē quadragita annos. vt ostendantur
passiones ecclēsie spe tenarij celestis z eterne beatitudinis leuande. vbi
qui eluriant z sicut iusticiam saturabunt. Pascitur ergo in p̄sentia ec-
clēsie z aduersis afficitur: vt spe gaudens in tribulatōe sit patiens. Vñ
z xps quadraginta diebus ante mortē carnis ieiunauit: z totidem post re-
surrectōem epulabatur cum discipulis suis. apprensus eis in multis argu-
mentis z loquens de regno dei. Ieiunando ostendebat in se nostrū lato-
rem. manducando vero in nobis suam cōsolatōem. Ieiunans clamabat
Attendite ne grauentur corda vestra crap. z e. Manducans autē ecce ego
vobiscū sū vsq; ad cōsumatōz seculi. Iterum video vos z gaudebit cor
vestrū zc. Dum enī viam dei carpimus. a vanitate p̄sentis seculi ieiuna-
mus: z futuri. p̄missione reficimur.

Porro xl. cu. Hic nūs i significatōe p̄sentis laboris ponit. sic quinq;
generis futurę quietis z pacis. Decē enī sunt p̄cepta quibus ad vitam
venitur. Denario enī significatur vita quā desideramus. z pro qua labo-
ramus. quadratus vero mundus in quo. p eadem acquirenda certamus
Vñ de regionib; cōgregauit eos. A solis ortu z occasu ab aquil. z mari.
Et cedro omnis. Cedrus insuperabile virtutū venustatē. signat:
quo ligno omnis domus intrinsecus vestitur. cū corda iustoꝝ solo bonoz
operum amore nitescunt.

Habens tornaturas. Habet domus in tabulis cedrinis torna-
turas suas. z iuncturas fabrefactas. cum electi adinuicem pulcherrima cha-
ritatis copula neclunt: vt habeant cor vnum z a. v. Tornaturę enim que
iuncturis tabularū apponūtur. vt vnum tabulatū fiat ex omnibus. officia
sunt charitatis: quibus sancta fraternitas copulatur. z in vnā xpi domū.
toto orbe terrarum componitur.

Celaturas. Opera sanctorū manifesta expressione q̄les sint in exem-
plum alijs p̄ferunt. Vnde paulus. z factis z dictis se in exemplū p̄ponit.
Omnia cedrinis tabulis ue. Lapidēs parietis vel pauimēti
z tabule z auri sanctorū vitam significat: sed lapides viui sunt sancti for-

titudine fidei in vnā eandēq; regulam cōglutinati. Tabule cedrinę vel
abiegnę latitudine variā virtutū scdm donationes spiritus sancti vnā i
fide ad alterutrū cōnecti. Auri laminę sunt supeminētē sciētie charitatē
habentes. huiusq; fulgore gratissimo adinuicem cōgaudentes. Hęc ma-
apostolus vna sententia cōplectitur dicens: Nam in xpo hiesu neq; circū-
cisio aliquid valet. neq; p̄putiū: sed fides que p dilectōez operat. fidē enī
inuicem lapidē significat: cedrus actionem odoriferam: aurū transcendentē

omnia dilectionem.
Vestiturq; lapide⁹
paries tabulis cedri-
nis. cum p̄fessio fidei
bonis ornatur opib;
ne ociosa videat aut
morta. Sed qz lex
in lapide scripta do-
ctrina euangelij p li-
gnum crucis cōfirma-
ta: vnde z populus
ille lapide arcuicide-
batur in p̄putio: nos
signo crucis cōsecre-
mur i frōte. Possūt
parietes templi lapi-
dei vel pauimentum
p̄cioso marmore stra-
tum significare eos q̄
in lege fideliter z per-
fecte vixerunt. Tabu-
le xpo cedrinę vtab-
iegnę sanctos noui t-
qui abnegātes semet

fabrefactas z celaturas eminen-
tes. Omnia cedrinis tabulis ve-
stiebantur. nec omnino lapis ap-
parere poterat in pariete. Dracu-
lum autē in medio domus i inte-
riore parte fecerat: vt poneret ibi
arcam federis dñi. Porro oracu-
lum habebat viginti cubitos lon-
gitudis z viginti cubitos latitudis
et viginti cubitos altitudinis: et

iplos z tollentes crucē suam dñm sequunt. Et qz vtriusq; tēporis sanctos
manet cōmunis gloria supnę retributōis: lapidibus z lignis p̄ciosis ad-
ditur. tertia species aurearū laminarū. Rec contrarium videat qd supra
diximus porticum q̄ erat ante templum antiquos fideles figurare. ipsum
vero templum eos qui post incarnatōem dñi fuerunt. porro domū interio-
rem regni celestis gaudia vtriusq; p̄missa: nunc autē dicimus parietes lapi-
deos antiquū dei populum: tabulata cedrina nouū. aureas laminas vtri-
usq; in celis p̄mia designare. cū idem parietes templi z in porticu z in ipso
templo z in sanctissanctorū pariter fuerūt de lapidibus auroq; cōpacti.
Multiplex est enī in diuersis rebus earundē repetitio figurarū. Sed z b
dicendū qz fuerunt i lege z ante legem plurimi. qui legaliter dño seruierūt.
non occidentes. non fornicātes. nō falsum testimoniū dicentes. nō furtus
facientes. honorantes patrē z matrem. z diligentes. p̄ximos sicut seipso-
bi ad parietes porticus lapideos p̄tinebant. Fuerunt alij p̄fectiores q̄ re-
lictis mundi negocijs assumpta cruce dñm sequebant. Indibia z verbera
expi. insuper z vincula z carceres zc. Hi qui ante manifesta tēpora euā-
gelij vitam duxerunt euangelicā. ante ingressū templi quasi tabulata ce-
drina in porticu fulgebant. quos qz idem regnum celeste cōiter q̄uis i di-
cretis mansionibus recipit. quasi porticus templi post lapidem z cedrum
auro cooperta est. Nunc quoq; sunt plures qui legalibus cōtenti p̄ceptis
p̄dictis sufficere sibi credunt si ad vitam venire mereantur. Sunt alij q̄ ad
p̄fectōem nitentes omnia sua vendit. z sequunt dñm dicentes. Vos qui
lecuti estis me in regeneratōe cum sederit filius h-in sede maiestatis zc. hi
ad parietes tēpli de albo factos. illi ad cedrinās p̄tinentes tabulas p̄mia
perpetue lucis a dño quasi auri laminas quibus recoꝝent expectāt. Sūt
in abdītis templi lapides p̄ciosi. sūt tabule ligni aromatici vnāq; auro
coopra. qz qui in lege dñi ambulauerūt. z qui gratiā euāgelij p̄fecte susce-
perunt. eterna vita pariter p̄fruuntur.

Draculum autem. Be. Draculum vbi erat arca. habebat vice-
nos cubitos in longitudine z latitudine z altitudine. id est. per quadrum
quia in superna patria vbi christum regem vident oculi sanctorum. sola
charitas diuine z future gratie per omnia fulget. Vnde sequit. z operuit
illud atq; vestiuit auro purissimo. quia supnę menia ciuitatis gratia cha-
ritatis impleuit.

Hoc supra expositum est. quia. s. interior domus secreta celi. z arca fg-
deris saluatorem in quo fgdus pacis apud patrem habemus: significat q̄
post resurrectōem ascendens in celum carnem sumptam de virgine in pa-
tris dextera collocavit.

Porro oraculum. Bene autē iterioꝝ domus viginti cubitos lon-
ga est. p mysterio geminę dilectōis. de qua iam dictum est: q̄ in hac vita
ex parte maxima illustrat electoꝝ mentes: sed in illa patria cessantib; ali-
arum virtutum operibus sola regnat.

Sed et altare. Thimiamatis. s. qd erat ante oraculum de quo sub dicitur. et totum altare oraculi textit auro. unde intelligitur qz idem altare de lapide factu cedro vestitu. deinde auro cooptum esse.

Altare eni thimiamatis qd in domo exteriori sed ppe hostium erat in terioris. typus est pfectoz. qui carne adhuc i mundo retenti: sed omni de siderio ad celestia suspensi. velut incenso thure fumij ascendente in sancta sanctorum emittunt. qz supno amore flagrantis. crebris orationibz vocibus aures sui pullant au toris. aptaqz late inania fumus incensoz in superiora venit: qz quanto mundiores et celo viciniores. tanto citius a dno que possunt accipiunt.

Hoc altare perfectoz vitu significat. qui quasi in vicinia oraculi positi. desertis infimis delectationibus ad solu regni celestis ingressum curam intendunt. unde in altari non carnes victimarum: sed sola icentebant thimiamata. qz tales non adhuc peccata carnis et illecebras cogitationu i se mactare opus hnt sed tantu orationum et desiderioz spiritualium odoramenta pignem interni amoris in conspectu conditoris offerunt. Quid autem lapis cedrus aurumqz significant. supra dictum est.

Domum quoqz ante ora. Be. Dom? ante oraculu auro tecta est: qz pfecti in hac vita nec dum de patre palam audire. i. nec dum palam videre queunt: sed fidem et opus iusticie diuino ornant amore. p qua plenam dei cognitionem mereant. Lamine auree quibz operitur domus operationes sunt multifarie pietatis. quas in obsequiu creatoris. vel fraternis necessitatibus castus amor impendit.

Domum ante oraculu presentem ecclesiam significare diximus: vbi ita redemptoris nostri amore flagramus. vt nondu ipsum videre facie ad faciem valeamus. Unde bene hec domus auro purissimo cooperta est: sed interpolito medio pariete ab oraculo secreta. Oraculum eni vocatur cum diuina hoibus vel angelica allocutio cu secretoz revelatione conceditur. Unde bene oraculu in abditi. i. in teriore domo factum est: qz in supna patria angeloz nobis visio et allocutio. et ipsa dei presentia reuelabitur. Unde Ego diligam eu. et manifestabo me ipsum. et iteru: Venit hora cu iam non in prouerbis loquar vobis: sed palam de patre meo annuntia bo vobis.

Clavis aureis. Clavi aut sunt pcepta charitatis. vel pmissa eterne claritatis. quibus in exercitio virtutu ne deficiamus donate xpi gratia continemur. Vn in palio scriptum est: Sed et clauos fecit aureos: ita vt singuli clavi fidos quinquagenos appenderet. Quinquagenario eni signatur remissio peccatoz: et spiritus sancti gratia: et requies eterna. qz quinqz simus est ps penitentie et remissionis. quinqz gesim? annus iubilicus. quinquagesimo die post pascha. spiss sanctus adueniens primitiuam consecrauit ecclesia. et quinquagenoz ficioz erant singuli clavi. quibus lamine auree affigebant in parietibus domus dni: qz verba celestia qbus in amore bonorum opm pficimus et obseruamus: veniam nobis pmittunt peccatoz: et gratia sancti spiritus. et sabbatissim in futuro eternu. Hi quide sunt clavi dilectois. Sunt alij clavi timoris quibus incipientes illecebras vicioz et voluptate carnalium mortificant. sermones. s. veritatis. quoru institutioe carne crucifigere docemur. Vn ppheta: Confige clavis a timore tuo carnes meas. Qui rursus ad pfectoem veniens: de clavis dilectois ait: Vbi aut adherere deo h. zc.

Nihilqz erat in teplo. zc. hec in palio. plenius explicant. vbi porticus que erat ante fronte templi deaurata esse intrinsecus. et cgnacula auro tecta phibentur. Deaurata est porticus ante templu. qz patres veteris. deo p charitatem placuerunt. Deauratum est templu: qz eade charitas diffusa est i cordibus nris p spiritus sanctu qui dat e nobis. Deaurata est domus terior: qz in supna patria sola charitas regnat. Sed ibi eo verius et securius quo presens ipse de? qui e charitas videt. ibi eo certius

quo ipse mediator dei et hoim qui solus paternoz coficius est secretoz velut arca testameti semp aspicitur. Qu aut cgnacula tecta sunt auro: ad ides respicit. sicut enim interior domus sanctorum vitam in conspectu conditoris significat. Unde abscondes eos in abscondito vultus tui a conturbatoe hominu. ita cgnacula in alto eandem vitam. i. in celis ee et no i hoc mundo. Vn que sursum sunt querite. vbi xps est in dextera dei sedens. que sursum sunt sapite. non que sup terram.

bitozum ala cherub vna. et quiqz cubitozum ala cherub altera. id e decem cubitos habetes a summitate ale vnus vsqz ad ale alterius summitatem. Decem quoqz cubitozum erat cherub secundus i mensura pari. et opus vnus erat i duobus cherubin. id est. altitudinem habebat vnus cherub decem cubitoz: et similiter cherub secundus.

Cherubin. Angelice dignitatis vocabulu est. et dicit singulariter cherub. pluraliter cherubin. Per cherubin ergo angelica ministeria qz conditori semp assunt in celis possunt itelligi.

Oliuaru. Quia angeli gratia spuali sunt vncti. ne vnquam arefcat ab amore dei quos luce celestis sapientie mox ipse qui creauit impleuit. vbi cherubin dicunt. i. multiplicata scientia vel sctz multitudo.

De lignis oliuarum sunt facti: qz luce nobis scientie tribuunt iuuante flama charitatis dei. que p spiritum

diffunditur in cordibus nostris.

Decem cubitorum. Be. Decem cubitoz altitudinis sunt: qz tenario eterne vite fruunt. habetes inuiolata conditoris ymaginem. seruata sanctitate et iusticia. et veritate i qua conditi sunt. Denarius enim decem obolis constat: et continere in se regis nomine et ymaginem plenevit. Ideo figure regni celestis cõgruit: vbi angeli in ymagine conditoris ad qua facti sunt semp manent: et electi hoies ymaginem qua peccato amiserunt recipiunt. Unde cum apparuerit similes ei erimus. et videbimus eu sicut est.

Quinqz cubitoru ala cherub vna. zc. Ale cu in sanctorum hominu figura ponunt: virtutes eoz significat. quibz ad celestia volant et conuersant. cu vero in significatoe angeloz ponunt: gratia ppetue et in defecitine felicitatis eoz qz semp i celestibus et i ministerio sui pluitant autoris. vt qd leuitate spualis nature sunt pditi. vt vbiqz voluerint: statim quasi volando pueniat. et hic cu alis figurati. et pphis ostensi sunt alati. Bene aut dicit qz quinqz cubitoz fuerit ala cherub vna. et quinqz cubitoz ala cherub altera. qz virtutes angelice lege dei in quinqz libris scripta indefessa et uotide custodiunt: diligendo. s. deu suu ex omnibz virtibz. et pimos tanqz se ipsos. plenitudo enim legis charitas: pxiimi eoz angelica sunt spiritus. et electi eoz hoies cocines. Vn vtraqz ala eulde mensure e: qz eade deuotione qz se alterutru in deo diligunt. nostra quoqz ad se ascendentiu societatem desiderat. Sicqz simul ale decem cubitos coplent: cu in gemine charitatis exhibitoe: de conditoris pntia letantur.

Quia i omni labentiu reru varietate. sancti hoies sensus corpis in obsequiu conditoris extendunt. oculos habentes semp ad dnm. audire et desidere rare voce laudis ei. et enarrare vniuersa mirabilia eius dulciter fauibus suis habentes eloqa illius sup mel et fauu. curretes in odore vngentoz ei? dum superest halitus in eis: et spūs dei in naribus eoz. no loquentes iniquitate. nec stulticia psonantes. sicqz p arma iusticie a dextris et a sinistris incedentes ad celestia: qz pmissus e vinee cultoribz veniunt denariu.

Ala cherub altera. Geminas habent alas qz testamenta eque per prospera et aduersa indefesso pposito semp ad celestia tetendisse et puenisse declarat. qz hoc ide suis auditoribus faciendu esse demonstrent.

Decem quoqz cubi. Be. Alti sunt decem cubitis. qz p obseruationem decalogi deo seruendu pdicant. qz deo fideliter seruientes: eterni regni denario remunerandos esse ostendunt.

Et opus unum erat in duobus cherubin. Duo facti erant cherubin ppter consortiu charitatis significadu. qz minus qz inter duos charitas stare no potest. Unde et discipuli bini ad pdicandu mittunt: vt qz verbu fidei pdicant: virtute dilectois ante omnia teneant. vnus mensure et operis sunt duo cherubin: qz nulla dissensio voluntatis in supna patria. vbi una eademqz pntis dei uisione et gloria omnes illustrantur.

Quia utriusqz testameti scriptores eadem castitate opis et deuotione

intime charitatis deo seruibant: eum voce et fide consona predicabant et que nouū de dominica incarnatōe. passionē. resurrectōe. gentium uocatione. iudeorū expulsione. multimoda ecclesie tribulatōe facta narrat: eadē uetus si recte intelligit facienda predicabat. **Alē** igitur cherubin interiores super arcam seinnicem cōtingebant: quia pari de domino attestatōe cōsentiant. Item alis exterioribus iste unus parietem. ille alterum cōtingebat quia uetus t. pprie antiquo dei p̄lo scriptū est. Nouū nobis qui post incarnatōem dñi ad fidem uenimus. sedo parietem. septētriona li recte cōparamur: quibus post frigora et tenebras ydolatrie lucem ueritatis cognosce re datum est.

Be. Possunt p̄ duo cherubin duo testamenta figurari. Qui cherubin i ora- culo sunt facti: quia i cōsilio diuine puilio nis nobis iaccessibili et incōprehensibili ante secula dispositū ē quando et q̄liter quibus ue autōibus sacra scriptura conde- retur.

Notandum sane quia moyses dum tabernaculum faceret

fecit duos cherubin aureos quos posuit i p̄piciatorio sup arcam. Salomon autē addidit alios duos multo maiores. quos in tēplo poneret: et sub eorum alis arcam in medio cum p̄piciatorio et cherubin prioribus. In ta- bernaculo ergo fuerunt duo cherubin. in tēplo quattuor. Sed idē utriusq̄ significat: sed repetitū est opus et augustius factum p̄ salomonem: ut do- ceretur. qz multiplicata post incarnatōem dñi ecclesia. latius celestium ci- uium pandere sublimitas. qui sic cōditōe de sua beatitudine collaudāt ut de nostra quoq̄ ereptione. et ad eandē beatitudinē introductione con- gaudeant. **Extendunt** enī alas ad iuicem super arcam: cū ad laudes sal- uatoris referunt bonū qd̄ acceperūt. **Extendunt** alteras alas ad parietes oraculi: cum sanctos etiam domos secum uidere uolent. eosq̄ uelut alarum summitatibus tangunt: quos cōsortes et imitatores fuisse i hac uita sue puritatis exultant. **Duos** autē eque parietes alis tangūt: quia fideles utriusq̄ populi habet secum possessores aule celestis. non q̄ in illa patria sit distinctio localis inter utriusq̄ pplm. sed qz maior sit festiuitas interne beatitudinis de cōsortio adunate fraternitatis.

In medio templi. **Be.** Manifestum est et predictis quare che- rubin in medio templi interioris sint positi. qui semp habitant i celis. **Ex- tendebant** alas quasi ad uolandū quia semp habent animū ad obsequiū diuine uoluntatis patum. **Ad** uero ala una unius cherub tangebāt pa- rietem. et ala cherub secundi alterū parietē ad illam charitatis administratōem p̄tinet. quā nobis angeli exhibent. **Ad** altere alē in medio templi se cōtingebant. eam dilectōis gratiā. qua se alterutrum cōplectunt exprimit.

Extendebant autē alas. **Extendunt** autē cherubin ad utriusq̄ pa- rietem oraculi. alas: quia letantes in celesti patria iustos utriusq̄ plebis. uisione quoq̄ sue glorie ad laudem creatoris exultant. nec solum de illorū quos secum habent intus iustorum felicitate letantur: sed etiaz nostri qui foris adhuc positi de pfundis ad dominū clamamus curam gerunt. **Un- de** eis in palio scriptum est. **Ipsi** autē stabant erectis pedibus et facies eorū uerse erant ad exteriorē domum. **Quia.** s. a. uia ueritatis in qua mor con- diti positi sunt: nunq̄ aberrauerūt: et nos ab huius pegrinatōis erumna ereptos ad suum desiderant puenire cōsortium. **Sic** ergo pedibus stant erectis. sic alas auro tectas ad oraculi parietes extendunt: ut facies habe- ant uersas ad domū exteriorē: qz angeli sic suam perpetuo innocentiam conseruant. sic de sanctorum animarū beatitudine in celis exultant: ut eis etiā quos in terris adhuc peregrinari conspiciunt opem ferre nō desinant donec ad celestem patriā introducant. **Omnes** enī sunt administratoriū spiritus. in ministeriū missi. p̄pter eos qui hereditatē capiūt salutis.

Uersas habent facies ad exteriorē domum. quia nostri (qui adhuc fo- ris stamus. nec re ipsa sed spe salui facti sumus) scriptores eorum iam re- gnantes cum domino ipsiq̄ laudantes curam gerunt salutis interpel- lantes pro nobis.

Dosuitq̄ cherubin i medio tem- pli interioris. **Extendebant** autē alas suas cherubin. et tangebāt ala una parietes. et ala cherub secūdi tangebāt parietem alterū. **Alē** au-

tem altere in media parte templi

† Summōali claritate sublimauit dilectionis luce repleuit.

se inuicē tangebāt **Terit quoq̄** † Sancte. s. ecclesie populos quibus sup funda- mentū christi locatis totius orbis ambitū reple- uit. ceptūq̄ fidei edificium. quotidie noua. mēbro- rum p̄geue. quasi preciosorū lapidū appositōne cherubin auro. **Et omnes parie-**

Terit quoq̄ cherubin auro. **Circūdati** sunt auro. quia precla- ris scriptorū suorum operibus confirmata est autoritas testamentorū ma- ni festata autē per orbem cognitio ē diuinarum scripturarū. uel interna gloria celestium agminū. **Utrūq̄** enī cherubin. et angelos. et testamen- ta significat.

Sculpsit uariis cela. **Be.** **Sculpuntur** parietes toro. cū prom- ptō pollent animo fideles ad faciēdam que dominus p̄cipit. hoc per sin-

gula dicentes. **Bene** dicam dominum in omni tempore. **Et** pa- ratum cor meum de- paratum cor m. zc. **Sculpuntur** toro cū tantū uirtutibus in- tendunt. ut ab earū tramite nullis contra- rietatibus uel blan- dimentis auertant. **Quia** enī toruata ceteris artibus uelo- citate p̄cellit. et ipsa sibi regulaz qua sine errore operet seruat: bene p̄ hanc pia san- ctorum uita signat: que parata est semp ad obsequium dñi. et hoc implere sine di- uerticulo erradi. lon- go uia uirtutū exerci- tata didicit.

augmentare nō cessat. † qz alii datur q̄ spm sermo sapientie alii sermo scientie. alii fides alii gratia sanitatū zc. **Charitas** quoq̄ gaudii. pag- longanimitas zc. celature sunt sanctorū mentū

tes tēpli p̄ circūitū **sculpsit uariis**

† **Be.** qz dñs electos ad regulā scripturarū in celaturis et toro: **Et** fecit in eis

quibus ē multitudo scie uitam dirigere facit.

† **Be.** Cherubin facit cū eos i hoc mundo casti- tatem angelicam p̄ modo suo docet unitari. qd̄ cherubin et palmas et picturas va- maxime pignus laudibus diuinis uera dilectōe- rias quasi prominentes de parie- dei et p̄mu genitur.

te et egredientes. **Sed et pauimē-**

tum domus terit auro intrinsecus

et extrinsecus. **Et i ingressu oraculi**

Et palmas. **Be.** **Palmas** facit cum memoriam eterne remuneratio- nis sanctorum mentibus insigit: ut eo minus ab arce iusticie cadant: quo mercedem iusticie semp ante oculos habent.

Et picturas uarias. **Facit** picturas uarias quasi p̄minentes de pariete et egredientes. cum omnes multiphas uirtutū opatōes fidelibz tribuit uiscera scz misericordie. benignitatis. humilitatis. patientiā. mode- stiam zc. **Super** omnia autē charitatem que est uinculū p̄fectōis. **De** uir- tutes cum in tantā electis consuetudinē uenerunt: ut naturaliter insigē u- deantur. quid aliud q̄ qz ut picture domus dñi p̄minētēs de pariete exe- unt. **Quia** uerba et opa ueritatis non adhuc ab alijs extrinsecus discunt sed sibi in infra radicibus parata semp ab intimis cordis q̄ sunt agēda uel docenda p̄ferunt. **Diximus** autē qz pauimenti equalitas. humilem cō- cordiā fraternitatis significat: ubi cū sint iudē uel gētes barbari et scitē liberi et semi nobiles et ignobiles cuncti se in xpo esse fratres. et eundem pa- trem habere in celis gloriant. **Cōcordissima** enī humilitas supiorū cū nū nulli dubia est. **Terit** ergo salomon pauimentū domus auro in oraculo intrinsecus et in tēplo extrinsecus: qz xps angelos et animas iustorū i celis plenariō dono p̄fectionis impleuit. et peregrinantes in seculo ciues patrie ce- lestis signaculo dilectōis eterno a mortalium uilitate secreuit. **Unde** in hoc cognoscent omnes. quia discipuli mei estis: si dilectionem habueri- tis ad inuicem.

Et in ingressu oraculi zc. **Be.** **Un-** erat ingressus. sed duobz ho- stijs claudebatur. **Et** eisdem referatis aperiebatur. sicut et templū et porticus ante templū unū tm̄ habebant introitū. **Quia** unus dñs. una fides. unū baptisma. unus deus. unus i ecclesiam p̄sentem p̄ baptismū. unus in re- gnum celeste p̄ opera fidei sperandus est introitus. **Un-** uis esset ingressus testatur hoc qd̄ de arca scriptū est inferius. **Unq̄** eminentes uerces: et ap- perent. summitates eorū foris sanctorū ante oraculū non apparebāt ultra extrinsecus. ubi patenter ni fallor ostendit: qz unus erat in gressus oraculi factus eregione arce que erat in medio eius. **Cui** ingressus hostiola mul- tipharia significat. **Angelicis** enī spiritus quorū ministerio in patriāz celestem introducimur designāt. et apostolos quibus datę sunt clauēs re- gni celoz. **Qui** accepta a domino potestate ligandi atq̄ soluēdi. dignos intra regni ianuam admittunt: indignos excommunicādo eliminant. **Ope- ra** quoq̄ iusticie quibus ad regnum celeste puenitur: per hostia quibus i sancta sanctorū ingrediebatur possunt figurari. **Unde** custoditio legum confirmatio incorruptionis est. **Incorruptio** autē facit esse prorumum teo. **Concupiscentia** ergo sapientie reducit ad regnum perpetuum. **His** om- nibus apte congruit qz hostiola de lignis oliuarum sunt: quia et angeli et homines p̄fecti fructu misericordie et operibus lucis sese gloriosos i domo dei exhibent. **Immo** om̄s electi per arma lucis et pietatis aditum sibi pa- trię celestis aperiant.

Duo hostiola. Be. Duo sunt hostiola: quia tēū 7 primū diligūt angeli 7 homines sancti neq; ianuā vite nisi per geminam dilectōem pos sunt intrare. vel quia vtriusq; populi fidelibus iudeis. 7 gentibus eadez vite ianuā referatur.

Postesq; angulorum. Postes habent anguloz quinq; qz nō solum animas electoz aula celestis recipit: sed 7 corporibus imortali gla p̄ditis in iudicio fores aperit. Quinq; enīz sunt corpis sensus. vel vterq; postis oraculi altus ē quinq; cubitoz: qz solis illis supnē patri introitus pandit qui omnibus corpis 7 cordis sensibus do mino seruiūt. Corp ris. s. cum p̄ eos ali quid pro illa agunt. Cordis vero cum so bie 7 iuste 7 pie cogi tāt de eis q̄ per ipos corpis seculis agere decernunt.

Anaglifa. Pos set dicit sculptura fa cta in iunctura tabu larum sed large accipitur.

Be. Anaglifa. grece. latine dicuntur celature: qz virtutum operibus que p̄ orbem ecclesia in sanctis 7 p̄fectis viris exercet. illi p̄cipue quibus fideliz cura cōmissa. 7 clauēs regni celoꝝ datę omni debent solertia insi stere: vt quantum gradu p̄minent ceteris. tantum p̄cellant merito bonę actionis. habent enī in se picturam cherubin sculptam. cū angelicā ī terris vitam. p̄ posse suo mente 7 opere imitantur. habent palmarum species cū supernam retributōem fixa intentione meditant. Palma enī victicis ma nus ornatus est. Habent anaglifa valde p̄minentia: cum certissima bono rum operū documenta. 7 que nemo sinistrę interpretari valeat omnibus ostendunt. Et hec omnia sunt aureis laminis operta: cum ceteris virtutū floribus specialib; in magnis ecclesie membris fulgor supeminet amoris. His hostiolis velum additum est. sicut in palio scriptū est. Fecit inquit velum ex iacinto purpuro. cocco. 7 bisso. Et iterum ei cherubin decoris. s. grana. vt inter parietes decoratos. etiā olofericum fulgeret. Sed ī eadē significatōe in qua 2 hostiola ante arcam atq; ingressum oraculi appensū vt sicut hostiola congruis hōis aperiebant. sic 7 velum reuelaret adueni entibus illis qui in sancta sanctoꝝ intrarent. Huius ergo veli sedula reue latio significat aptionem legis 7 regni celestis: q̄ nobis p̄ incarnatōez xp̄i donata est. vnde baptizato dño celi aperti sunt: vt ostēderet: quia per ba ptisma qd̄ ipse nobis consecrauit. ianuam celi tetemus ingredi. 7 ipō mo riente ī cruce idē velum scissum est medium a summo vsq; deorsum: osten dens qz figure legis iā finite erant. 7 veritas euangelij arcanasq; celestias: 7 ipse ingressus n̄ adhuc esset. p̄betandus 7 figuratiter significandus sed statim omnibus aperiendus. qui ab initio mundi vsq; ad id temporis in fide veritatis de mundo transierūt. Quadagesimo enī die post resur rectionē dñi. omnes cum eo celum petierunt. Remotoq; omni velamine multipbarias in domo p̄ris mansiones p̄ meritis acceperunt. Nobis quo qz qui adhuc futuri eramus eadem hora referatus est ingressus: sed non nisi p̄ interna iternozū bonoz desideria p̄ fidem 7 sacramenta dñicę passi onis. p̄ feruorem sincere dilectōis. p̄ mortificatōem cōcupiscentię carnis 7 per quotidianā angeloꝝ auxiliā. Vnde idem velum sub quo ī oraculū intrabatur. ex iacinto purpura cocco. 7 bisso factum est: eiq; cherubin in texti. hiacintus enī qui celi colorē imitatur. supernoꝝ desiderijs cōparat. Purpura q̄ sanguine conchilioꝝ conficitur: 7 sanguineā p̄fert speciem: sacramentū dominicę passionis significat. qd̄ nos imitari crucem nostraz portando debemus. In cocco rubei coloris virtus exprimitur amoris: de quo dicit. Nonne cor nostrū ardens erat in nobis de hiesu dñi loque retur nobis in via zc. Bisso qui de terra virens oritur: 7 longo artificij exercitio natiuū exiit virorem: 7 deducitur in alborē. castigatōem carnis insinuat. Cuius quasi humorem ingenitū ericari iubet apostolus dicens. Mortificate mēbra vestra q̄ sunt super terrā. fornicatōem imundiciā zc. Ad quantum vero candoris gratiam velit perducī ostendit alibi dicens: Obsecro vos vt exhibeatis corpora vestra hostiam viuētem sanctā. deo placentem zc. Intertextur cherubin 7 eisdem coloribus conficiuntur. cum vniuersis q̄ pie agimus a venenatis demonum telis per angelozum p̄si dia domino donante protegimur. Intertextur cherubin cum in bonis q̄ agimus multitudine scientię indefinenter vtimur. respicienter semper ad eloquia diuina. 7 ne forte a virtutum calle erremus: bonum intuitu conti

fecit duo hostiola 8 lignis oliuarū
† fidē aptius dicit. vnus enī erat ingressus: sed postesq; anguloꝝ quinq;. 7 duo duob; hostiis claudēbat 7 apēbat. Sva sin hostia de lignis oliuarū postesq; pzelisq; cat. scuncta hec supra ī oina angulorum. Et sculpsit in eis pic turam cherubin 7 palmarum spe

cies. 7 anaglifa valde p̄minent.

nno vestigia nostra regimus.

Fecitq; in introitu. Sicut ingressus oraculi quo ad arcam dñi cherubinq; peruenitur introitū celi significat: quo ad visionem dei supno rumq; ciuium nos introduci desideramus: ita introitus in templum p̄i / moꝝia nostrę conuersionis ad deum. quando in p̄sentem ecclesiam intramus. Iste ingressus nostrū ad fidem. ille designat ad spem. Vnde postes huius introitus quadrangulati sunt. p̄pter iij. euangelij libros quozum

doctrina in fide veri tatis erudimur.

Postes qua drangulatos. B

Quadrangulatos. p̄ p̄ter quattuor. s. prin cipales virtutes pru dentiam fortitudinē iusticiam tempantia quarum velut funda mine firmissimo. om nis bonozum actuz structura nitit. Pru dentia enī est q̄ disci mus quid nos agere q̄liter viuere deceat. Fortitudo per quaz

tia. 7 textit eaz auro: 7 operuit tam cherubin q̄ palmas 7 cetera au ro. Fecitq; ī introitu tēpli postes 8 lignis oliuarū q̄drangulatos. 7 duo hostia de lignis abiegnis al trinsec. Et vtrūq; hostiū duplex

ea q̄ agēda didicim? implemus q̄s breuiter p̄p̄ba cōplectit dicens. Dñs illuminatio mea 7 salus mea quē timebo. Illuminatio. s. vt q̄ agere debe am? edoceat. Salus vero vt ad hęc agenda confirmet. Tēperantia est q̄ discernimus ne plus aut minus iusto prudentię 7 fortitudini studeamus 7 qz quicq; prudētia fortitudinē 7 tempantia vti: vere est iustus. Quar ta post prudentiam. fortitudinē 7 temperantiā. iusticia sequitur.

Altrinsecus. Quia adinuicem respiciūt. vt vna sine altera haberi nō possit. exterius hostiū dilectio fraterna. interius diuina. quia illa prior tēpore hęc sublimior dignitate. 7 per illam ad hanc intratur. qz in amore proximi discitur. qualiter conditor debet amari.

Utrūq; hostiū duplex e. et s. i. t. a. B. Quia ī vtrāq; dilectōe duo sunt principaliter obseruanda. In dilectione dei fides veritatis et puritas operationis. Sine fide enīz impossibile est placere deo: 7 fides sine operibus mortua est. In dilectione aut fratemitatis patientia 7 benignitas. vnde charitas patiens est. benigna est: vt dimittat. s. p̄ximozum iniu rias 7 eis beneficiat. Vnde Dimittite 7 dimittetur vobis. date 7 dabit vobis. Hanc nobis dilectōem impendi desideramus dicentes: Panem nostrum quotidianū da nobis hodie. 7 dimittite nobis debita nostra sicut 7 nos dimittimus debitoꝝibus nostris.

Utrūq; hostium se inuicem tenens apicēbatur. quia iunctę sunt virtu tes nec possunt seperari. quia neq; fides in opib; neq; opera sine fide pla cent. neq; iniurias ferre sufficit: qui ei quem tolerat necessaria nō impartit neq; necessaria ministrare: qui illatas molestias non nouit ex corde dimit tere. Apertio enī hostioꝝ nō significat separatōem virtutū. sed qz p̄ harū coniunctionē ingressus ecclesie nobis magis magisq; patefcit. vt quo his amplius abundamus: veri? sanctoꝝ cetibus sociemur. sicut diuisio rubi maris per quā populus dei egyptiū persequētē euasit: non diuisionē ba ptismi sed apertionē signauit: q̄ extinctis peccatis omnibus ad litus 7 soli ditatem virtutū transeamus.

Be. Notandū qz ī ingressu oraculi duo dicunt fuisse hostia: sed nō duplicia. in templi vero. i. prioris domus introitu. ita erāt duo hostia: vt vtrūq; esset duplex. quia in p̄senti ecclesia talem nos ingredi 7 ducere vi tam necesse est. in qua dilectōem dei 7 proximi per fidem 7 operatōem per patientiam 7 benignitatē seruiemus. In futura aut vita vbi deus 7 proxi mos in luce eterne beatitudinis videbimus. eadē gemina dilectōe sine la bore. sed in summa dulcedine p̄fruemur. Vnde introitus interioris dom? duo habebat hostia sed simplicia. Nō enim ibi fides necessaria est. vbi q̄ nunc credimus 7 speramus manifeste videbimus. nec labor operū necessa rius. qz perpetua mercede eozum q̄ hic laboramus donabimur. Nōn ne cessaria patientia vbi nihil aduersi. Nōn munificentia benignitatis: vbi nulla indigentia.

Juxta formam operis decoris gratia. pulsum est vt in eodem templi ingressu duo essent hostia. Necesse enīz erat parietes domus qui centum viginti cubitos habebant in altitudine. nō nullos etiam grossitudinis cu bitos habere. in cuius grossitudinis extrema parte hostia erant affixa: vt hostium vtrūq; parieti esset equale. 7 siue intus siue foris templum quicq; positus hostium aspiceret: vnus ei paries per omīa esse videretur. Simi liter cedrinus paries cum in longitudine 7 altitudine vicinorum esset cu bitozum. non paruam habuit grossitudinem. ergo 7 ī huius ingressu duo

Facta sunt hostia: vt ab vtroq; latere i. intus z foris equale parieti hostiū pateret. Et quoniā easdez picturas hostiū z paries habebat: vt vnus per omnia. z cōtinuatim extensus paries videret. vnum decoris gratia pten dens: aliud mysterij dispensatōem pfigurans.

Et se inuicem tenēs. Vel hostium qd se inuicem tenebat aperit cum per ministerium p̄dicatozis discernitur. quid pprie ad cognitōnem s̄ dei. quid ad viuēdi castitatē pertineat. q̄ vtraq; nequeunt separari. z qd parum sit proximozū mala tolerare. z eis bona nō cōmodare. cum hęc certissime soleant i corda pfectoz idissolubiler perma nere.

Et sculpsit cherubin z palmas. Hęc supra exposita sunt. qz i parietibus domus z in hostijs interioribus. eadem picture vel celature facte sūt: quia eadem arcana fidei. sp̄i. z charitatis. q̄ sublimes et pfecti sublimiter capiunt: z que omnes electi plene in eterna visione perci piunt: etiā catezizandis rudibus. p suo cuiq; captu discenda z cōfidentia traduntur. vt sacris initiati mysterijs. quandoq; ad capiēda q̄ credide runt perueniant.

Et edificauit atrium interius zc. Be. De interiori atrio breuif loquitur. de exteriori priorius tacere videtur. sed in verbis dicitur vtriusq; fit mentio. vbi scriptū est. Fecit etiam atrium sacerdotum z basilicā gran tem. z hostia in basilica que texti gre. Atrium ergo interius qd vocatur sacerdotum. eo qz sacerdotes z leuitē in eo ministrarent. erat vndiq; templo circūdatum. Sed ab oriente vnde templi erat ingressus multo longius a templo qz a ceteris tribus plagis secretum: qz in ea plaga. i. in facie tēpli fiebant ministeria sancto. z ibi altare gneū ad hostias domino offerēdas. ibi decem lutes ad eas lauandas. ibi erat mare gneum positum ad lauā das manus pedesq; sacerdotum. cum ad ministrandū intrarēt. Habebat autē hoc atrium tres cubitos altitudinis (vt iosephus narrat) vt ab ingres su tēpli ceteros. phiberet: z solis sacerdotibus hoc licere significaret. Erat qz ei ianua ad orientalem plagam. ad quā vsq; populus hostias suas et sacrificia inferebat a sacerdotibus suscipiēda: z ad altare perferenda. De exteriori vero atrio qd verba dierum basilicam grandē vocāt. ita scripsit iosephus. Extrinsecus autē huius templi aliam edificauit aulam quadrā. guli scemate factam. erigens maximas porticus z latas. z portas excelssas. z amplas per quattuor mundi partes in ea constituens. quarū singule ad vnum queq; ventū quattuor angulis attendebāt: vbi aureas ianuas col locauit. z paulo post. In hoc ergo sacrarium omnes populi quib; purgatio z observatio legitimoz inerat introibant. Has porticus cassiodorus in pictura templi quā in pariete posuit. sicut in psalmoz expositione memi nit: triplici ordine distinxit. Primū. s. ordinez ponens extra atrium sacer dotum. ex omni pte per quadrum. Secundū eodem modo extra intimas porticus versum in gyro vndiq;. Extremū similiter ex omni latere priorū porticuū in circuitu. Sicq; templum triforū edificiozum p̄sidio ab omni pte erat munitū. facto pavimento sub diuo. inter edificia singula de mar more z parietibus domozū interioribus. i. eis qui ad templū. respiciebant factis in columnis exterioribus solidis. Sicq; fiebat vt omni templi stru ctura per graduum esset varietatē rationabiliter distincta. Nam i sancta sanctorū intrabat pontifex. in ipsum templū sacerdotes purificati z nō pu rificati vna cum leuitis z cantoribus. i. intimū atrium basilice maioris vi ri iudei purificati stantes z orantes sub diuo si serenū esset. si tempestas in porticus. primas sese recipientes. In exteriori atrium mulieres iudez puri ficatē. In extremū atrium gentiles z iudei qui nuper venerant ex gētib; vsq; ad sextum purificatōis diem. Hęc vt in pictura cassiodori distincta reperimus breuiter annotauimus. rati enim ab antiquis iudeis didicisse. neq; virum tam eruditū voluisse in exemplum legendi pponere. que non prius vera esse cognouisset. Hozum loco z meminit supremozū gradū ps qui ita incipit: Ecce nunc benedicite dñm omnes serui domini. qui sta tis in domo d. in a. d. d. n. In his portibus hieremias z alij pphē. i. his dominus z apostoli p̄dicabant. In harum aliqua dñs sedebat docens. quando tentantibus phariseis oblata est ei mulier ad vitam iudicanda. In his inuenit vendentes oues z boues z columbas quos eliminauit de templo. In his petrus z iohānes claudum inuenientes sanauerūt. z secū ingredients interiori ad orandum duxerunt. in his orabat omnis multi tudo ppli: quando incensum ponenti zacharie angelus ad altare thimiaz matis apparuit: cūq; de p̄curatoris dñi natiuitate p̄docuit.

erat: z se inuicem tenens aperieba tur. Et sculpsit cherubin z palmas z celaturas valde eminentes: ope ruitq; omnia laminis aureis ope

Hęc autē atria dñi portibus suis. aspectum templi de longe aspicien tibus abscondere nō potuerunt: quia locus i quo templū erat multo sub simior erat qz vbi porticus erāt. Nā sicut iosephus scripsit: Extreme atri orum fabricę cum in quadringentis cubitis essent erecte: tamē ad uertices montis in quo templum edificatum est n̄ puenerunt. Hęc quidē de stru ctura tēpli studioso lectori credidimus itimanda: sed in eis que sacra scri ptura referre cōmodum duxit: figuras mysteriozū queramus: ceteris pro

re quadro ad regulam. Et edifi cavit atrium interius tribus or dinibus i lapidum politozum:

historie cognitōe sim pliciter vtamur.

Edificiū ergo tem pli intra atrū sacer dotum. pfectozum in ecclesia vitam expri mit: q̄ excellentia vir tutum domio appo pinquant. z alijs ver bo z opere ducatum salutis ostendūt. Sa cerdos enī inde dicit qz sacroz minoribus

ducatum p̄beat. quo nomine nō solum altaris ministri episcopi. s. z p̄bi teri: sed z omnes censentur: qui altitudinē doctrię z conuersationis p̄mi nent. nec sibi tantum. sed pluribus prolunt. qui dum corpora sua hostiaz viuētem sanctam deo placētē exhibent: sacerdotale ministeriū spiritua liter exercent. Vnde toti ecclesie loquitur petrus. Vos autē genus electum regale sacerdotiū. gens sancta. populus acquisitōis. Et antiquo poplo di cur: Vos eritis mihi regnū sacerdotale. z gens sancta.

Basilica vero grandis que erat extra atrū sacerdotū. i. qua omnis po pulus orare. vel verbum audire solebat: carnalium in ecclesia vitam mo relq; figurat. qualibus dicit apostolus. Nō potui vobis loqui quasi spi ritualibus: sed quasi carnalibus zc. Qui tene per basilicam grandem si gnantur: quia multo maior est in ecclesia talium qz pfectozum numerus. Sed quantū prestant numero. tantū succumbūt merito. Vnde hęc basi lica plurimos capit: nō tamē eos in interiora tēpli teaurati. non ad alta ris officium. nō in ipsum atrū sacerdotū intri omittit: qz carnales z infirmi z si ob merituz castę fidei z pietatis ad electoz sortem pertinent: longe ta mē abest vt illis exequent. qui cū fiducia p̄fantur. Nō audeo aliquid di cere eozum q̄ per me non efficit xps inobedientiam gentiū verbo z factis. z bonum certamen certavi zc.

Accedebat vulgus vsq; ad atrū sacerdotū. z hostias vsq; ad ianuā referēbat. susceptas a sacerdotibus z in altari oblatas oculis plequebat. In ipsum etiam tēplum cum aperiebatur a longe inspiciebat. nec tamen etiam sacerdotū atrium intrare poterat: sed de inferioribus clamabat ad dominum. quia nec carnaliū in ecclesia simplicitas a domino respicitur: quando fideliter q̄ possunt vota pietatis offerūt. Inspiciunt enī a longe in templum dñi cum vitam sublimiū discere z admirari gaudent. z quos virtutis imitatōne sequi nequeunt: pię veneratōnis amplectūtur affectu. Vidēt hostias sacerdotū i altari sacro igne consumi: qz magna magnoz opa cognoscunt a dño p sp̄m dignanter accipi.

Asserunt hostias suas ad atrium sacerdotum p̄ illas domio offerēdas dum bona que valent operantes maioz z doctioz exhortatione firmant z intercessione cōmendant. Offerunt etiā sacerdotibus hostias per illos domino cōmendantes. cum sanctis egētib; necessaria quibus abundāt sub mercedis intuitu tribuunt. Vnde amen dico vobis non perdet mer cedem suam. Ac sic vtrozq; hostias in altari dei idem ignis absumit: cū dominus elemolinas diuitū una cum magnis sanctoꝝ virtutibus intuitu suo z retributōe dignas indicat. Vultitudo ergo credentiū qui relictis possessionibus vno corde z vna anima deserviebat deo. ipsa est templum dei z locus intra atrū sacerdotum specialiter illi consecratus. Porro ba silica grandis. z orantes in ea circa atrium sacerdotum i giro eos figurāt qui eoz tempore credebant ex gentibus in suria z in antiochia. ceterisq; prouintijs z ciuitatibus q̄bus apostoli z seniores qui erant hierosolimis non plus iponebant oneris qz vt abstinerent ab ydolis imolato. z san guine. z suffocato. z fornicatōe. quozū tamen oblationib; volebant pau peres sanctoꝝ qui erant hierosolimis sustentari: ut eis carnalia ministrātes sp̄ualim eoz fierent p̄cipites. Barnabas uero z paulus cū socijs suis q̄ oblatōes eoz accipientes hierosolimā referēbant: sacerdotes sunt. q̄ ho stias suscipientes. ad altare dñi consecrandas pduant. quia dona te uotionis eoz sanctis qui. p eis orarent attulerunt. Atrium ergo positum inter locum vulgi z sacerdotum: illam diuisionē significat. q̄ carnales in ecclesia nuperq; incipientes. ab arce pfectozum nō sorte electōis. sed meri torum quantitate secernit. Carnales enī sufficere sibi credunt si fidē spem z charitatem z opm mundiciā bateant. Perfecti sup hęc omnia verbo

predicando laborat: paupibus omnia sua tribuunt vigilijs. ieiunijs. hymnis. can- ticijs spiritualibus et sacris locutiōibz ope- ram dant. psecutores pericla ppter iusticiā tolerant. et cetera que se paulus fecisse glo- riatur. prompta men- tis deuotōe exequit. Unde sequit. Edifi- cavit atrium interius tribus ordinibus la- pidum zc.

Et uno ordine lig. ce. Unus ordo lignorum cedri bona est operatio sine cor- ruptione simulatōis exhibita. sine cui⁹ ad iectione fides spes et charitas vera esse nō potest. ligna enī cedri ppter odoris gratiaz et iupabilem nature potentiā. pfeuerariāz et famam pie actōnis delignant. Vsqz ad hoc atrij vniuersi cō- scendunt electi. q̄ fide spe charitate et opere deo placere appetūt. hoc alta meritoz gra- tia transcendunt pfe- cti. cum in tanto xtu- tum culmine pficiūt vt dicere auidiozibz possit imitatores mei estote sicut et ego xpi et nescitis quomā an- gelos iudicabimus: quantomagis secula- ria.

Ipse est men- tis octauus. Be. Queritur quomō di- catur domus dñi in mense octauo pfecta in omni opere suo. et in vniuersis vtensilibus cum in sequētibz le- gatur mense septimo dedicatōem eius esse cōpletam. Nec credi- bile est. q̄ septē annis templuz edificans sa- lomō. octauo mēse anni octauū pferit. vel vsqz ad septimuz anni noni mēsem de- dicatōez pfecti distu- lerit. Vñ potius veri- simile videtur domū septem annis et septē mensibus edificatā. ita vt eodē mense septimo dedi- catio sit celebrata: et die vicesimo tercio ipsius mensis fm palipo. salomon dimiserit populū in tabernacula sua. sicqz p⁹ vñā septimanā adueniente mense octauo pfecta sit dom⁹ dñi opibz. s. vniuersis. et ipa dedicatōe pa⁹ cōpleta. Nisi forte putandū est post dedicatū templum aliqd vtensiliū in ministeria ei⁹ additum fuisse vsqz ad ingressum octauū mēsis accelerāte rege. vt omnino mense septimo qui erat totus solennis templū dedicaret et ita verum reperiat vtrūqz. templum. s. octauo mense i omni opere suo a

bona. s. operatōe sine simulatōis corruptione sine cuius adiectōe. fides. spes. et charitas vera esse non valent.

et vno ordine lignorum cedri. An- no quarto fundata est domus do- mini in mense xio. et in anno vnde- cimo mense elul. ipse est mēsis oc- tauus. perfecta est domus i omni opere suo et in vniuersis vtensili- bus suis. Edificauitqz eaz annis septem.

Domum autē suam edificauit salomō

tredecim annis. et ad perfectum vsqz pduxit. Edificauit quoqz do- mum salcus libani centuz cubito- rū longitudinis. et quinquaginta cubitorū latitudinis. et triginta cu- bitorū altitudinis. et quattuor de- ambulatoria iter columnas cedri- nas. Ligna quoqz cedrina excide- rat i columnas: et tabularis cedri- nis vestiuit totam cameram: que quadragintaquinque columnis su- stentabatur. Unus autē ordo ha- bebatur colūnas quindecim i cōtra- se iuicem positas. et eregione se re- spicientes equali spacio inter co- lumnas: et super columnas qua- drangulata ligna i cunctis equa- lia. Et porticum columnarū fecit quinquagita cubitorū longitudi- nis. et triginta cubitorum latitudi- nis. et alteram porticum in faciem

maioris porticus: et columnas et epistylia sup colūnas fecit. Por- ticum quoqz solij in qua tribu- nal est. fecit et textit lignis cedrinis a pavimento vsqz ad summita- tem: et domuncula in qua sedeba- tur ad iudicandum erat in media porticu simili operē. Domū quo- qz fecit filij pharaonis quā vxorē duxerat salomon. tali opere quali et hanc porticum. Omnia lapidi- bus p̄ciosis que ad normā quan- dam atqz mensuram tam intrinse- cus q̄ extrinsecus serrati erant a fundamento vsqz ad summitatē pa- rietum: et intrinsecus vsqz ad atrij- maius. Fundamenta autē de la- pidibus p̄ciosis lapidibus ma- gnis decem siue octo cubitoruz. et desuper lapides p̄ciosi equalis mensurę secti erant: similiterqz de cedro. Et atrium maius rotundū triuz ordinū. de lapidibus sectis et vnius ordinis de dolata cedro necnon et in atrio domus domi- ni interiori. et in porticu domus.

Misit quoqz rex salomon et tulit hyram del tyro filijz mulieris vi- due de tribu neptalim patre tyrio artificem erarium et plenum sapi- entia intelligentia et doctrina ad faciendū omne opus ex ere. Qui cum venisset ad regem salomonē fecit omē opus ei⁹. Et finxit duas

Fecit omne opus eius. Quia sancti doctores dum ministerio verbi fideliter insistant. opus dei operantur: qz loquendo foris viam veri- tatis aperiant illis quos ipse intus illustrando ad vitam p̄ordinauit eter- nam. Unde ego plantauit apollo rigauit dñs aut in te.

Et finxit duas co. e. de. et oc. Be. Columna ante fores templi decem octo cubitis alta est cum p̄dicatoz palam cunctis insinuat nō nisi per fidē et opera iusticię nos ad sup̄vite gaudia posse puenire. Romen quoqz ibi apud grecos ab hoc numero incipit. Prima enī litra huius

vtensilibus pfectū: et ipsum septimo mense dedicatū fuisse.

Quānt in octauo anno. et octauo eius mēse pfecta est dom⁹ in omni opere suo ad futurū seculū diemqz iudicij p̄inet: qñ ad tantā p̄fectōem eccle- sia pueniet. vt quid ei amplius addatur inueniri non possit. Tunc enī xps osten- det nobis patrē et suf- ficiet nob. Dies aut iudicij octonario nu- mero typice exprimit qz hoc seculum quod agitur septem diebz sequitur. Vñ dauid psalmū. p octaua iti- tulauit que pro metu iudicij cātavit dicēs. Domine ne i furore tuo a. m. n. i. t. c. m.

Edificauitqz eaz annis. Quia ecclesia toto huius se- culi tēpore qd̄ septē dierum circuitu pagi- tur. et electis cōstruit animabus. et i fine se- culi suum clementuz ad finem perducit. vt ob significatōem gra- tię spiritualis. p quā ecclesia soluz vt sit ec- clesia percipit. qz sine donis spiritus nemo fidelis effici. vel fidē seruare. vel merito fi- dei ad coronam iusti- cię potest puenire.

Mulieris vi- due. Ecclesie. s. p̄sen- tis pro qua xpus vir su⁹ morte gustata re- surrexit. et i celos ascē- dens peregrinātem reliquit in terris: cui⁹ filij sūt predicatores et omēs fideles. Vñ pro patribz suis nati sunt t. f.

Qui cū uenisset. Quia doctor stre- nuus illis p̄mittit dei verbum qui pie susci- piunt et p̄seueranter custodiūt. et alijs pie dicando latius diffu- sare que didicerint fatagūt. Es ei ē val- de durable et sonoz

de durabile et sonoz

de durabile et sonoz

nominis decem. secūda octo significat. Et apte decem et octo cubitis alte...

De quibus paulus. iacobus. cephas. et iohes. qui videbantur colūne esse...

Sed spectaculū sui decoris. columnas greas decem et octo cubitorū...

Decem et octo cu. Ter enī seni decem et octo faciunt tria scz ad fidem...

Et linea duodecim. Be. Norma apostolice institutiōnis ambitū columnā...

Duo quoz capi. zc. Be. Capita columnarū. i. suprema pars eoz precordia...

Septena versuū retiacula. Hoc i palio. ita scriptū est. neciō et quasi...

predicatioz fideliter obediēdo adherent. quasi colūnarum capitibus sup...

Septenario spiritalis gratia signatur. Unde q sunt septem spūs dei...

Utrūqz capitellum columnarum fusile erat. Septena versuum retiacula in capitello vno...

Spiritus dñi. Spiritus sapiē et itelligēt. Spiritus con. et for. zc.

Et quos ordi. Be. Videt malo granata facta esse in circūitu capitellorū...

Be. Duo ordies erant retiaculorum i giro capitelli...

versuum curreat ordine. donec circūacto capitello i seipsum quasi facto...

Ut tegerent capitella. Be. Cū dictū sit de retiaculis ut tegetēt capitella...

Malogranatorū. Quē vno foris cortice multa interius grana circūdant...

mitatem: que innumeros ppos vna fidei regula cobibet. Vel retiacio rum concatenatio manifestā fidelium concordiam monstrat. Malo grana torum vero positio internas animi virtutes: que ab alijs videri nequeat patiam. s. humilitate. benignitate zc. z quasi pulcherrima foris species po morum apparet. sed clausa intus granorum copia nō apparet. cum sanctorū operatio palam ostendit. sed q̄ intus est fidei. spei z dilectionis ceteroquinq; animi bonorum gratia non cernitur.

Quasi opere lilij. Be. Per lilia dantis supne patrie z immortalitatis flouibus redolēt paradisi designat amenitas. Per q̄tuor vero cubitos euāgelicus sermo qui introitum eterne beatitudinis pmit tit: z iter perueniendi ostendit. Cum ergo sancti doctores pmissa nobis lilia regni celestis i q̄tuor euāgelij libris ostendūt. quasi capita colūnarum opus i se lilij q̄tuor cubitoz exhibēt. Vbi notandū iuxta litterā: quia cū opus lilij in capitellis quat tuor cubitoz esse me moratur. neq; addit latitudinis vlt altitudinis. lectoris iudicō vtrum in altitudine an in latitudine intelligi debeat relicū est. Constat autē qz columna quā duodecim cubitoz restis ambiebat. q̄tuor cubitos habebat i grossitudi ne. Omnis enī circulus quantū habet spacij in diametro: tantū habet ter in gyro. Sive autē latitudinē sine altitudinē accipiamus: figura p̄cipua est: qz nō nisi per euāgelij optata vox illa mundo insonuit. penitentiam agite. appropinquabit enī r. c.

In porticu. Notandum autē in hac sententia paralipo. qd eadem porticus templi etiā vestibulum templi vocat. vnde inter vestibulū z alta re plorabant. i. inter porticum z altare.

Et rursum alia capitella zc. Be. Quoz scz factura perbennis regni sublimitatem designat. quā nec oculus vidit. nec a. a. n. i. c. b. a. zc. Post lilia enī quattuor cubitoz: alia capitella sunt appositā quoz alti tudo quāta fuerit nō dicitur. qz multa de celesti beatitudine in euāgelio legimus. p scz ibi mundi corde teuz videbunt: q̄ erunt equales angelis dei. q̄ non nubent neq; nubent: qz mori vltra non poterunt: qz vbi xps ibi z ministri ei erunt zc. huiusmodi. Sed ipsa spēs hoz que diximus: ipse status cōuersatōis patrie celestis quō se habeat. solis eius ciuibus qui intrare meruerunt patet. Vnde factura vel altitudine hoz capitellorum q̄ sup liliū erant. incōprehensibilis terrestribus qualitas celestis habitati onis insinuat. De qua tñ non latet: qz omnes ibi cōmuni felicitate diuine visionis fruuntur. tanto quisq; sublimius: quanto mūdiores ad viden dum oculos cordis habuerit. Communis ergo ibi benedictio omnium electo rum. sed qz distincta operū qualitate multę mansiones beatoz in vna do mo dei significant cū dicitur: z rursum alia capitella zc. Iuxta mensuraz columnę hūt capitella desup. cum sancti doctores imo omnes iusti docto rum vestigia sequētes pzemia suscipiunt eterne retributōis scdm merita operatōis. Sup retiacula quoz sunt eadem capitella: quia iuxta modū dilectōis qua sibi in hac vita sancta fraternitas copulatur. supnoz quo qz cūm societati in p̄sentia sui creatoris coniungetur. Sed quia illa so cietas vtriusq; populi fidelib; tribuit. recte subiungit malogranatorū zc.

Malogranatorum. In malogranato totam significat ecclesiaz centenarius vero qui primus transit ad dexterā: beatitudinē eternam. du plicatur hic numerus malogranatorū in circūitu capitelli secundi. vt signi ficetur qd vtriusq; testamenti populus in chūsto lit adunāndus. z ad eter nam introducendus coronā. vnde. Non enī longe erāt a terra sed quasi cubitis ducentis trahentes rete piscium. Per ducentos enī cubitos rete plenum magnis piscibus discipuli ad dñm trahunt effectum suę resurre ctionis iam in littore monstrantē. cum p̄dicatores iudicis z gentibus ver bum fidei cōmittūt. z vtriusq; ppli electos i vna beatitudis arce colligūt.

quasi opere lilij fabricata erant in porticu cubitozū quattuor: z rur sum alia capitella in summitate columnarū desuper iuxta mensu ram colūnę cōtra retiacula. Ma logranatorum autē ducenti ordi nes erāt in circūitu capitelli secun di. Et statuit duas columnas in porticu templi. Lunq; statuisse columnam dexterā: vocauit eam nomine iacobin. Similiter erexit

Columnam dexterā. Dextera columna doctores primitiue eccle sie significat. scda eos qui ad p̄dicandū gentibus missi sunt. Vel dextera significat eos qui venturū in carne dominū p̄betādo p̄dixerunt. Scda illos q̄ iam hunc venisse z mundū redemisse testantur. Simili vocabulo ambę censentur columnę. Vna enim firmitas. altera in robore dicitur. vt vna fidei z operis fortitudo cunctis iesse doctozibus monstraret. z nostri tēp̄is inertia tacite notaretur. vbi se quidā doctozes sacerdotes z colum

columnā secundam. z vocauit no mē eius booz. Et super capita co lumnarum opus in modum lilij posuit. Perfectumq; est opus co lumnarum. fecit quoq; mare fu file decem cubitozūz a labio vsq; ad labium rotundum in circūitu Quinq; cubitozūz altitudo eius z resticula triginta cubitozūm cin gebat illud p circūitum. z sculptu ra subter labium circūibat illud.

nas dom? dei videri z vocari volūt. cū ni bil i se firme fidei ad p̄tēdas sc̄li p̄pas z desideranda bona iuisibilia nihil bēant roboris ad corrigē dos nihil idustrie sal tē ad itelligēdos eoz q̄b; p̄lati sūt errores. **Fecit quoq; mare fufile.** Be. Hoc mare in figurā baptismi factū ē. quo in remissionē peccato rū emūdāmur. Sa cerdotes enī eo laua bant. vt palip. restat. Sacerdotes enī om nes electi vocantur: qui sunt mēbra sumi sacerdotis ihu christi. Recte autē hoc vas mare dicitur i memo nam. s. maris rubi. i quo p̄ p̄ egyptioz extinctionē: z ppli dei

liberatōem baptismi forma p̄cessit. Vnde patres nri oēs sub nube fuerūt z omnes mare transierūt: z omnes i moysi baptisati sunt i nube z in mari. Sacramentū autē baptismi z vitę a nobis mundiciā q̄rit in hoc seculo. z vte eterne glorię p̄mittit in futuro. Vd vtrūq; in mari gneo signatur: cū esse decē cubitoz a labio vsq; ad labiū p̄hibetur. Decem enī p̄ceptis in lege dñs omnia q̄ facere debem? expressit. Denario s̄que meredez bene fa ctioz signauit: cū hunc in vinea laborantib; dandū esse p̄dixit.

Alabio usq; ad la. Quia a primo baptizato in noie ihu xpi vsq; ad vltimū q̄ in fine seculi crediturus z baptizandus est. ois fidelium chorus eandē vitatis viā ingredi z cōem debet sp̄are a dño iusticię coronā.

Quinq; cubitozū. Quia quidq; visu. auditu. gustu. odoratu. tactusq; delinquim? grā dei nobis p ablutōez viuifici fontis relaxat. S; nō sufficit p̄teritoz remissio peccatoz: nisi qz teinceps bonis studeat opi bus. alioquin dyabolus q̄ extierat de boie: li hunc a bonis operib; vacare vident: multiplicius redit. z facit nouissima illi? peioza priorib;. vnde sub dicitur: z resticula triginta cubitū. zc.

Et resticula triginta cu. Disciplina celestiu p̄ceptoz q̄ a volupta tibus religamur. vñ funiculus triplex difficile rūpit: qz obseruatio māda toz q̄ i cordibus electoz fide. dilectōe. s̄pe supne retributōis firmata est: nullo pōt obstaculo dissolui. Resticula mare ambit cū sacramētū bap tismi qd accepimus. p̄is opib; us munire studem? Hec triginta cubitozū ē. quinq; enī sen. xxx. faciunt. Denario autē i quo dñs hoien fecit cū nō esset. z refecit cū p̄sset: bona opati o nra figurat. Et sex p quinq; multipli cantur. vt ad. xxx. pueniāt: cū oēs corp is sensus diuis subiugant ip̄eris. Aliter ter deni faciunt triginta. z genus humanū post diuiniū te. pge me triū filiozū noe. latitudinē totū orbis impleuit. Sem q̄ppe asiam. cham affricam. iaphet soboles europam z insulas maris obtinuit. Et quia ba ptismi mysteriū cum executōe opm z spe celestiu cunctis erat nationib; mi nistrandum. resticula triginta cubitozūz mare in quo baptisma figuraba tur cingebat.

Sed z hic dicendum qz dñs cum esset triginta annoz venit ad bap tismū: qui qm suo bap tisma te qd tricenarius accepit: baptismū nostrū cō fecauit. recte mare qd nrm baptismum figurabat triginta cubitoz restis circūibat. vt significaretur dono illi? q baptismum sine peccato subiit: ba ptismum nobis in eū credentib; in remissionē peccatozū redicari.

Et sculptura subter la. zc. Cum p̄dictum sit qz resticula. xxx. cu bito:ū mare circūient: z nunc addatur qz sculptura hec subter labium po sita decem cubitis ambierit: patet qz vas erat in modū pbiale repandum z diffusum. qd a triginta cubitis circūiūz quos batebat i labio vsq; ad

decem est coartatum. Sculptura autem hystriata est que aliquas res hysto-
rias imitatur. Unde per sculpturas hystriatas quibus mare circumdatur. et
empla priorum temporum signantur. que nobis sunt intuenda. ut videamus
quibus operibus ab initio sancti deo placuerunt. quia obstinatione iniqui
in sceleribus perdurauerunt. quanta in felicitate reprobi perierunt. Quomodo
in exordio nascentis seculi cham ob malitiam inuidie damnatus. abel in-
flicte merito coronatus. lamech ob adulterium et homicidium maledictus.
enoch ob gratiam pie-
tatis ad paradysum
reductus. Cham post
diluium ob impietatem
restitutus. sem et ia-
phet. pro obsequio re-
uerentie perpetua ben-
dictione donati. Abra-
am fidei ierito heres
diuine promissionis ef-
fectus. cetera gentium
multitudo. pro infideli-
tate relicta. Aduen-
te quoque in carne domino
iudea pro perfidia re-
pulsis. gentilitas gratia
ad salutem reducta. et
huiusmodi. que in vtro-
que testamento solle-
ter considerata studio-
sis persunt. Ideo foris
tan duo sunt ordines
sculpturarum hystria-
tarum in mari eneo.
ut qui forte baptisma-
tis imbuti sunt. vtri-
usque testam. auscultent
historias. Ideo decem cubitorum erant in gyro: ut quoscunque in eisde
hystorijs reditos. iustis celestibus obedire. et tota intentio ad superna pro-
mia suspensos perspexerint. imitari contendant.

Quoddecim boues. Be. Apostolos. et angelistas. imo omnes christi-
ministros. Unde non alligabis os boui trituranti etc. hi mare sibi super
impositum portant. cum apostoli corumque successores in unum sibi euangelij
officium prompta deuotione implent. Et quibus tres respiciebant ad aqua-
lonem etc. quia in vniuersis quadrati orbis partibus fidem predicant trini-
tatis. Hinc quoque apostoli duodecim. i. quater terni sunt electi. ut fide et
confessione trinitatis per quattuor mundi plagas euangelizantes. bap-
tizarent omnes gentes in nomine patris et filij et spiritus sancti. Quorum et suc-
cessorum suorum verba actus et passionis. facile in presenti videre et cognoscere
legendo valeamus. Que vero illos in futuro maneat gloria retributionis.
non dum videre possumus.

Prossitudo autem luteris trium vntiarum. Be. Qui lauacrum
baptismi ad salutem et vitam suscipit fidem et spem et charitatem debet habere
sine quibus nemo potest recte operari. Unde subiungitur. Prossitudo lu-
teris trium vntiarum erat.

Be. Quia robore fidei spei et charitatis. munitur perceptio baptismi.
neque aliter proficuum esse accipientibus ostenditur. nisi harum virtutum firma
certitudo mente accipientium et corpora confirmet.

Lilij. Lilij comitante odoris gratia candidum colorem foris. itus
aurosum ostendit. ideo gloria resurrectionis eius insinuat. qui corpus imor-
talitate foris discipulis ostendit. et aiam diuina luce choruscantem sibi simul
in esse docuit. christus quoque ante passionem suam quasi adhuc clausum lilij
fuit. cum in miraculis clarus homo refulsit. Post resurrectionem vero et ascen-
sionem repandit sese lilium celi aibus exhibuit. quibus in assumpta huma-
nitate potentiam diuine claritatis quam habuit antequam mundus esset ostendit.
Unde ego flos campi et lilium conuallium. Labium ergo maris in quo sa-
cerdotes lauantur. quasi labium fuit. calicis. et folium repandi lilij. quia ba-
ptismus quo membra summi sacerdotis efficiuntur. in fide passionis eius nos
a peccatis purificat. et purificatos ad visionem glorie sue introducit. In
hoc lauacro plus circumcisionis et spiritus per fidem spem et dilectionem vni-
us in domino efficitur. Unde alias oues habeo vscz et fiet vni ouile et vnus pa-
stor. Unde subditur. duo milia batos ca. etc.

Duo milia batos. Be. Batus hebreorum mensura est que apud eos
bath dicitur. habens modios tres. ipsa est epi qua ipsi epi nuncupantur.
sed epi prius ad mensuram frugum. Batus vero ad liquida. vinum. s.
aqua et oleum. Batus ergo que certe mensure norma est. opera significat

decem cubitis ambiens mare. Duo
ordines sculpturarum hystriatarum
erant fusiles. et stabant super duo
decim boues. Et quibus tres respi-
ciebant ad aquilonem. et tres ad occidē-
tem. et tres ad meridiem. et tres ad orientem.
et mare super eos desuper erat: quo-
rum posteriora vniuersa intrinse-
cus latitabant. Prossitudo autem
luteris trium vntiarum erat. la-

equitatis et iusticie. quibus hi qui in remissione peccatorum baptizantur. necesse
habent institui. Batos mille capit mare. cum aqua baptismi plebem iudeo-
rum abluens ad regnum celeste transmittit. Recipit et alios mille. cum gen-
tiles eodem fonte renatos et operibus iusticie confirmatos. eiusdem regni
facit esse participes.

Be. Wille perfectem significat. quia tenarium quadratum solidum fa-
cit. Decies enim decem centum faciunt. que figura iam quadrata. sed adhuc
plana. Verum ut in al-
titudine surgat et soli-
da efficiatur. multipli-
ca centum per decem
et sunt mille. Quo nu-
mero stabilis et velut
quadrata instoium co-
sciencia signat. Quo-
cumque enim inuertis qua-
dratum stabit. sic ani-
mus electorum nulla
reptatione a statu recti-
tudinis inclinatur.

Et fecit bases decem cneas.
Quattuor sunt principales virtutes quibus
ois virtuti structura innitit. et patientie. lon-
ganimitatis.
**Quattuor cubitorum longitudi-
nis bases singulas. et quattuor cu-
bitorum latitudinis. et trium cu-
bitorum altitudinis. Et ipsum opus**

Si quidem iuxta palam. oia in eis que in holocaustum oblati erant lauabant
holocaustum autem domini generaliter ois multitudo electorum intelligitur. que baptiza-
tur in spiritu sancto et igni. Sicut ergo sacerdotes qui in mari lauabant
significant eos. qui per baptismum efficiuntur summi sacerdotis consortes.
quod est in christo bieuu. ita et holocausta eisdem significant. cum per ablutionem
baptismi gratia spiritus sancti implentur. Lauatur enim in luteo hostia cum
fidelis baptismum profunditur. Offeritur in holocaustum. cum impositio ma-
nus episcopi donum spiritus sancti accipit. Philippus cum predicaret in lama-
ria in luteo templi hostias lauabat. sed quia nondum in quibus eorum spiritus
descenderat. sed tantum baptizati erant in nomine domini ihesu. velut abluti
hostie nondum ad altaris ignem perueniant. At cum missi illuc petrus et io-
hannes imponebant eis manus. et accipientes spiritum loquebantur linguis.
iam ad altaris ignem hostie perueniant. ut fierent holocaustum. id est to-
tum incensum. quia conscientias eorum gratia spiritualis implens. diuino se-
cit amore feruere.

Be. Quod ad portandos luteris decem bases sunt facte. poterat ita my-
stice interpretari. quia ministri baptismi ad eternam gaudium quod in tena-
rio figuratur quos imbuunt vocant. Sed quia sequitur quod quinq. positi
sunt ad dexteram partem templi. quinq. ad sinistram. magis eis quinarij
numeri notandum est mysterium. In vtraque enim parte templi posite sunt
bases luteri. ut in vtroque populo baptismi gratia signaretur esse panden-
da. Et quinq. sunt in vtraque parte. ut significetur vniuersa que per quinq.
sensus corporis deliquerant. in baptismo fidelibus esse remittenda. Sicut
ergo in vno mari lobus superposito baptismi exprimitur vnitas per apo-
stolos toto orbe predicanda. ita per duos ordines luterum quod gentilitas et
iudea in vnam fidem per baptismum erat colligenda. Quauis enim in geni-
mis luteribus hostie lauabatur. quedam a dextris quedam a sinistris. vno
tamen igne altaris consumebantur. ut fieret holocaustum. Quisquis enim
iudeus vel gentilis baptismum suscipit. vno omnes spiritu ut filij dei fiat
sanctificatur. Unde in quo clamamus abba pater etc. varijs scilicet linguis
per diuersitate nationum. sed vno eodemque nomine dei patrem propter vnus
donum spiritus inuocantes.

Quattuor cubitorum. Be. Quattuor cubitorum erat longi-
tudo et latitudo balium. quia predicatorum siue aduersa mundi et longitu-
dinem exilij et laborum presentium foris tolerant. siue cor in dilectione dei et
proximi interna exultatione dilatent. semper virtutibus student. pruden-
ter. inter bona et mala discernentes. fortiter aduersa sustinentes. cor ab
appetitu voluptatum temperantes. iusticiam in operatione tenentes.

Et ipsum opus etc. Tabule ex quibus bases facte sunt. quadrata fuerunt

in quibus formę rotundę erāt. que coronulę siue plectę appellatur: in quarum medio celaturę leonum zc.

Inter coronulas et plectas zc. Be. Non erat plana vlla ex pte in plicis basium. sed vndiq; mysticis sculpta figuris. qz sanctor; mentes imo vniuersa eoz. conuersatio virtutū gratiā p̄tendit. Nec aliqua hora vacua p̄terit in qua nō vacent p̄is operibus z sermonibus vel cogitationibus. Coronulas enī in se sculptas habent: cū ad ingressum pbennis vite infatigabili tēsi terio anhelāt. Ple

et as cū iter desideria vite celestis q̄ sursum est fratrem charitatis q̄ iuxta ē vincula non nō soluit. Habet in ter coronulas z plectas leones. cum ita ad speranda celestia mentem erigunt. ita ad diligendos proximos dilatant: vt in peccantes qui sibi commissi sunt asper inuebantur. Habet cūz leonibus boues: qm̄ inuictōz correctōis exhibent cum spiritu mansuetudinis. quando in feruore arguendi nunq̄ lassam habere vngulam discrete actionis z loquelę nunq̄ verba diuine lectōis velut ruminādo in ore voluere cessant. Stephanus basium eximia seuos leones vntes z vngues ostendebat p̄secutoribus dicens: Dura ceruice et incircumscisso corde zc. Dubalum vero mansuetudine cū dicebat. Domine ne statuas illis hoc peccatū. Sed qz nec spem eternōz ī celis nec amorem pximoz ī terris. nec feruorez zeli mordētis. nec lenitatem modestię cōpatiētis sine scientia scripturā habere possum? bene post coronas z plectas post leones z cherubim sculpti esse memorant: qui scripturā significāt. Vel qz duo cherubin in p̄piciatorio arce in figuram duoꝝ testamentoz cōcorditer de xpo canentium fabricati sunt. Vel quia multitudo scientię interpretant: quanto autē quis studiosius diuine scripturę institerit: tanto amplius in omnibus que agit aut iudicat iudicium dei p̄tineat: ne nimis in peccantes vindicans. vel sine discretionē ignoscens. iram iudicis incurrat. Qui enī addit sciam addit z laborē. vnde. hic quoq; post sculpturas cherubin bene adiungitur. z super leones z boues zc.

Et subter leones. Quia doctores z in severitate districtōis q̄ peccantes iudicant. z mansuetudine lenitatis qua p̄nitentibus remittunt. inueniunt iudicium dei. ne iniuste ligando atq; soluendo iuste ligent ab eo cui nequit errare iudicium.

Quattuor rote. Be. Quattuor euangelioꝝ libri qui sicut volubilis rota cūtilime currit qua ducitur iunctente dño per apostolos totum mundum impleuerūt in breui. z sicut rota impositum sibi currum a terra subleuat. z quo auriga dirigit portat: ita electoz mentes a terrenis ad celestia suspendunt. z ad p̄fectum operationis vel mysteriū p̄dicatōnis quo spiritalis gratia adiunare voluerit ducunt: qz subditur quia tales erant rote quales solent in curru fieri. legimus autē de sanctis currus dei decem milibus milia legantū zc. Si ergo bases luterū doctores sunt: qui lauacrum vite ministrāt. z rote quaterne basium quattuor euangeli

gelia: axes rotarum qui bases gestant corda doctoꝝ sunt. que euāgelicis assidua p̄ceptis: eos ab imis sustollūt. z velut imillis rotis axes a terra basium altius subleuant.

Numeruli. Be. Qui rotis ante positi ne ab axis dilabi possent oblittebant: p̄comia sunt p̄phetarum: quibus euāgelica z apostolica scriptura necui legentium in dubiū veniat confirmatur. Vnde habem? firmiorē p̄pheti cum sermonē. cui beneficia attendentes zc. Vñ z Marcus ait. Initiū euāgelij filij dei. sic scriptum est in ysaiā p̄pheta. z mattheus. hoc autē totum factum est vt ad imple. scripturę p̄phetarum.

Contra se inuicem respectates. Be. Quia omnis scriptura p̄phetica sibi ē p̄sentanea. sicut vno spiritu p̄dita. Quattuor autē fuere per bases singlas humeruli iuxta. s. numerū rotarum. nō qz quattuor sint tantū libri p̄phetici: sed omnia que locuti sūt p̄phete. q̄tuor euāgelij testimonium p̄buere. vt ex eonsensu vtriusq; testamenti vna fides z dilectio xpi nra oim corda firmaret.

Unum cubitū et dimidij. Propter p̄fectōem. s. operis et meritū cōtemplatōis integer enī cubitus in luterē p̄fectōem actōis bonę quā habebat ille de quo dictum est. nunq̄d cōsiderasti seruū meū iob: qz non sit similis ei in tra. Est vero alter cubitus diuine vltiois: q̄ ex aliqua pte in hac vita fidelibus datur. Vñ idēz iob de victo aduersario ait: Auditu auris au

diuine. nunc autē oculus meus videt te. Ideo post cubitū bonę opatōnis q̄ in hac vita p̄fici in sanctis. cubitus incipit superne cōtemplatōnis q̄ in futura vita p̄ficienda ē in electis. Vñ sicut vero vnus z dimidij cubitū nō luterib; tantū: sed z rotis earū inerat z basibus. Vnde sequit. Vna rota habebat alti. cubi. vñ z. s. z paulo post. In summitate basis erat q̄dam rotunditas vni? z dimidij cubiti zc. Luterum quippe mensura erat vni? cubiti z dimidij. quia ea fide in fonte vite lauamur. vt per opera iusticie ad vitam ingredi mereamur. q̄nis sine peccato dum hic viuimus esse nequimus. Ipsam vero celestis vite dulcedinem gustare ex parte z diligere in hac vita. perfecte autem videre nulla ratione valemus. Rote quoq; vno cubito z dimidio mensurantur: quia scriptura euāgelij qualiter qui perfecti esse velint viuere debeant: ostendit. z spem eterne retributionis. ipsam vero retributionis qualitatem in futuro pandendam z donandaz esse promittit. bases vero vnum habebant cubitum z semissem amplitudinis in summitate sui vbi luterē recipere: quia doctores z ministri lana cri. opere quippe perfecti in hac vita fulserunt: sed lucem cōtemplationis ex parte fructi sunt. Vnde ex parte enim cognoscimus. z ex parte p̄phete tamus zc.

Media intercolumnia quadrata non rotunda. Dicit tabulam superiorem. que sicut alię quadrata erat similiterq; sculpta. z in summitate sui habebat rotunditatem vnus z dimidij cubiti: in qua luter ponebatur.

Intrinsicus canis. vnde z sculpturę zc. basium iterrabile erat. Et sculptu

per. Et subter leones z boues q̄si

loza ex gre' dependentia. z quattuor rote per bases singlas et axes grei.

quasi humeruli subter luteręz fusiles contra se inuicē respectantes

Os quoq; luteris intrinsicus erat

in capitis summitate. z qd forin-

totum rotundum: pariterq; habebat vnum cubitum z dimidij.

In angulis autē colūnaruz varię

peccato: baptizant... aqua baptismi... recipit... confirmatio... marium quadrata... plana... da officium... ca contum per... z sicut... meo habitore... quadrata... scilicet... cūq; enī... vna... m... tēpore... tudinis... Et fecit... decem... p̄phetarum... vis eadē... tis sacra... tur. Ap... apostolus... boues... significat... les que... teribus... sicut... tale... z mare... austrā... do electoꝝ... credotes... ur summi... m significat... Lanatur... holo causum... Philippus... ita nōdum... omie domini... t. Et cum... es spiritum... vt fierent... tia spiritalis... bases sunt... d eterna... d quia loquitur... sūstram... as enī parte... gratia signat... nificetur vniuersa... fidelibus esse... illi expiuntur... dines laterum... colligenda. Quia... a doctis quę... t holo causum. Quisq;... mo omnes spiritu... bba pater zc. varię... nomine dei pater...

In hunc modum. Be. Quare decem bases sunt facte & totidē luteri suppositi. supra dictū est. Quod vero vna erat mensura sculptura q̄ consimilis omnium basium vel luterū: nō ea significatōne factum est. q̄ equalia possint esse omnium merita doctōrū: sed quia eis ē vna fides euangeliū qua instrunt. vnum sacramentū baptismi quo abluuntur. vnus idē q̄ spūs quo omnes consecrant. q̄uis habeant diuersas donatiōes in ipso spiritu. qui diuidit singulis prout vult.

Quadragesima batos ca. lu. u.

z. B. Quadragesima magnā p̄fectiōem significat. q̄ quater teni faciunt quadraginta. decem autē sūt p̄cepta quibz nostra omnis operatio p̄fixa est in lege dei. Quattuor vero euangeliorum libri i quibus p̄ dispensatiōem dñice incarnatiōis celestis patrie nobis patefactus est introitus. & q̄ omnes qui ad mysteriū baptismi p̄tinent cum fide & sacramentis euangeliū fructū debēt recte operatiōnis ostēdere. singuli luteri in quibus holocausta lauabantur quadragesima batos capiebant.

Eratoz quattuor cubitorū. B.

Qd supra dictū ē pariterq̄ hēbat vñū cubitū & dimidiū. & vtrum ibi amplitudinem an altitudinem significaret n̄ adiecit videtur q̄ q̄ fundū ipsius luteri huius esset amplitudis. vobis luerit intelligi q̄ ex mensura basis i qua positus erat quisq̄ luter facillime conficiat. quod ita describit: In summitate autē erat basis quedam rotunditas vnus & dimidiū cubiti. ita fabricata vte luter super posset imponi. latitudo ergo fundi in luteribus vnus erat cubiti & dimidiū. Ipsa vero capacitas luterum quattuor habebat cubitos: sed vtrum in altitudine an in amplitudine an in vtroq̄ dicat qui nō uerit.

Be. Propter quattuor euangelia in quibz forma baptismi. Vel cardinales virtutes quibus baptizati debent institui. Vel p̄pter quattuor mundi plagas quibus baptisma ministratur.

Et constituit decem bases z. B. Sed dexterā partē templi & sinistram non intus in ipso templo. sed ante templū dicit ad orientāle plagam. scz in atrio interioz. qd sacerdotū proprie vocabatur. Quinqz autē posuit ad dexterā partem templi p̄pter iudeos. qui sole iusticie per doctrinam legis antiquitus utebant. Et quinqz ad sinistram. p̄pter nos qui ceco diuitius corde adhibebamus ei. qui ait: Nonam sedē meā ad aquilonē. quasi dicat. in illis cordibus requiescere desidero. que a luce veritatis & flama diuine charitatis aliena esse confidero.

Mare autē posuit ad dexterā partē z. B. Et i hoc eodē atrio positum est ad orientem. Qd autē ad dexteram partē templi hoc est qd repetit dicens ad meridiem. In gradientibus enī atrium ab oriente primo diuertendū erat ad meridiem. vbi mare in ipso angulo stabat ad lauādū sacerdotibus paratū. Deinde p̄gradientibus intro occurrerant luteri ad lauandas hostias ab vtraq̄ parte positi. Intra hos basis erat enea quinqz cubitoz latitudinis. & triū cubitoz altitudinis. In qua stans salo

quasi i similitudinē hominis stantis. vt non celata s̄ apposita p̄ circuitum viderentur. In hunc modum fecit decē bases fusura vna

z mensura sculpturaq̄ consimili. ^{f in luteribus holocausta in mari se lauabat. sacerdotes. spalipo conchas.}

Fecit quoq̄ decē luteri eneos. Quadragesima batos capiebat luter vnus. eratq̄ quattuor cubitorum. Singulos quoq̄ luteri p̄ singulas. id ē decē bases posuit. & cōstituit decem bases quinqz ad dexteram partē templi: & quinqz ad sinistram. Mare autē posuit ad dexteram partem templi con-

tra orientem ad meridiem. Fecit ^{f ollas eras ad suscipiendos cineres altaris f vasa crea equalis in fundo z ore amplitudinis ad calefaciendum.} quoq̄ byram lebetes & scutras ^{f vasa ad offerenda vna.} & amulas. Et perfecit omne opus regis salomonis in templo domini. Columnas duas & funiculos

mon deditabat templū. Deinde vltra p̄gradientibus occurrerant altare holocausti cōtra meridiem atrij. Deinde porticus templi. vel vestibulum in quo erant columnę erec circa hostium templi. Ergo mare posuit ad dexteram partem templi. significat nos p̄ lauacrum baptismi ad celeste regnum (qd per dexterā figurabat) debere peruenire. Qui enī crediderit et baptizatus fuerit saluus erit. Vbi enī dextera simul & sinistra in tono accipiuntur. vel iudeam & gentilitatem sicut in basibus dictum est. vel p̄-

capitelozum super capitella illa columnarū duos: & retiacula duo vt operirent duos funiculos qui erant super capita columnarum. & malogranata q̄draginta in duobus retiaculis. Duos versus malogranatorū i retiaculis singulis ad operiendos funiculos capitelozum qui erant super capita columnarū: & bases decē: et luteri decem sup bases. & mare vnum. & bonel duodecim subter mare. & lebetes et scutras et amulas. omnia vasa que fecit byram regi salomoni i domo dñi de auricalcho erāt: In cāpestri regiōe iordanis fudit ea rex in argillosa terra iter sochot et sarthan. Et posuit salomon oia vasa in domo domini. Propter multitudinē autē nimiam iam non

sentem ecclesie vitam & futuram. vel leta seculi et tristia. vel aliud quid huiusmodi designat. Vbi vero absolute in tono ponitur dextera. eterna sepe gaudia demonstrat. Qd vero contra orientem posuit mare ad eandem parte significatōnem respicit. q̄ per lauacrum baptismi aperit nobis splendor eterne claritatis. Ad meridiem autē latus atrij significat fideles per acceptionē spiritus ad flagrantiam vere charitatis accēdi. Fernoz enī meridiem solis i scripturis. significat ardorem dilectōis. & illustratiōem spiritus sancti p̄ quam eades dilectio diffundit in cordibus nostris.

Jordanis. Be.

In quo dominus baptizatus ē. cuius tinctus vndis. aquarū nobis elementum in abluōem peccatorū conuertit. & q̄ omne fidelium baptismū q̄ domino cōsecrantur in exemplum illius celebratur. quo ipse sanctificauit aquas recte in regione iordanis vasa domini

sunt facta. Non enim aliter vasa electionis & misericordie efficiuntur: nisi ad baptismum eius respiciētes i tali flumine satagamus abluī. Notandum autem quia non tantum in regione iordanis: sed & in cāpestri regione illius facta dicit eadem vasa. significans multiplicatiōem fidelium que non solum in iudea. sed & in omnium regionum erat latitudine futura. sed illud: Gaudebant campi & omnia que in eis sunt. Et alibi. Ecce audiuimus ea in effrata. inuenimus e. i. c. s. Audiuimus eī effrata. id ē in bethleem sacramenta dominica: quia promissum legimus dauid qui erat ex eadem ciuitate: de fructu ventris eius christum in carne venturū. Inuenimus ea in campis silne. quia reuelata in latitudine gentium per orientem ipsi cognouimus vidimus. p̄ticipes facti sumus. Fudit ergo rex vasa domini in cāpestri regione iordanis. quia christus baptismum salutis de quo vasa misericordie faceret: per totam mundi latitudinem implebit.

Argillosa terra. Be. De qua facte sunt forme ad fundenda vasa scriptura de qua regulam bene viuēdi sumimus. quasi enī argilla ignibz durata format vasa. cū nobis scriptura regulā iusticie quam sequamur ostendit. sanctorūq̄ exempla qui igne passionis inuincibiliter extiterunt: in omnibus sequenda p̄monstrat. sed vasa in domo domini preciosa esse conspicimus: q̄ igne liquefactum argille formas igredit. vt possit aptū vas ministerijs celestibus effici: cum salubriter humiliati. & flama diuine charitatis. vel humane aduersitatis emolliti: viam patrum bene operantō intramus. vt ad p̄mia eoz bene currēdo perueniamus.

Fecitq salomon. Be. Superius dixit hyra fecisse salomoni omnia vasa nunc scriptura subiungit eade fecisse salomonē. Salomon eniz fecit dicitandō hyram operando.

Altare aureum. Be. Corda pfectorum interne charitatis et castitatis luce chorulca stabat ante hostium sanctificationem: vt i factura tabernaculi legitur qd sancti neglectis temporalium cupiditatibus tota intentio celestia querunt. In vicino oraculi sunt nō longe a velo quo templum et sancta sanctorum dirimuntur: qd corpore terram incolunt mente cōuersatōem in celis habent. Ab hoc altari ascendit fumus in censorem intra sancta sanctorum vbi arca est recondita: cuius orationes sanctorum flama charitatis exatate ad celum pueniunt: vbi xps est i dextera dei. Si hoc altari non sanguis hostiarum sed thimiam tantum icenditur: quia tales viri nō habent opa carnis que i ara cordis dno mactent sed solū lacrimarum et orationis ei vota p desiderio regni celestis offerunt.

Be. Altare thimiamatis moyses fecit habens cubitū longitudinis alterum latitudinis et duos in alti. Et magnum aut fuerit qd salomon fecit scriptura nō dicit. Constat aut qd tantum non fuit quantum illud holocausti quia si viginti cubitorum in longitudine et latitudine factum esset totam templi latitudinem impleverit. At in angustius fuit qd mosaici sicut cuncta alia que salomon fecit. Quanto igitur exterius erat altare holocausti qd incensum quātūq genere oblationis ac vilitate metalli ignobilius: tantum quantitate mensurę et hostiarum frequentia p̄stabat. Quia nimirum plures audire delectat si vis ad vitam ingredi serua mandata qd si vis perfectus esse vade vende omnia q habes et da pauperibus. Altare holocausti illorum tipum tenet qui corpus et animam p ignem amoris dno cōsecrat. Perseuerantia bonum in bona operatōe per longitudinem altaris amplitudo i charitate dei et proximi p latitudinem spes in expectatōe diuine visionis p altitudinem figurat. Quinq libri moysi quattuor sunt euangelice literatatis et cum ad intelligentiam atq custodiam legis spirituale illustratē euāgelij gratia puenimus quaterquinos p̄ficimus: qui numerus fit in longi et latum electi docente vtroq testamento et perseuerantiam boni operis et hilaritatem seruant dilectōis. Idem altare decem cubitis erat altū: electōrum vltam perpetuam denario significans. Vnde qui in vinea magni patrisfamilias laborant: denario remunerant.

Mensam. Be. Scriptura spiritali intelligentia clara. De q: Parasti in conspectu meo mensam. Panes p̄positōis sancti doctores quoq opera nobis vel verba ad exemplum p̄posita in diuinis paginis qui bene querit inuenit. Vnde idē panes in exodo xij fieri p̄cepti sunt ppter apostolos xij per quos scriptura noui testamēti est condita et veteris reuelata mysteria. Quorū numero omnes doctores signant: quia ipsam doctrinę formam quā a domino apostoli acceperunt sequunt. In verbis dierum legimus qd fecit salomon mensas decem in templo quinq a sinistris quinq a dextris quas ad vasa dno portanda factas esse sciendū est. Sialas quas pariter factas scriptura refert et thimiamateria in quibus thimiam odo lebat. Qd paulo post in eodē volumine subinfertur fecit salomon mensas et sup eas panes p̄positionis vel plurales p singulari posuit more scripturę vel certe panes nouiter cocti illis mensis iponebatur vbi nocte illa seruantur d̄p̄erti donec primo mane ablatis veteribus sup mensam p̄positionis p̄neretur calidi. Mensę decem a figura vnus nō discrepāt Nam sicut vna mensa duodecim panibus onusta vnanimē scripturę qd pascimur cōcordiā autoritate apostolica munitam designat: ita decem mensę legis et p̄betarū eloquia denunciant que nobis fidelium exempla quasi p̄positōrum in se vasorū domini claritate et miracula p̄ponūt. Mensę sunt bis quine. Quinq qd lex tam quinq libros qd quinq etates seculi cōplectitur bis: quia post incarnatōem dno vtriqz populo iudeo s et gentili cōmittitur et quia plena figuris ostendit que quondam iuxta litterā intelligenda putabatur.

erat pondus eris. Fecitq salomō omnia vasa i domo domini alta re aureū et mensam super quā ponerentur panes p̄positionis auream et candelabra aurea quinq ad dexterā et quinq ad sinistram contra oraculum ex auro puro et quasi lilij flores et lucernas desuper aureas et forcipes aureos et

Be. Sicut mensę in typo scripturę ponuntur: qd panem verbi ministri et iustorum nobis actus in exemplum p̄ponunt: ita per candelabra eadē figuratur: quia lucem sapientię errantibus p̄fert. Vnde salomon. Dādātū lucerna ē et lux. Q candelabra quinq a dextris quinq a sinistris idem est qd supra de mensis. Oraculum vbi erat arca aditus patrię celestis vbi xps in dextera dei sedens paternorum vtriqz conscius arcano. Candelabra contra oraculū quia eloquia dei ad

habitatōem supne ciuitatis aspectant: vt ad eam p̄merendam nos accēdant. Lucernę sunt viri sancti q oleo spiritus sancti infusi et ipsi igne dilectōis ardent in corde et proximis lucem sciētię p̄ferunt in lingua. Candelabra que lucernas in sublime tollunt: sacra scriptura est que sanctorum virtutes et doctrinā sua lectione demonstrat. Vnde de iobe dicit. Ille erat lucerna ardens et lucēs. Aut ita lucernę diuina sunt eloquia. Vnde. Lucerna pedibus meis verbū tuū. Candelabra lucernarū sancti sunt qui corda et corpora ferendis domini mandatis supponunt. Quisqz enī in nullo p̄p̄iam sequi curat voluntatē: verū que scriptura dicat attendit: eiusq se subiicere mandatis satagit et auscultare p̄missis: quasi candelabrū aureū aureas gestat lucernas et hoc tam fixa intentione: qd firmiter candelabrum ad superna erectum impositas sibi lucernas absqz motione seruat. Flores lilij amenitatē semp virentis terre videntū designant. Bene bi flores in candelabro sunt: quia scriptura spreteis terrenis ad appetenda celestia puocare cōsuevit: et quō erectum candelabrum lucernas habet in capite et lilij flores: ita electi qui in scriptura continentur: erecto ad superna sensu bona celestia a dno querūt et p̄cipiunt.

Quasi lilij flores. Be. Hoc videtur dicere qd suprema pars candelabrorum in modū repandi lilij erat reformata. Lucernas desuper aureas per qd continetur id quod continet i vascula aurea in quibus oleū lucebat designatur.

Forcipes. Be. Id est emunctoria quibus emungebantur lichini vt repati melius lucent.

Hydrias. Hydrie p̄cordia sanctorum signant aqua sapientię et vino compunctōnis repleta.

Fuscinas. Fuscine quibus carnes preparant p̄dicatores qui suis auditōibus cibum intelligentię administrant quoq officii est corp⁹ et sanguinis credentibus distribuere infidelibus abnegare.

Domus interioris. Be. Hostia domus interioris angelica sūt ministeria que nobis de corpore egressis introitum vite celestis referant. Hostia domus templi doctores sunt et sacerdotes: qui instruendo baptizando dominici corporis et sanguinis mysteria comunicando prima nobis ecclie p̄sentis limina pandūt. Cardines vtrorūqz hostiorū sensus et corda sunt angelorū et sanctorū quibus immobiliter cōtemplatōi et dilectioni cōditoris adherent vt eo ministeriū sibi delegatum recte compleant: quo a voluntate domi nunqz oculos auertunt. Aperunt enī et clauduntur hostia sed cardine non deserunt: qd angeli et sancti sive in hac vita fidei seu in illa specie fideles et electos suscipiant: semp animum in radice interne dilectōis fixum tenent. Vnde bene ex auro cardines facti sunt ppter fidē vel meritum p̄prie claritatis vel quā habent in deum charitatis.

Perfecit omne opus. Be. Dum status seculi geritur facit quidē opus domus dno: sed nondū p̄ficit qd corda electorū dno vt bona operantur inspirat et adiumat nullum tñ in hac vita cōmorantem absqz peccato esse tribuit. Panes hoc futurę beatitudini referuat. Perficit hoc omne opus templi salomonis et dedicatōi aptum reddit: cū noster pacificus in die nouissima electos resurrectōis immortalitate glorificat et eternū p̄ducit ad regnum vnde templū septem annis edificatum octauo autem p̄fectum ac dedicatus est. Cui tpi conuenit qd sequitur et intulit qd sancti ficauerat. Satisficauerat dauid pater salomonis argentum cum deus pater eloquentes gratia sui spūs ad loquendum verbum dei confortat

edientibus occumbat...
pl. Ergo mare...
acrum baculum...
muerit. Qui...
era simul...
balibus...
fentem...
culi et...
quid...
figurat...
soluit...
tur...
pe...
lirat...
tra...
mare...
pe...
spicat...
baptis...
splend...
ritans...
anū...
ficat...
p̄p̄...
gratiam...
tatis...
enī...
scipit...
ardore...
illust...
sancti...
dilecto...
cordis...
In quo...
p̄p̄...
ctus...
nobis...
ablatis...
conuenit...
fideliū...
domino...
in...
leborum...
chican...
in...
vasa...
et...
ne...
ordam...
cans...
region...
que...
f. And...
dom...
us...
elata...
s facti...
ordam...
cerat...
sunt...
mima...
gulā...
tionis...
in...
formas...
iter...
liti...
do...

Sanctificat aurū cū naturali ingenio p̄ditos ad intelligēdā legē illuminat. Sanctificat etiā vasa cuz omibus ecclesie filiis spiritus sancti gratiā largitur. Hec sancti f. cata salomon infert i templū: cum dñs p̄ acto iudicio doctorū ⁊ ceterorū fidelium cetum in gaudiū celestis regni introducit. Reposuitq̄ i thesauris do. d. q̄ ⁊ suos abscondit in abdito vultus sui a cōturbatione hoīm. Multi sunt thesauri in vna domo dñi: q̄ in vna ecclesia sancti meritis distant. Et vna ē patria celestis: q̄uis in ea stella a stella differat in claritate. Ad vtrumq̄ distributor h̄miorū remonstravit. cū ait: In domo patris mei māiones multe sunt.

CC. VIII.

In sanctum / sanctorū. B. Dominus templi exterioris peregrinante ecclesia sancta factoz sup̄ne patrie celestis felicitatem designat. Illata i sancta sanctorū arca assumptā xpi humanitate intra velum regie celestis i ducta.

Subter alas.

zc. B. Moyses fecit duos cherubin aureos quos posuit in p̄piciatorio qd̄ erat super arcam. Salomō addidit duos maiores sub quoz alis arcam nunc dicitur posuisse cuz p̄piciatorio ⁊ duobus cherubin prioribus.

Cunq̄ eminerent zc. Be. Hoc manifestus in pali.

Vectes inquit quibz portabant arcam. qz paululum longiores erāt: capita patebāt ante oraculū. Si x̄o quis paululus fuisset extrisec̄ eos videre nō poterat. Vbi notandū qz ⁊ si vectū capita diligentius inuentibus patebant ante oraculū: non tñ fieri poterat: vt ip̄a capita ante oraculū eminerēt: quia necesse erat. vt clauso oraculo ⁊ appenso ante hostia velo ipsi quoz vectes cum arca adducerētur interius. qd̄ fieri nō poterat si prominentes vltra hostiū vectes. p̄ducendis ad claudendū hostiū locum non darent.

Qui et fuerunt ibi. In paralip̄. dicit. fuit itaqz arca ibi vsqz ad p̄sentem diem. qd̄ ab hystoriographo additū est. significāte vsqz ad tempora statū suę cā ibi p̄manisse: qd̄ non de eld̄ra pōt intelligi. qz iam erat

⁊ itulit quę sanctificauerat dauid pater suus. argentum ⁊ aurum ⁊ vasa: reposuitqz i thesauris domini.

CC. VIII.

Qunc congregati sunt omnes maiores natu israel cū p̄ncipibus tribuum ⁊ duces familiarū filiorū israel ad regem salomonē in hierusalem. vt deferrent arcam fēderis domini de ciuitate dauid. id ē. de syon.

Conuenitqz ad regem salomonem vniuersus israel in mēse ^{f. i. septembri.} berbanum in solēni die: ip̄e ē mensis septimus. Veneruntqz cuncti senes de israel. ⁊ tulerunt sacerdotes. arcam ⁊ portauerunt arcā domini ⁊ tabernaculū fēderis. ⁊ oia vasa sanctuarij quę erant in tabernaculo: ⁊ ferebant ea sacerdotes ⁊ leuitę. Rex autē salomon ⁊ omnis multitudo israel quę conuenerat ad eum gradiebatur cuz illo ante arcam: ⁊ imolabāt oues ⁊ boues absqz estimatōe ⁊ numero. Et itulerunt sacerdotes arcam fēderis domini in locum suū in oraculoz templi in sanctū sanctorum subter alas cherubin. Siquidem cherubin expandebat alas sup̄ locum arcę: ⁊ protegebant arcā ⁊ vectes eius desuper. Cunqz eminerent

⁊ itulit quę sanctificauerat dauid pater suus. argentum ⁊ aurum ⁊ vasa: reposuitqz i thesauris domini. **CC. VIII.** **Q**unc congregati sunt omnes maiores natu israel cū p̄ncipibus tribuum ⁊ duces familiarū filiorū israel ad regem salomonē in hierusalem. vt deferrent arcam fēderis domini de ciuitate dauid. id ē. de syon. Conuenitqz ad regem salomonem vniuersus israel in mēse ^{f. i. septembri.} berbanum in solēni die: ip̄e ē mensis septimus. Veneruntqz cuncti senes de israel. ⁊ tulerunt sacerdotes. arcam ⁊ portauerunt arcā domini ⁊ tabernaculū fēderis. ⁊ oia vasa sanctuarij quę erant in tabernaculo: ⁊ ferebant ea sacerdotes ⁊ leuitę. Rex autē salomon ⁊ omnis multitudo israel quę conuenerat ad eum gradiebatur cuz illo ante arcam: ⁊ imolabāt oues ⁊ boues absqz estimatōe ⁊ numero. Et itulerunt sacerdotes arcam fēderis domini in locum suū in oraculoz templi in sanctū sanctorum subter alas cherubin. Siquidem cherubin expandebat alas sup̄ locum arcę: ⁊ protegebant arcā ⁊ vectes eius desuper. Cunqz eminerent

⁊ vectes quibz arca portabatur. predicatoris per vectes. ⁊ apparerent summitates quos xp̄us mundo innotuit tipice nunciant. eozū foris sanctuariū ante oraculū. nō apparebant vltra extrinsecus. Qui ⁊ fuerūt ibi vsqz i p̄sentem diem. In arca autē nō erat aliud nisi duę tabule lapideę. quę posuerat i ea moyses in oreb: quę pepigit dominus fēdus cum filiis israel cum egredierentur de terra egypti. Factum est autē cū exissent ^{f. i. de sancta sanctorū vbi intulerāt arcam ⁊ sacerdotē de sanctuario. nebula tabernaculum qd̄ fecerat moyses.} impleuit domū domini: ⁊ non poterant sacerdotes stare ⁊ ministrare. p̄pter nebulā. Impleuerat enī gloria dñi domum domini. Tūc ait salomon: Dñs dixit vt inhabitaret in nebula. Edificans edificauit domum in habitaculoz tuum: firmissimum solū tuū in sempiternum. Conuertitqz faciem suam: ⁊ benedixit omni ecclesie israel.

Omnia enim ecclesia israel stabat. Et ait salomon: Benedictus dñs deus israel qui locutus ē ore suo ad dauid patrē meum. et in manibus eius p̄fecit dicēs: Ad die qua eduxi populū meū isrl̄ de egypto non elegi ciuitatem de vniuersis tribubus isrl̄ vt edificaret domū: et esset nomē meum ibi: sed elegi dauid vt esset super populū meū israel. Voluitqz dauid pater meū edificare domum nomini dñi dei

inensum templū: s; de nachan vt aliquo p̄phetarū a quibus oia gesta suoz t̄m scripta esse creduntur. **In arca autē non erat aliud.** Ra. Erat in arca vna aurea habēs manna: qz in homie xp̄o habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter. Erat virga aarō q̄ exalta tenuo floruerat. qz potestas iudicandi penes eum est cuius iudicium in būilitate passiois vtebatur esse sublatū. Erant etiā tabule. qz in illo sunt thesauri sapie ⁊ scie absconditi. Adhibebant ei vectes quibus portabatur: qz doctores qui laborant verbo nunc p̄senti v̄sioe gaudēt glorie xp̄i. Vñ paulus cupio dissolui ⁊ esse cum xp̄o. Apparebāt summitates vectū foris ante oraculū n̄ semp. sed cum hostia oraculi aperiri cōtingeret: neqz omnibus sed his solum q̄ app̄ accedentes attentius interiora sagagebant intueri. Vectes sunt cōditi in oraculo. qz electi qui p̄cesserunt n̄c sunt in abscondito vultū dei. Quozū tñ summitates vectūz apto oraculo bis qui appropiāt v̄santur cuz p̄fectionibus oculis lordis purificatis dei gratia aliquid ceterū de sup̄notum gaudio contemplanduz donauerit. quia his qui paulo longius recesserūt. i. mente ceteris vagantibz cōtemplatio minime cōcedit. Ipsa arca quīs ⁊ quomō esset posita solis eis qui oraculū intrassent videre licebat: qz soli sup̄ne patrigiues gloriāz ibi redēptoris plene cōtemplantur.

Nebula impleuit domū domini. Ra. Id est. synagogā impleuit. qz eozū mentes infidelitatis caligo repleuit. ⁊ sacerdotes propter nebulam ministrare nō poterant: quia dum mysticos sensus litterę velamine coopertos ⁊ natiuitatis xp̄i sacramenta inuestigare respiciunt: rebitum fidei suę ministerium per nebulam erroris perdidit. ita vt exigentibus meritis non agnoscant cultū credulitatis. quibus in nebula doctrine suę dominus de se etiam aperta narravit. Sed quia auditorum mentes infidelitatis caligo impleuit. quasi emissum solis radium nebula interiora abscondebat.

inensum templū: s; de nachan vt aliquo p̄phetarū a quibus oia gesta suoz t̄m scripta esse creduntur. **In arca autē non erat aliud.** Ra. Erat in arca vna aurea habēs manna: qz in homie xp̄o habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter. Erat virga aarō q̄ exalta tenuo floruerat. qz potestas iudicandi penes eum est cuius iudicium in būilitate passiois vtebatur esse sublatū. Erant etiā tabule. qz in illo sunt thesauri sapie ⁊ scie absconditi. Adhibebant ei vectes quibus portabatur: qz doctores qui laborant verbo nunc p̄senti v̄sioe gaudēt glorie xp̄i. Vñ paulus cupio dissolui ⁊ esse cum xp̄o. Apparebāt summitates vectū foris ante oraculū n̄ semp. sed cum hostia oraculi aperiri cōtingeret: neqz omnibus sed his solum q̄ app̄ accedentes attentius interiora sagagebant intueri. Vectes sunt cōditi in oraculo. qz electi qui p̄cesserunt n̄c sunt in abscondito vultū dei. Quozū tñ summitates vectūz apto oraculo bis qui appropiāt v̄santur cuz p̄fectionibus oculis lordis purificatis dei gratia aliquid ceterū de sup̄notum gaudio contemplanduz donauerit. quia his qui paulo longius recesserūt. i. mente ceteris vagantibz cōtemplatio minime cōcedit. Ipsa arca quīs ⁊ quomō esset posita solis eis qui oraculū intrassent videre licebat: qz soli sup̄ne patrigiues gloriāz ibi redēptoris plene cōtemplantur.

Nebula impleuit domū domini. Ra. Id est. synagogā impleuit. qz eozū mentes infidelitatis caligo repleuit. ⁊ sacerdotes propter nebulam ministrare nō poterant: quia dum mysticos sensus litterę velamine coopertos ⁊ natiuitatis xp̄i sacramenta inuestigare respiciunt: rebitum fidei suę ministerium per nebulam erroris perdidit. ita vt exigentibus meritis non agnoscant cultū credulitatis. quibus in nebula doctrine suę dominus de se etiam aperta narravit. Sed quia auditorum mentes infidelitatis caligo impleuit. quasi emissum solis radium nebula interiora abscondebat.

inensum templū: s; de nachan vt aliquo p̄phetarū a quibus oia gesta suoz t̄m scripta esse creduntur. **In arca autē non erat aliud.** Ra. Erat in arca vna aurea habēs manna: qz in homie xp̄o habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter. Erat virga aarō q̄ exalta tenuo floruerat. qz potestas iudicandi penes eum est cuius iudicium in būilitate passiois vtebatur esse sublatū. Erant etiā tabule. qz in illo sunt thesauri sapie ⁊ scie absconditi. Adhibebant ei vectes quibus portabatur: qz doctores qui laborant verbo nunc p̄senti v̄sioe gaudēt glorie xp̄i. Vñ paulus cupio dissolui ⁊ esse cum xp̄o. Apparebāt summitates vectū foris ante oraculū n̄ semp. sed cum hostia oraculi aperiri cōtingeret: neqz omnibus sed his solum q̄ app̄ accedentes attentius interiora sagagebant intueri. Vectes sunt cōditi in oraculo. qz electi qui p̄cesserunt n̄c sunt in abscondito vultū dei. Quozū tñ summitates vectūz apto oraculo bis qui appropiāt v̄santur cuz p̄fectionibus oculis lordis purificatis dei gratia aliquid ceterū de sup̄notum gaudio contemplanduz donauerit. quia his qui paulo longius recesserūt. i. mente ceteris vagantibz cōtemplatio minime cōcedit. Ipsa arca quīs ⁊ quomō esset posita solis eis qui oraculū intrassent videre licebat: qz soli sup̄ne patrigiues gloriāz ibi redēptoris plene cōtemplantur.

Nebula impleuit domū domini. Ra. Id est. synagogā impleuit. qz eozū mentes infidelitatis caligo repleuit. ⁊ sacerdotes propter nebulam ministrare nō poterant: quia dum mysticos sensus litterę velamine coopertos ⁊ natiuitatis xp̄i sacramenta inuestigare respiciunt: rebitum fidei suę ministerium per nebulam erroris perdidit. ita vt exigentibus meritis non agnoscant cultū credulitatis. quibus in nebula doctrine suę dominus de se etiam aperta narravit. Sed quia auditorum mentes infidelitatis caligo impleuit. quasi emissum solis radium nebula interiora abscondebat.

inensum templū: s; de nachan vt aliquo p̄phetarū a quibus oia gesta suoz t̄m scripta esse creduntur. **In arca autē non erat aliud.** Ra. Erat in arca vna aurea habēs manna: qz in homie xp̄o habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter. Erat virga aarō q̄ exalta tenuo floruerat. qz potestas iudicandi penes eum est cuius iudicium in būilitate passiois vtebatur esse sublatū. Erant etiā tabule. qz in illo sunt thesauri sapie ⁊ scie absconditi. Adhibebant ei vectes quibus portabatur: qz doctores qui laborant verbo nunc p̄senti v̄sioe gaudēt glorie xp̄i. Vñ paulus cupio dissolui ⁊ esse cum xp̄o. Apparebāt summitates vectū foris ante oraculū n̄ semp. sed cum hostia oraculi aperiri cōtingeret: neqz omnibus sed his solum q̄ app̄ accedentes attentius interiora sagagebant intueri. Vectes sunt cōditi in oraculo. qz electi qui p̄cesserunt n̄c sunt in abscondito vultū dei. Quozū tñ summitates vectūz apto oraculo bis qui appropiāt v̄santur cuz p̄fectionibus oculis lordis purificatis dei gratia aliquid ceterū de sup̄notum gaudio contemplanduz donauerit. quia his qui paulo longius recesserūt. i. mente ceteris vagantibz cōtemplatio minime cōcedit. Ipsa arca quīs ⁊ quomō esset posita solis eis qui oraculū intrassent videre licebat: qz soli sup̄ne patrigiues gloriāz ibi redēptoris plene cōtemplantur.

Nebula impleuit domū domini. Ra. Id est. synagogā impleuit. qz eozū mentes infidelitatis caligo repleuit. ⁊ sacerdotes propter nebulam ministrare nō poterant: quia dum mysticos sensus litterę velamine coopertos ⁊ natiuitatis xp̄i sacramenta inuestigare respiciunt: rebitum fidei suę ministerium per nebulam erroris perdidit. ita vt exigentibus meritis non agnoscant cultū credulitatis. quibus in nebula doctrine suę dominus de se etiam aperta narravit. Sed quia auditorum mentes infidelitatis caligo impleuit. quasi emissum solis radium nebula interiora abscondebat.

inensum templū: s; de nachan vt aliquo p̄phetarū a quibus oia gesta suoz t̄m scripta esse creduntur. **In arca autē non erat aliud.** Ra. Erat in arca vna aurea habēs manna: qz in homie xp̄o habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter. Erat virga aarō q̄ exalta tenuo floruerat. qz potestas iudicandi penes eum est cuius iudicium in būilitate passiois vtebatur esse sublatū. Erant etiā tabule. qz in illo sunt thesauri sapie ⁊ scie absconditi. Adhibebant ei vectes quibus portabatur: qz doctores qui laborant verbo nunc p̄senti v̄sioe gaudēt glorie xp̄i. Vñ paulus cupio dissolui ⁊ esse cum xp̄o. Apparebāt summitates vectū foris ante oraculū n̄ semp. sed cum hostia oraculi aperiri cōtingeret: neqz omnibus sed his solum q̄ app̄ accedentes attentius interiora sagagebant intueri. Vectes sunt cōditi in oraculo. qz electi qui p̄cesserunt n̄c sunt in abscondito vultū dei. Quozū tñ summitates vectūz apto oraculo bis qui appropiāt v̄santur cuz p̄fectionibus oculis lordis purificatis dei gratia aliquid ceterū de sup̄notum gaudio contemplanduz donauerit. quia his qui paulo longius recesserūt. i. mente ceteris vagantibz cōtemplatio minime cōcedit. Ipsa arca quīs ⁊ quomō esset posita solis eis qui oraculū intrassent videre licebat: qz soli sup̄ne patrigiues gloriāz ibi redēptoris plene cōtemplantur.

inensum templū: s; de nachan vt aliquo p̄phetarū a quibus oia gesta suoz t̄m scripta esse creduntur. **In arca autē non erat aliud.** Ra. Erat in arca vna aurea habēs manna: qz in homie xp̄o habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter. Erat virga aarō q̄ exalta tenuo floruerat. qz potestas iudicandi penes eum est cuius iudicium in būilitate passiois vtebatur esse sublatū. Erant etiā tabule. qz in illo sunt thesauri sapie ⁊ scie absconditi. Adhibebant ei vectes quibus portabatur: qz doctores qui laborant verbo nunc p̄senti v̄sioe gaudēt glorie xp̄i. Vñ paulus cupio dissolui ⁊ esse cum xp̄o. Apparebāt summitates vectū foris ante oraculū n̄ semp. sed cum hostia oraculi aperiri cōtingeret: neqz omnibus sed his solum q̄ app̄ accedentes attentius interiora sagagebant intueri. Vectes sunt cōditi in oraculo. qz electi qui p̄cesserunt n̄c sunt in abscondito vultū dei. Quozū tñ summitates vectūz apto oraculo bis qui appropiāt v̄santur cuz p̄fectionibus oculis lordis purificatis dei gratia aliquid ceterū de sup̄notum gaudio contemplanduz donauerit. quia his qui paulo longius recesserūt. i. mente ceteris vagantibz cōtemplatio minime cōcedit. Ipsa arca quīs ⁊ quomō esset posita solis eis qui oraculū intrassent videre licebat: qz soli sup̄ne patrigiues gloriāz ibi redēptoris plene cōtemplantur.

israel. et ait dominus ad dauid patrem meum: quod cogitasti in corde tuo edificare domum nomini meo bene fecisti. hoc ipsum mente tractans: **U**erū tamen non edificabis mihi domum: sed filius tuus qui egredietur de renibus tuis. ipse edificabit domum nomini meo. **C**onfirmavit dominus sermonem suum quem locutus est. stetitque pro dauid patre meo: et sedit super thronum israel sicut locutus est dominus. et edificavi domum nomini domini dei israel: et constitui ibi locum arce in qua sedus domini est. quod percussit cum patribus nostris quando egressi sunt de terra egypti. **S**tetit autem salomon ante altare domini in conspectu ecclesie israel. **E**t expandit manus suas in celum et ait: Domine deus israel non est similis tui deus in celo desuper. et super terram deorsum. qui custodis pactum et misericordiam seruis tuis qui ambulant coram te in toto corde suo quod custodisti dauid patri meo seruo tuo quem locutus es ei. **D**re locutus es. et manibus perfecisti: ut hęc dies probat. **N**unc igitur domine deus israel conserva famulo tuo dauid patri meo quem locutus es ei dicens: **N**on auferetur de te vir coram me qui sedeat super thronum israel: ita tamen si custodierint filii tui viam suam ut ambulent coram me. sicut tu ambulasti in conspectu meo. **E**t nunc domine deus israel firmenſ verba tua que locutus es seruo tuo dauid patri meo. **E**rgo ne putandum est quod vere deus habitet super terram: **S**i enim celum et celi celorum

te capere non possunt: quanto magis domus hęc quam edificavi tibi. **S**ed respice ad orationem serui tui et ad preces eius domine deus meus. **A**udi hymnum et orationem quam seruus tuus orat coram te hodie. ut sint oculi tui aperti super domum hanc nocte ac die. super domum de qua dixisti: erit nomen meum ibi. ut exaudias orationem quam seruus tuus orat ad te in loco isto. ut exaudias deprecationem serui tui et populi tui israel quodcumque orauerit in loco isto. et exaudies in loco habitaculi tui in celo. et cum exaudieris propitius eris. **S**i peccauerit homo in proximum suum et habuerit aliquod iuramentum quo teneatur astrictus: et venerit propter iuramentum tuum coram altari tuo in domum tuam tu exaudies in celo. et facies et iudicabis seruos tuos condemnans impium. et reddens viam suam super caput eius: iustificansque iustum. et retribuens ei secundum iusticiam suam. **S**i fugerit populus tuus israel inimicos suos. quod peccaturus est tibi: et agentes penitentiam. et confitentes nomini tuo venerint et adorauerint et deprecati te fuerint in domo hac. exaudi in celo. et dimitte peccatum populi tui israel: et reduces eos in terram quam dedisti patribus eorum. **S**i clausus fuerit celum. et non pluerit. propter peccata eorum et orantes in loco isto penitentiam egerit nomen tuum. et a peccatis suis conuersi fuerint. propter afflictionem suam exaudi eos in celo: et dimitte peccata seruorum tuorum et populi

tui israel. et ostēde eis viam bonā per quam ambulent: et da pluuiā super terram quā dedisti populo tuo in possessionē. **F**ames si oborta fuerit in terra. aut pestilentia fuerit aut corruptus aer. aut erugo aut locusta. aut rubigo et afflixerit eū inimicus eius portas obsidēs omnis plaga. vniuersa infirmitas. cuncta deuotatio et imprecatio quae vel acciderit. accesserit omni homini de populo tuo israel: **S**i quis cognouerit plagam cordis sui. et expandit manus suas in domo hac. tu exaudies in cēlo in loco habitatiōis tuę: et respiciaberis et facies vnicuique scđm omnes vias suas sicut videris cor eius: quia tu nosti solus cor omnium filiorum hominum: ut timeant te cunctis diebus quibus viuunt super faciem terrę quā dedisti patribus nostris. **I**n super et alienigena qui non est de populo tuo israel cuius venerit de terra longinqua. ppter nomen tuū. audiet enim nomē tuū magnum. et manus tua fortis et brachium tuū extēdū vbiq; cuius venerit ergo et orauerit in loco hoc. tu exaudies in cēlo in firmamēto habitaculi tui: et facies omnia pro quibus inuocauerit te alienigena. vt discant vniuersi populi terrarū nomen tuū timere. sicut populus tuus israel: et probēt quia nomē tuū inuocatum est super domum hanc quā edificauit. **S**i egressus fuerit populus tuus ad bellum cōtra inimicos suos per viā quocūq; miseris eos. orabunt te contra viam ciuitatis quā elegisti

et contra domus quā edificauit nomini tuo: et exaudies in cēlo orationes eorū et preces eorū: et facies iudicium eorū. quod si peccauerint tibi. non est enim homo qui non peccet. et iratus tradideris eos inimicis suis. et captiui ducti fuerint in terram inimicorū prope vel lōge. et egerint penitentiā in corde suo in loco captiuitatis. et cōuersi deprecati te fuerint in captiuitate sua dicētes: peccauimus. inique egimus. impie gessimus. et reuersi fuerint ad te in vniuerso corde suo et tota anima sua in terra inimicorū suorum ad quā captiui ducti fuerint. et adorauerint te contra viam terrę suę quā dedisti patribus eorū. et ciuitatis quā elegisti. et templi quod edificauit nomini tuo: exaudies in cēlo in firmamento solij tui orationes eorū et preces eorū. et facies iudicium eorū. et propiciaberis populo tuo qui peccauerit tibi. et omnibus iniquitatibus eorū quibus peccaricati sunt in te. et dabis misericordiam coram eis qui eos captiuos habuerint: vt misereant eis. **P**opulus enim tuus est et hereditas tua quos eduxisti de terra egypti de medio fornacis ferreę. vt sint oculi tui aperti ad deprecatores serui tui et populi tui israel. et exaudies eos in vniuersis pro quibus inuocauerint te. **T**u enim sepasti eos tibi in hereditatē de vniuersis populis terrę. sicut locutus es per moysen seruis tuis quādo eduxisti patres nostros de terra egypti dñe deus. **F**actum est autē cum compleisset

Stetit ergo et he. zc. In pali. refer tur qd hic non dicit fecerat salomō base gneā z posuit in medio basilice sup qm stans benedixit omi ecclesie israel.

Et dedicauit ruff. q. Ra. Lem. plu dñi sancta ecclesia ē. Juxta illud. Templū dei sanctū est qd estis vos. hanc dedicauit rex xpo. cū eam sanguine suo mūda uit. Spiritu sancti gra sanctificauit. diuersis uirtutibus multipli cauit. hanc dedicauit z filij israel. cū fideles sedm donū sibi collatum xbo p̄dicatōis z uirtutū opibus p̄xi mis p̄sunt.

In die illa sanctificauit rex m. Ra. Quid est q salomon edificauit medium atrij offerens ibi quia altare gneū qd erat ante fores tēplū nō poterat totū capere. reuulsi q xps q̄ i lege p̄pter infirmitatē ei p̄fici nō poterāt. nūc in ecclesia plenit gerit. Ipe ē ei atrij domū dñi. q̄ per ipm̄ igressus p̄zin hierlm̄ celestē. q̄ ergo holocausta z sacrificia i altari typico nō poterāt offerri. eo q̄ oīa ibi figuratīe fiebant. Rex nō erexit altare fidei i ecclesia i quo holocausta z sacrificia quoti die spiritalit̄ deo offerunt. hinc ē etiā q̄ dñs ait. holocausta z sanguinem victimarum nolui.

Altare eueum Qd fecit moyses posuit erat ante templū cōtra ianuās eius. et q̄ illud angustū erat z cape nō poterat. medium atrij s̄b dño sanctificauit. ubi posuit illud altare maximū qd fecat. xx. cubitoz

Festinitatē ce. Ra. In xbis dicit. ita de eadē re scriptū est. fecit ergo salomō festinitatē in tpe illo septē diebz z oīs isrl̄ cū eo. Ecclesia magna

valde ab introitu emath vsqz ad torretē. Fecitqz die octauo collectā eo q̄ dedicasset altare septē diebz z solēnitatē celebrasset diebz septem. Igit̄

salomon orans omnē oratiōem z deprecatiōem hanc: surrexit de cōspectu altaris dñi. Utrūqz enim genu in terrā fixerat: z manus expanderat ad cælum. Stetit ergo z benedixit omi ecclesie israel uoce magna dicens: Benedictus dñs deus: qui dedit requiem populo suo israel iuxta omnia quę locutus est. Non cecidit ne quidez sermo vnus ex omnibus bonis quę locutus est per moysen seruum suuz. Sit dñs deus noster nobiscū sic fuit cum patribus nostris. nō derelinquens nos neqz p̄iciens. s̄z inclinēt corda nostra ad se: ut ambulemus in uiuersis uis̄ eius. z custodiamus mādata ei^{s. i. legalia.} z ceremonias ei^{t. s̄. quātum ad moza} z iudicia quęcūqz i mandauit patribus nostris: z sint sermones mei isti quibus deprecatus sum coram dño. appropinquātes domino deo nostro die ac nocte. ut faciat iudicium seruo suo z populo suo israel per singulos dies ut sciant omnes populi terre quia dñs ipse est deus: z non est ultra absqz eo. Sit quoqz cor nostrum p̄fectum cum dño deo nostro. ut ambulemus i decretis eius: z custodiamus mandata eius sicut et hodie. Igit̄ rex z omnis israel cū eo imolabant victimas corā dño. Mactauitqz salomon hostias pacificas quas imolauit dño bouum vigintiduo milia: z ouium centū viginti milia. Et dedicauerūt tem

plum domini rex z filij israel. In die illa sanctificauit rex medium atrij qd erat ante domū domini. Fecit quippe holocaustū ibi z sacrificium z adipem pacificoz: qm̄ altare eueum qd erat coram dño minus erat: z capere non poterat holocaustuz z sacrificiū z adipem pacificoz. Fecit ergo salomon in tempore illo festiuitatē celebrem z omnis israel cum eo. multitudo magna ab itroitu emath vsqz ad riuum egypti coram dño deo nostro septem diebus z septem diebus. id ē. quattuordeciz diebus: z in die octauo dimisit populos. Qui benedicentes regi. p̄fecti sūt in tabernacula sua letantes alacriqz corde super omnibus bonis quę fecerat deus dauid seruo suo z israel populo suo.

Actū est autē cum p̄fecisset salomō edificium domus dñi z edificiuz regis z omne qd optauerat z uoluerat facere: apparuit ei, dominus secundū sicut apparuerat ei in ga baon. Dixitqz dñs ad eum: Exaudiui oratiōem tuā z deprecatiōnem tuā quā deprecatus es corā me: sanctificauit domū hanc quaz edificasti ut poneres nomē meum ibi in sempiternū: z erūt oculi mei z cor meum ibi cunctis diebus. Tu quoqz si ambulaueris coram

Letantes. Decantantes cum delectatiōe hymnos ita ut i ea iocunditate line labore ad propria remearent.

uicesimātia die mensis septimi dimisit populos ad tabernacula sua. Et ē sensus q̄ expletis diebus. vii. de dicatōis. s̄secuti sūt dies scenophegie. q̄ a quidecimo die m̄sis septimi i choebant et i die uicesimosecūdo finiebant. Utrūqz q̄ festiuitatibz recte peractis. z scenophegia r̄. octauo die finita dimisit rex p̄p̄os ad sua. qd etiā ioseph^o attestatur.

Be. Mysti. Solennitas quā fecit salomon z oīs isrl̄ significat gaudia sanctorū q̄ cū xpo xpo pacifico p̄petualit̄ h̄nt. Loca qz cōgruūt. emath ē interpretat̄ dñi uitas. Riuus sine torrens egypti significat mortē t̄palē quā i egipto cōsistens. i. i tenebris h̄nt m̄di null^o eua dere p̄t. oīs q̄ israel a riuo egypti vsqz emath festū celebrat cū salomone: qm̄ sc̄i p̄ finez p̄sentis uite ueraciter eternis gaudiis cū dño xpo p̄fruit. Septē z septē diebz festa celebrant q̄ electi p̄ septiformē gratiā mō i hac uita q̄ septenario uiscunt gaudēt i spe: z tūc i sabbato xpo. i. aiaz rege gaudebūt i re. i. in ipsius uitas p̄ceptōe. Dies octau^o resurrectō ē sanctorū se cutura post sabbatū mū aiarū. Tūc i m̄sionibz celestibz qz sedm̄ meritoz q̄litas collocabunt. ubi alacri corde letāt d̄m laudātes sup bonis. q̄ i xpo pater cōtulit xp̄ianis.

Ab introitu emath. Ra. Per introitū emath septē trionale inde plagā. Per riuū sū torretē egypti designat australē. Iste autē riu^o nō est nilus. sed ali^o fluius quā i riuo choulā istuit i mare Emath autē ciuitas syrię est quę nūc epi phania uocatur ab antiocho epiphane.

Prebente lig-
ce. et ab. ze. Rab.
Dulcis auri et argē
ti ligna quoque cedri
na et cyprina ad edi
ficiū rex tyri p̄tulit:
quē salomon inanis
cōpensationibz redo
nauit inter quas ciui
tates viginti nō. p̄cul
a tyro condonauit.
Que cū displicisset
mittēs ad salomonē
dixit se ciuitatibus nō
egere: et tunc appel
late sunt tra gabaon
quod ligna p̄bentica di
splicere significat. S.
chabul q̄si germen i
terpretat. Quō ergo
dicit sūt chabul: nisi
forte dictus sit p̄ tyro
niā qz germen cū ple
nitudine fructuuz nō
afferent.

Edificauit er
go salo. Rab. Ur
tes qz edificalle d̄r s̄
est mello. et murū hie
rusalē. bezer. maged
do. gazer et reliqua.
ecclesie decore signat
quā verus salomon
ad sēpitemā leticiāz
p̄parauit. Interpre
tat autē mello adim
pletio. bezer. sepatul
vel sanctificatus. ma
geddo cōnaculū ei?
Gazer p̄asio vel di
uisio. bethoron do
mus mōtū. baalath
ascēdēs interpretatur
Sacta ergo ecclesia
ip̄a ciuitas dei ē. vbi
impletur voluntas dei
hec sepata ab errore.
sanctificata est i fide
et bonis opibz. ibi est
refectio virtutū. Di
scernit autē hec mūdū
ab imūdo. et domū
ē montū. i. habitatio
sanctoz. et fructu iusti
cie sic palma florens
ascēdit de virtute in
virtute vt videat de
deoz i syon. Vicos
suos q̄ erāt absqz mu
ro munit salomō:
qz xp̄us cētus fidelū
gratia sua ita p̄tegit:
vt hostibz sp̄ialibus
insupabiles existat.

Ra. Ciuitates qz
salomō edificauit de
reliquis amorzonū
fuerūt. q̄si nō potuerūt
filij israel delere sicut
in ihu naue legitur.
has postea rex egypti
subuertit dedit i do
tem filij sue vxori sa

me sicut ambulauit pater tuus in
simplicitate cordis et in equitate:
et feceris omnia que p̄cepi tibi. et
iudicia mea et legitima mea serua
ueris: ponā thronū regni tui sup
israel in sempiternū. sicut locutus
sum dauid patri tuo dicens: Nō
auferetur vir de genere tuo de so
lio israel. Si autē auersione auersi
fueritis vos et filij vestri nō sequē
tes me. nec custodientes mādata
mea et cerimonias q̄s p̄posui vo
bis: s̄z abieceritis et colueritis de
os alienos et adoraueritis eos. au
feraz israel de superficie terre quā
dedi eis: et templūz qd̄ sanctifica
ui nomini meo p̄ouiciam a cōspe
ctu meo. eritqz israel i p̄ouerbiuz
et in fabulam cunctis populis: et
domus hec erit in exemplū. Om
nis qui transierit p̄eam stupebit
et sibilabit et dicet: Quare fecit do
minus sic terre huic et domui huic
Et respondebūt: qz dereliquerūt
dominū deū suum qui eduxit pa
tres eorum de terra egypti. et secu
ti sunt deos alienos. et coluerunt
eos et adorauerūt eos: idcirco in
duxit dñs super eos omne malūz
hoc. Expletis autē annis viginti.
postquā edificauerat salomon du
as domos. i. domū dei. et domūz
regis. hyram rege tyri p̄bēte re
gi salomoni ligna cedrina et abie
gna et aurū iuxta omne qd̄ opus
habuerat. Tunc dedit salomō hy
ram viginti oppida i terra galileę
Et egressus est hyram de tyro vt
videret oppida que dederat ei sa
lomon: et nō placuerunt ei. Et ait:

Neccine sunt ciuitates quas dedi
sti mihi frater? Et appellauit eas
s. i. mala non placens.
terrā chabul vsqz in diem hanc.

Missit quoqz hyram ad regē salo
monem cētum viginti talenta au
ri. Nec est summa expensaz quā
obtulit salomon rex ad edificādā
domum dñi et domū suaz et mello
et murum hierusalē. et bezer et ma
geddo et gazer. Pharaon rex egypti
ascēdit et cepit gazer. succendit
qz eam igni. et chanancū qui habi
tabat in ciuitate interfecit: et dedit
eam in dotē filij sue vxori salomo
nis. Edificauit ergo salomon ga
zer et bethoron inferiōrē et baalath
et palmirā in terra solitudinis. et
omnes vicos qui ad se p̄tinebant
et erāt absqz muro muniuit. et ciui
tates curruum et ciuitates equitū
et quodcunqz ei placuit vt edifica
ret in hierusalē et in libano et i omī
terra potestatis sue. Uniuersū po
pulum qui remanserāt de ammoz
regis. ethēis. et p̄herezēis. et euēis
et hiebusēis qui nō sunt de filiis
israel. horū filios qui remanserāt
in terra quos. s. non poterant filij
israel exterminare. fecit salomon
tributarios vsqz ad diem hanc.

De filiis autē israel non constituit
rex salomō seruire quēqz: sed erāt
viri bellatores et ministri eius et
p̄cipes et duces et p̄fecti curruū
et equoz. Erāt autē principes sup
omnia opera salomonis p̄positi
quingēti quinquaginta qui habe
bāt populū subiectum et statutis
operibus ip̄erabāt. Filia autē pha
raonis ascendit de ciuitate dauid

lomonis. et idcirco re
gificauit eas salo.

Et palmirā in
solitu. ter. Inba
bitabilis regio eo qz
nūsqz aq̄ inueniretur.
s̄z illo loco vbi edifi
cata ē ciuitas fontes
abundāt. et palma q̄
gregę vocat palmira
ip̄a ē emath sine epi
phania vt antiochia
Uniuersū po
pulu. Ra. Qui nō
ruerat de filiis israel
fecit pacificus n̄r t̄i
butarios: cū eis q̄ nō
sunt i filiozū n̄r. sed
i seruilī cōditōe v̄it
ad p̄p̄u seruitū. ta
les licet in multis ad
uēsentur. t̄i frequen
ter vsibus seruitū ec
clesie cū in p̄sentē tpe
de rebus suis solana
p̄tendit.

De filiis autē
israel. Ra. eos
qui non ancillę filij
sunt sed libere. quos
filius dei sanguine li
berauit: nō constituit
salomon nolter serui
re. qz neminē cogit ri
tu gētili seruire. nemi
nem cerimonias vete
ris legis p̄p̄ibus nō. t.
seruare. s̄z bellatores
esse. qui cōtra sp̄rita
les nequias scato fi
dei et gladio sp̄itus
dumcet. et ministros
suos fieri. hoc ē sp̄i
tuale obsequiū in bo
nis operibus sibi p̄e
tere. Et principes et
duces. s. vt bene sibi
principent. et carnis
lasciuiaz domēt. siue
vt subditos sibi bene
regant et in semitas
iusticie ducant.

Quinquagin
ta. Ra. Quinqua
gelimo die post pa
scha et lex in monte
syna tributa est. et sp̄i
ritus paraditus su
per discipulos venit.
Quid ergo significat
iste p̄positorum nu
me. us nisi qz hi q̄ sp̄i
ritu sancti gratia le
gis domini scientiaz
habere merent. ip̄i et
se et alios bene regere
possunt.

Offerebat quoq salomon tri-
ui. Ra. Offert paci-
 ficus noster tribus vi-
 cibus cu in membris
 suis p sancte trinita-
 tis fidem obsequiuz
 acceptabile exhibet
 deo. offert eni quisq
 fidel holocausta do-
 mino: cum corpus ca-
 stigando macerat et
 desideria carnis igne
 spissantii cosumere
 festinat. Offert victi-
 mas cu vota labioru
 i laude dni expandit
 Pacificas cu bono-
 rum operu munus ex-
 hibet. Hoc sup alta-
 re debet offerre. qz in
 ara cordis vbi decet
 ignem diuinuz semp
 ardere. i. flama cha-
 ritatis semp feruere
 quidd i abstinentia
 bona opatione grati-
 arum actoe laborat-
 iustu est vt totum in-
 suauitate spiritus san-
 cti offerat deo. sicqz
 adolebit thimiamia
 cu oratoez pura cora
 deo in cordis secreto
 pparat. z ea que sut
 deo placita postulat

Classem. Ra.
 Classis est ecclesia q
 in mari mundi posita
 studiū impendit. the-
 sauros sapientie z sci-
 entie opesq virtutu
 acquirere. vbi sut ser-
 ui byraz nautici gna-
 ri maris cu seruis sa-
 lomonis du gentiles
 seculari sapientia eru-
 diti cu his qui in lege
 moysi periti sut i vni-
 rate fidei sociantur.
 Hos salomō noster
 in ophir que interpre-
 tatur infirmans. i. in-
 vilitatem littere mit-
 tit: vt supru de aurū
 id ē sensū p̄ciosum n̄
 sibi sed ipsi salomoni
 ascendentes deferant.
 Quantū cetū viginti
 talenta. i. historiā
 allegoriam. tropolo-
 giam. anagogen. in
 duob testamētis.

In ophir. Ra.
 Ophir nomen est. p
 tuncie in india. ab
 ophir vno de posteris heter
 nominata. que z terra aurea appellat. eo q
 montes aureos habeat qui a leonibus z leuissimis bestiis icoluntur. Ad
 quos nullus aliter accedere aude nisi qui in nauis stantes iuxta litus ter-
 ram quā vnguibz leonū effossam inuenerint. in suam nauem recipiunt:
 vt si bestie eos senserint facile in mari recipiantur.

Sed et regina saba. All. Hi. Hec regina venturaz ecclesiam de

in domuz suam quā edificauerat
 ei salomon. Tūc edificauit mello
 Offerebat quoq salomō tribus
 vicibus p annos singulos holo-
 causta z pacificas victimas super
 altare qd edificauerat dño: z ado-
 lebat thimiamia coram domino.
 pfectumqz est templum. **Classem**
 f. salion gaber que festinantes aut fortes sine p̄ri-
 niter interpretatur. f. insula est i fine egyptia
 quoz fecit rex salomō in tasioga
 eo maris rubri vbi classū iosaphat attrita ē tem-
 pelat.
 ber que est iuxta haylam in litorē
 f. vel c.
 maris rubri i terra ydumēa. **Mi-**
 sitqz byram i classe illa seruos su-
 os viros nauticos z gnaros ma-
 ris cum seruis salomois. Qui cū
 venissent in ophir sumptum inde
 aurum quadringentozuz viginti
 talentorum detulerunt ad regem
 salomonem.

C. X. Ed et regina
 f. saba ciuitas est regalis ethio-
 pie vñ fuit hec regia que p̄fuit
 f. saba audita fama salo-
 monis. in nomine dñi venit tem-
 ptare eum in enigmatibus. Et in-
 gressa hierusalē cū comitatu mltō
 z diuitijs. camelis portantibz aro-
 mata z aurū infinitū nimis z gem-
 mas p̄ciosas. venit ad regē salo-
 monem: z locuta est ei vniuersa q
 habebat in corde suo. Et docuit
 eā salomon omia verba que p̄-
 posuit. Non fuit sermo qui regez
 posset latere: z nō respondere ei.

Uidens aut regina saba omnem
 sapiētā salomonis. z domū quaz
 edificauerat. z cibos mensę eius
 z habitacula seruoꝝ. z ordines
 ministrantiū. vestesqz eozū. z pin-
 rum singulorum.
 cernas. z holocausta que offere-
 bat i domo dñi: non habebat vl-
 tra spiritum. **Dixitqz ad regē: Ue-**
 rus est sermo quē audiui in terra
 mea super sermonibus tuis z sup
 sapientia tua. z nō credebam nar-
 rantibus mihi. donec ipsa veni et
 vidi oculis meis: z probaui q me-
 dia pars mihi nūciata non fuerat
 Maior ē sapientia z opera tua qz
 rumor quē audiui. **Beati viri tui**
 z beati serui tui hi qui stant coraz
 te semp z audiunt sapiētā tuam
Sit dñs deus tuus benedictus
 cui complacuisti. z posuit te super
 thronū israel. eo q dilexerit dñs
 israel in sempiternū: z cōstituit te
 regez vt faceres iudiciū z iusticiā
Deditqz regi centū viginti talēta
 auri: z aromata mltā nimis: z gē-
 mas p̄ciosas. **Non sunt allata**
 vltra aromata tam multa qz ea q
 dedit regina saba regi salomoni.
Sed z classis byrā que portabat
 aurum de ophir. attulit ex ophir
 ligna tina mltā nimis z gemmas
 p̄ciosas. **Fecitqz rex d lignis tinis**
 fulcra domus dñi et dom⁹ regie.
 et citharas. lyrasqz cantozibus.

fortitudinem templi. vel gradus domus domini z omnia instrumenta
 musicorum.
Cantoribus. Raba. Hi quidquid agunt in verbo aut opere. oia
 in laudem dei faciunt. laudem iter aduersa z pspera. corde. ore. opere. p̄-
 nūciare non cessant. Vnde super muros hierusalē constitui custodes to-
 ta die z nocte non cessabunt laudare nomen dñi.

gentibus desideran-
 tem xpm figurabat-
 que circumamicta
 varietate z populi
 sui z patere domus
 oblita currebat. bar-
 bara gente nō anō.
 in apto peregrina. in
 occulto sanctorū fieri
 concinis optans.
Uides aut re-
la. z. Raba. Regi-
 na viso salomone z
 gloria eius stupens
 super prudentia eius
 dixit. Verus est ser-
 mo zc. Sic sancta ec-
 clesia auditis miracu-
 lis christi prouocata
 est ad querendū eum
 Quo per fidem iuen-
 to. consideratis sacre
 scripture testimonijs
 diuinitatis eius potē-
 tiam agnoscens. pa-
 rum putat esse omne
 quod sibi antea nar-
 ratum ē de eo.
Beati viri zc.
Raba. Regina ad
 mirando in laudem
 salomonis erupit di-
 cens: Beati viri zc.
 Vere beati sunt quo-
 rum rex est christus.
 z qui eterna eius vi-
 sione perfrui merent
 z gloriā quā habet
 cū patre z spiritu san-
 cto conspiciere. z sapi-
 entiam que mundis
 corde se ostendit per
 petualiter p̄cipere le-
 tantur.
Ligna tina. R.
 Conditor nr ligna
 p̄ciosa hoc ē docto-
 res sanctos quoz fi-
 dei viroz non decre-
 scit. nec folioz verba
 decidunt. sed fructū
 bonozū operū tempo-
 ribz suis reddūt ad
 munimē domus dei
 hoc ē ad cōfirmatio-
 nez ecclesie suę ponit
 vt eoz iudicij vallata
 doctrina z exēplis. ru-
 inam scelerū non sen-
 tiant.
Imputribilia z spi-
 nosa in similitudine
 albe sping. Ligna ro-
 tunda sunt z cādida
 ex eis fiunt fulcra a
 fulcendo dicta vide-
 licet sustentacula ad
 fortitudinem templi. vel gradus domus domini z omnia instrumenta
 musicorum.

Rex aut salomon. Ra. Et pacificus noster ecclesie sue omnia que petit dabit. Unde quicquid petieritis patre in nomine meo dabit vobis. Nec solum quod petimus. imo etiam que humana fragilitas aut nescit aut non sumit petere gratuito munere largitur.

Ducenta scuta. Ra. In paralip. Scutis addunt haste auree que lateis et scutis utebantur duces excubantes ante hostium domus regis. Unde lectulum salomonis septuaginta fortes ambiunt.

Ra. Excubantes ad hostia domus regis. sicut predicatorum que custodiunt domum domini ut insidiatoribus in tercludant aditum. Ducenta haste de summa sexcentorum scutorum facte sunt. que patres utriusque testamenti doctrina et operatio perfecti sunt. cum quidam sermone docuerunt. bonis operibus probauerunt. Ducenta scuta quorum singula trecenti aurei vestiebant. fide perfectam coram signifiant. quam in sancte trinitatis confessione habebant. Bene ergo custodes domus domini hastas et scuta aurea portant. que rectores ecclesie claritate superne sapientie splendentes. et verborum iaculis inimicos confodiunt et scuto fidei tela nequa simul ignea repellentes extinguunt.

Saltus libani

Silva libani ecclesie gentium significat que de fastu superbie abscessa in fabrica domus dei aptatur. Unde invenimus eam in campis silve.

Thronum de ebore. Ra.

Thronus vel solius est imperialis sedes que in cantibus ferculorum appellatur. eo quod residetis ferat. vel de loco ad locum circumferat. Ad quod per sex ascensionis gradus ascendebatur.

Sub solio erat scabellum aureum. et summitas throni rotunda tenta duabus manibus vel brachijs extrinsecus. iuxtaque stabant duo leones adiuntes sustentare sedile. Duodecim leuiculi. que sex erant ascensionis gradus aliter positi erant. per sustentaculo ascendentis gradus.

Ra. Solum salomonis ecclesia esse intelligit. in qua pacificus noster regnans indicia sua facere dinoscitur. Bene de ebore factum esse memoratur. quoniam elephas cuius hęc ossa sunt inter quadrupedia sensu plurimum valet. et temperanter miscetur femine sue et coniuge secunda non vitatur. hoc pu dicitur apratur. qui per castitatem christi precepta sequuntur. Hanc vestivit auro. que splendore glorie sue in ea per miracula clarescere fecit. Sex diebus profectus mundi ornatum. qui numerus profectioe sua profectioe operum significat. Septimo requieuit deus et sex etatibus mundi constat in quibus licet operari quisque celestem patriam desiderat bonis operibus festinet ascendere. Rotunditas throni in posteriori significat requiem eternam. que post hanc

Non sunt aucta huiusmodi ligna tina neque visa usque in presentem diem. Rex aut salomon dedit regine saba omnia que voluit et petiuit ab eo. exceptis his que ultro obtulerat ei munere regio. Que reuerfa est et abiit in terram suam cum seruis suis. Erat aut pedus auri quod offerebatur salomoni per singulos annos sexcentorum sexaginta sex talentorum auri. excepto eo quod afferebant viri qui super vectigalia erant et negociatores. universique scuta vendentes. et omnes reges arabie ducesque terre. Fecit quoque rex salomon ducenta scuta de auro purissimo. Sexcentos auri scutos dedit in laminas scuti unius. ^{scilicet a.} ^{scilicet p.} Spelte sunt scuta media sicut luna quando est semiplena. ^{scilicet m.} et ccc. peltas ex auro probato. Trecenta minere auri unius peltas vestiebant. Posuitque eas rex in domo saltus libani. Fecit etiam rex salomon thronum de ebore grande. et vestivit eum auro fulvo mnis. qui habebat sex gradus. Et summitas throni erat rotunda in parte poste

vitam sanctis futura est. Vbi quisque hic bene laborat. mercede remuneratur. phenni quiete perficitur. Danus tenentes sedile significant solatia divine gratie que ecclesiam ad celeste regnum provehant. Ideo dicitur in utroque testamento hoc predicatur. quia non nisi divino adiutorio ad bonum profici potest. Per leones duos patres utriusque testamenti figurantur. qui fortitudine animi sibi et alijs dominari didicerunt.

^{scilicet a.} ^{scilicet p.} In ascensione gradus hinc atque inde appodatio fuit. ut melius valeat quis ascendere.

rioni. et dux manus hinc atque inde

tenentes sedile. et duo leones stabant iuxta manus singulas. et duodecim leuiculi stantes super sex gradus hinc atque inde. Non est factum tale opus in universis regnis.

Sed et omnia uasa de quibus portabat rex salomon erant aurea. et

universa suppellex domus saltus

libani de auro purissimo. Non erat

argentum nec alicuius precij portabatur in diebus salomonis. quia

classis regis per mare cum classe hyram semel per tres annos ibat in

tharsis. deferens inde aurum et argentum et dentes elephantorum et

^{scilicet a.} ^{scilicet p.} ^{scilicet m.} Et pacificus noster super omnem celestium summas et pavos. Magnificatus nem sanctorum qui vere reges sunt exaltatur. quoniam est ergo rex salomon super omnes quis in nubibus equabitur domino. reges terre divitijs et sapientia. et

^{scilicet a.} ^{scilicet p.} ^{scilicet m.} et universa ecclesia hoc appetit ut ad conspectum glorie nostri regis perveniat. unde. Quoniam universa terra desiderabat vultum vultu tuum. vultu tuum domine requira.

salomonis. ut audiret sapientiam eius quam dederat dominus in ore eius.

Et singuli deferebant ei munera in verbo seu factis obsequium studet prestare deo.

sa aurea et argentea. vestes et arma bellica. aromata quoque et equos

Deferens inde aurum et argentum. Ra. Quid aurum argenteum significet notum est. Ceterum dentes elephantorum significant doctores fortes appartenentes sapientie. Per simias actus humanos imitantes sed bestialiter viventes signantur. qui ad fidem ex gentibus veniunt. qui fidem tenere videntur et operibus negant. Per pavos quorum caro si siccata fuerit imitabilis permanere dicitur. que pennarum pulcritudine vestuntur. perfecti igne tribulationis decocti. adeo ut varijs virtutibus decoquantur. Hec de tharsis videlicet de amaris fluctibus seculi ad salomonem nostrum deferuntur. Tharsis exploratio gaudij dicitur.

Arma bellica. psequitur. Congregavit salomon. Ra. De his iosephus psequitur. Exornabantur ascensores eorum. primis decora iuventute florescentes habentes magnam pernitatem. diffundentes in equorum sessione comam purpura circumamicti. qui armati existentes circa regem arcibus feretes equitabant ante eum quoniam ad locum aliquem debebat exire.

tudine animi sibi et alijs

dominari didicerunt

Qui iuxta manus stabant

quia sancti patres

quidquid boni fecerunt non sibi sed

deo deputaverunt. unde

Non nobis domine non nobis sed nomini tuo

da gloriam. Per duo

decem leuiculos pignora

dicatorum ordo apostolicam

doctrinam sequens significat. ubi

super sex gradus hinc atque

inde stant. quia bonorum operum gradus hinc et inde doctrinis et exemplis munire

certant.

Non est factum

scilicet. Aperte ecclesie conuenit istud cui dicitur.

Dulce filij congregauerunt diu super

gones.

Sed et omnia

uasa. Omnia uasa que pacifica nostri

muneris fungunt aurea sunt. quia omnes anime sanctorum que

sunt uasa dei. ut diuine voluntati seruiant

splendore sapientie et dilectionis nitentes continent

potum vite et fiti eis fons aque

salientis in vitam eternam.

Nec alicuius precij portabatur

argenti. Ra. Quia sedes apostoli non est in sermone

verbum dei sed in virtute et predicatioe euangelij.

Non in psalibus libris humanarum sapientie

verbis consistit. sed in ostensione spiritus et virtutis

ut fides nostra non in sapientia hominum sed in

virtute dei sit.

Deferens inde aurum et argentum.

Ra. Quid aurum argenteum significet notum est.

Ceterum dentes elephantorum significant doctores fortes appartenentes sapientie.

Per simias actus humanos imitantes sed bestialiter viventes signantur.

qui ad fidem ex gentibus veniunt. qui fidem tenere videntur et operibus negant.

Per pavos quorum caro si siccata fuerit imitabilis permanere dicitur.

que pennarum pulcritudine vestuntur. perfecti igne tribulationis decocti.

adeo ut varijs virtutibus decoquantur.

Hec de tharsis videlicet de amaris fluctibus seculi ad salomonem nostrum deferuntur.

Tharsis exploratio gaudij dicitur.

Arma bellica. psequitur. Congregavit salomon.

Ra. De his iosephus psequitur. Exornabantur ascensores eorum.

primis decora iuventute florescentes habentes magnam pernitatem.

diffundentes in equorum sessione comam purpura circumamicti.

qui armati existentes circa regem arcibus feretes equitabant ante eum quoniam ad locum aliquem debebat exire.

z mulos per annos singulos. **Cō**gregavitqz salomō currus z equites. z facti sūt ei mille quadringēti currus. z duodecim milia equitum. z disposuit eos per ciuitates munitas: z cum rege in hierusalē. **Fecitqz** vt tanta esset abundantia argenti in hierusalēz. quanta z lapidum: z cedroz p̄beuit multitudine quasi sycomoros que nascuntur i campestribus. **Et** educebantur equi salomoni de egypto ^{in insula est.} z de choa. **Negociatores** enī regis emebāt de choa: z statuto precio perducebant. **Egrediebāt** autē quadriga ex egypto sexcentis siclis argenti: z equus centū quinquaginta. atqz in hunc modū cuncti reges etheorum z syriē equos venundabant.

C. XI.
Ra. Salomōne arguit vehementer scriptura. Nihilqz de penitentia eius. vel indulgentia dei cōmemorat. forte dicat qd mulieres alienigenas significare ecclesias gentibus. **D**osset b̄ fortasse itelligi. si ille ppter salomōne referent deos suos. cū ho ipse ppter eas coleret deos earū. non est qd quid veri boni pietati queat. **A**paret in psona salomonis mira excellētia et mira subūssio. **f**enda vorago. qd in illo diuersis temporibus exstitit prius bonū z posterius malum. hoc i ecclesia simul ostēditur. **N**am bona illi. bona. ecclesie. mala illius mala ecclesie significat.

C. XI.
R **Ex** autē salomon adamauit mulieres alienigenas multas: filiā quoqz pharaonis z moabitidas z ammonitidas ydumgas. z sydonias z etheas de gentibus super quibz dixit dñs filiis israel: **N**on ingredimini ad eas: neqz de illis ingredietur ad vestras. **L**erissime enī auertēt corda vestra: vt sequami deos earum. **N**is itaqz copulat⁹ est rex salomon ardētissimo amore. **f**uerūtqz ei vxores quasi regine sepangente: z cōcubine trecentē. **E**t auerterūt mulieres cor ei⁹. ^{non eratē sed moribus vel sapientia.} **L**unqz iam esset senex. deprauatū est cor eius per mulieres vt sequeretur deos alienos: nec erat cor ei⁹ perfectū cū dño deo suo sicut

dauid patris eius. **S**ed colebat ^{in ammonē} salomō asertben deā sydoniorū z chamos deam moabitarū z moloch ydolum ammonitarū. **F**ecitqz salomon. qd nō placuerat corā domino: z nō adimpleuit vt sequeretur dñm sicut dauid pater eius. **L**unc edificauit salomon phanū chamos ydolo moab in monte qd est cōtra hierlm. z moloch ydolo filiorū ammon. **A**tqz in hunc modū fecit vniuersis vxoribus suis alienigenis que adolebant thura z imolabāt dijs suis. **I**git irat⁹ ē dominus salomoni qd auersa esset mens eius a domino deo israel. qd apparuerat ei secūdo: z p̄ceperat de verbo hoc ne sequeretur deos alienos: z non custodiuit que mā ^{vtiqz p nathan ppheta vel p aliū.} dauid dñs ei. **D**ixit itaqz dñs salomoni: **Q**uia habuisti hoc apud te z non custodisti pactū meum z p̄cepta mea que mādaui tibi: dirūpens scindam regnū tuū. z dabo illud seruo tuo. **V**erūtamen i diebus tuis non facias ppter dauid patrem tuū. de manu filij tui scindam illud: nec totum regnū auferam sed tribum ^{p̄ter suā.} vnam dabo filio tuo. ppter dauid seruum meam z hierusalem quā elegi. **S**uscitauit autē domin⁹ aduersariū salomoni adad ydumeum de semine regio qui erat i edom. **C**um enī esset dauid in ydumga. z ascendisset ioab princeps militiē ad sepeliendum eos qui fuerant interfecti. z occidisset omnē masculinū i ydumga. **S**ex enī mensibus ibi moratus ē ioab z oīs israel. donec iterimerēt

omne masculinū i ydumea. Fugit adad ipsi z viri ydumei de fernis patris eius cum eo vt ingredereť egyptum. Erat aut adad puer parvulus. Cūq; surrexissent de madian venerunt in pharan. tulerūt q; secum viros de pharan: z itroierunt egyptū ad pharaonem regem egypti. Qui dedit ei domū. z cibos constituit: z terrā delegavit. Et inuenit adad gratiā coram pharaone valde. i tantū vt daret ei vxorē sororem vxoris suę germanam tafnes reginę. Veniūtq; ei soror tafnes genebath filius. et nutriuit eum tafnes i domo pharaonis. Eratq; genebath habitā apud pharaonez cum filiis eius. Cūq; audisset adad i egypto dozmisse dauid euz patribus suis. z mortuum esse ioab principem militię. dixit pharaoni: Dimitte me vt vadam in terrā meam. Dixitq; ei pharao: Qua eni re apud me idiges vt queras ire ad terrā tuā? At ille respondit: Nulla. Sed obsecro te vt dimittas me. Suscitavit ei quoq; de^o aduersariū rason filiū eliadan. qui suggerat adad. z regem soba dñm suū: z congregavit contra eum viros. z factus est princeps latronū cum iterficeret eos dauid. abierūtq; damascū z habitauerunt ibi. z constituerūt eum regem in damasco: eratq; aduersarius israel cūctis diebus salomonis. Et hoc est malū adad et odiūz contra israel: regnavitq; in syria. Hieroboā quoq; filius nabath eufrateus de sareda seruus

salomonis cuius mater erat noieserna mulier vidua. leuavit manū ztra regē. Et hęc ē causa rebellionis aduersus eū: q; salomō mello edificauit: z coequauit voraginē ciuitatis dauid p̄tis sui. Erat aut hieroboam vir fortis z potens. Vidensq; salomon adolēcentez bonę indolis z industriū cōstituerat p̄fectū sup tributa vniuersę domus ioseph. Factum est igitur in tēpore illo. vt hieroboam egredetur de hierusalem. z iueniret eū abias sylonites. ppheta in via opertus pallio nouo. Erant autē duo tantū in agro. Apprehendēs q; abias pallium suūz nouū quo coopertus erat. scidit i duodecim partes. z ait ad hieroboam: Tolle tibi decem scissuras. Nec enī dicit dominus deus israel: Ecce ego scindam regnū de manu salomonis. z dabo tibi decēz trib⁹. Porro vna tribus remanebit ei. ppter seruum meū dauid. z hierusalē ciuitatem quā elegi ex omnibus tribubus isrl: eo q; dereliquerit me z adorauerit asterthen deaz sydoniorum. z chamos deum moab. z moloch deū filioz āmon: z non ambulauerit in vijs meis vt faceret iusticiam coraz me z p̄cepta mea z iudicia mea sicut dauid pater eius. Nec auferā omne regnū de manu eius: sed ducem ponaz eum cūctis diebus vitę suę. ppter dauid seruū meum quez elegi qui custodiuit mandata mea z p̄cepta mea. Auferā autem regnū de manu filij eius: z dabo tibi decēz

Voraginē ciuitatis. Durus ciuitatis cecidit eo q; ex vno latere p̄ceptio imineret. Quam voraginē euz rex vel let coeqre muris. constituit duabo vt hoc implerent opus. sed hieroboā q; erat princeps tribu ioseph noluit obedire regi. qui constituerat eū prius sup edificia ppugna culozū quez faciebat i hierosolimis. vbi laborauit ita vt rex ei p̄cipatū militię sup tribū ioseph cōferret sed rebellis fact⁹ egreditur de hierusalem cui occurrit ppha re flectens eum in agrū vt nullus audiret qd ei diceret. Etatusq; verbis pphę suadebat plo vt se regem faceret. qd audiēs salomon querebat euz interficere.

Erat aut hieroboam vir f. Hoc mandatu restitutiōis murozū recusauit. Sz vnde tanta audacia. q; rex cōstituerat eum p̄fectum.

Tolle tibi decē scissuras. Ra. Decem tribus a domo dauid sepatę sunt. z due relicte. q; vt ait ap̄tus reliquę ppter electōem gratię salne factę sunt. hieroboā qui decē tribus a tēplo dei separans ad ydolatriāz perducit. significat hereticos q; vnitatē fidei catholice heresibus scindūt. Ac sic cultui mali / gnorum spiritū sub dūt. Hieroboā iterpretatur diuidicans pplm. Nam heretici diuidicare populum vident cū erroris sui sequaces faciūt. Tolle decem scissuras cum legis p̄cepta violando corrupūt. z vna tribus cum solo le dauid remāsit. vñ fors electozū i regula fidei catholice p̄mā sit. quia vnus vnica vnica fides. vnū baptisma.

tribus. **F**ilio autē eius dabo tribū
 vnaꝝ vt remaneat lucerna dauid
 seruo meo cunctis diebus coraꝝ
 me in hierusalem ciuitate qua ele
 gi vt esset nomen meum ibi. **T**e
 autē assumam ⁊ regnabis sup oia
 que desiderat anima tua: erisqꝫ rex
 sup israel. **S**i ergo audieris om
 nia que pꝛecep̄ero tibi ⁊ ambula
 ueris i vijs meis ⁊ feceris quod
 rectum est coram me custodiens
 mādata mea ⁊ pꝛecepta mea sicut
 fecit dauid seruus meus. ero tecū
 ⁊ edificabo tibi domū fidelē. quō
 edificauit dauid domū. ⁊ tradam
 tibi israel. ⁊ affligam semen dauid
 sup hoc. **V**erūtamen non cunctis
 diebus. **V**oluit ergo salomon in
 sꝫqꝫ suadebat pplo vt a salomone recederet.
 terficere hieroboꝝ. **Q**ui surrexit
 ⁊ aufugit in egyptū ad sesac regē
 egypti: ⁊ fuit i egypto vsqꝫ ad mor
 tem salomonis. **R**eliquū autē ver
 borum salomonis ⁊ omia q̄ fecit
 ⁊ sapiētia eius. ecce vniuersa scri
 pta sunt in libro verborū dierum
 salomonis. **D**ies autē quos regna
 uit salomon in hierusalē sup oēm
 israel quadraginta anni sūt. **D**or
 miuitqꝫ salomon cum patribus
 suis: sepultusqꝫ est in ciuitate da
 uid patris sui: regnauitqꝫ roboꝝ
 filius eius pꝛo eo.

Dies autē quos
 Josephus dixit re
 gnasse annis octua
 ginta ⁊ vixisse nona
 gintaquattuor. **S**ꝫ
 diuina scriptura eos
 tantū ānos exprimit.
 quibus regnauit an
 teqꝫ pꝛuaricaretur.

C. XII.

Uenit autē ro
 boam in sichen. **I**lluc
 enī congregatus est omnis israel
 ad cōstituendū eum regem. **A**t ue
 ro hieroboam filius nabath cum
 adhuc esset i egypto pꝛfugus a fa
 cie salomonis regis. audita morte

eius reuersus est de egypto. **M**i
 seruntqꝫ ⁊ vocauerūt eum. **V**enit
 ergo hieroboam ⁊ omnis multitu
 do israel ⁊ locuti sunt ad roboam
 dicentes: **P**ater tuus durissimū
 iugum iposuit nobis: tu itaqꝫ im
 minue nunc paululū de imperio
 patris tui durissimo. ⁊ d iugum gra
 uissimo qđ imposuit nobis. ⁊ ser
 uimꝫ tibi. **Q**ui ait eis: **I**te vsqꝫ
 ad terciū diē ⁊ reuertimini ad me
Lunqꝫ abisset populus inijt con
 sꝫ senes isti putantur banaias ⁊ ioiada ⁊ ce
 silium rex roboam cum senioribꝫ
 teri pꝛincipes salomonis.
 qui assistebant corā salomone pa
 tre eiꝫ dū adhuc viueret. ⁊ ait eis
Nō mihi datis consiliū vt respon
 deā pplo? **Q**ui dixerūt ei: **S**i ho
 die obedieris pplo huic ⁊ hueris
 ⁊ petitiōi eorū cesseris locutusqꝫ
 fueris ad eos verba leuia: erunt
 tibi serui cūctis diebus. **Q**ui de
 reliquit cōsiliū senum qđ dederāt
 ei. ⁊ adhibuit adolefcētes qui nu
 triti fuerant cum eo ⁊ assistebant
 illi. **D**ixitqꝫ ad eos: **N**ō mihi cō
 silium datis vt respondeā populo
 huic? **Q**ui dixit mihi: leuius fac
 iugum qđ imposuit pater tuus su
 per nos: **E**t dixerūt ei iuuenes qđ
 nutriti fuerāt cū eo: **S**ic loquere
 poplo huic qđ locuti sūt ad te dicē
 tes: pater tuus aggrauauit iugū
 nostrū tu releua nos. **S**ic loque
 ris ad eos: **M**inimꝫ digitus meꝫ
 grossior ē dorso patris mei: ⁊ nūc
 pater meus posuit super vos gra
 ue iugū. ego autē addam super iu
 gum vestrum. **P**ater meꝫ cecidit
 vos flagellis: ego autem cedam
 vos scorpionibus. **V**enit ergo

C. XII.

Purissimū iu
 gu. **Q**uomodo h
 verum est. cū super
 dictū sit: qꝫ salomon
 nō cōstituit quequā
 seruire de filijs israel
 vtiqꝫ nō fecit eos ser
 uire i agricultura vl
 alio seruii ope. **P**e
 rum pꝛincipes ex eis
 constituit p singulas
 tribus. qui reddebāt
 regi p vices singulis
 mensibus annonam
 ⁊ cetera que d expen
 sa regis superius refe
 runtur. **Q**đ modo
 durissimum iugū ap
 pellant.

Adolescentes

De quibus aduran
 vnus fuit qđ postea
 lapidatus ē. iuuenes
 scriptura non semper
 iuxta etates appellat
 sed iuxta instabilita
 tem animi. **N**am ro
 boꝝ qđ dragesimo eta
 tis sue anno regnare
 cepit.

Scorpiones

Genus est flagelli. si
 cut ⁊ de spinis vel po
 marijs solent esse vir
 ge nodose. **V**el etiā
 flagellum saracenoꝫ
 cū duabus vl tribus
 virgis. qđ habet in
 summitate plumbeas
 glandes. alias gran
 dines.

Ad roboam. Raba. Roboam de domo dauid fuit. s; in via eius nō ambulavit. Fecit enī iuda scriptura teste i dieb; ill' malū coram dño z irritauerunt eū sup omnibus que fecerāt patres eorū. Fecerūt q; omnes abominatōes gentium. Roboam ergo significat malos rectores i ecclesia qui terrenis cupiditate tibi dediti. z delectātes i multitudine obsequentium sibi non quotidianā habent sollicitudinē sibi commissorū. Interpretat roboam latitudo populi. quia tales spaciousam z latā viā gradiunt que ducit ad mortē multos. Relictorū sanctorum patrum cōsilio. quorū dicta z exēpla ad celsitudinem tendunt. Illis obtēperāt qui inuenilib; desiderijs mancipati. laudibus iniquis z adulationibus eos grauat. q; b; cōminat sapiētia dicēs. **De tibi terra cuius rex puer est. z cuius principes mane comedūt panē. Et ecōtrario. Beata terra cuius est rex nobilis. z cuius principes reſcuntur in tpe suo.**

hieroboam z omnis populus ad roboam die tercio sicut locutus fuerat rex dicēs: **Reuertimini ad me die tercia. Responditq; rex populo dura derelicto consilio seniorum qd ei dederant. z locutus ē eis sicut cōsiliū iuuenū dicens: Pater meus aggrauauit iugum vestrū: ego autē addā iugo vestro. Pater me^s cecidit vos flagellis. ego autē cedam vos scorpionibus. Et nō acquieuit rex populo qm̄ aduersatus fuerat eum dñs. vt suscitaret verbum suū qd locutus fuerat in manu abie; sylonite ad hieroboā filiū nabath. Videns itaq; populus q; noluisse eos audire rex. Respondit ei dicēs: **Quē nobis ps i dauid. vel quē hereditas in filio ysai: vade in tabernacula tua isrl' Nunc uide domus tuam dauid. Et abiit israel in tabernacula sua Super filios autē israel quicunq; habitabāt i ciuitatib; iuda regnauit roboam. Misit ergo rex roboam aduran qui erat sup tributa. z lapidauit eum omnis populus et mortuus est. Porro rex roboam festinus ascendit currū: z fugit in hierusalē. recessitq; israel a domo dauid vsq; in presentē diem. Factum est autē cum audisset omnis israel q; reuersus esset hieroboam miserunt z vocauerūt eum cōgregato cētū: z constituerunt eum regem sup omnē israel: nec secutus est quisq; domū dauid preter tritū solā. q; p̄cipalis alie due n. s. beniamin buum iuda solam. Venit autē roboam hierusalē. z cōgregauit vniuersas domū iuda z tribuū benia-****

min centū octoginta milia electorum virozū z bellatozū. vt pugnant contra domū israel. z reducerent regnū roboam filio salomonis. factus ē autē sermo domini ad semeiam virū dei dicens: **Loquere ad roboam filiū salomonis regem iuda. z ad omnē domū iuda z beniamin z reliquos de populo dicēs: Nōc dicit dominus: Non ascēdetis nec bellabitis cōtra fratres vestros filios isrl'. Reuertatur vir in domū suam. a me enī factū est verbū hoc. Audierūt sermonem dñi. z reuersi sunt de itinere sicut eis p̄ceperat dñs. Edificauit autē hieroboā sichen in monte ephraim. z hitauit ibi. Et egresus ē phanuel ciuitas metropolis regni hieroboā sus idē edificauit phanuel. Dixit q; hieroboam in corde suo: **Nūc reuertetur regnū ad domū dauid si ascēderit populus iste vt faciat sacrificia i domo dñi in hierusalē z cōuertetur cor populi huius ad dñm suum roboam regem iuda: interficiētq; me z reuertent ad eū. Et excogitato consilio fecit duos vitulos aureos. z dixit eis: Nolite vltra ascendere in hierusalē. Ecce dii tui israel. q; eduxerunt te de terra egypti. Posuitq; vnū in bethel z alterum in dan. Et factū est hoc verbū in peccatum. Ibat enī populus ad orandū vitulū vsq; in dan. Et fecit phana in excelsis et sacerdotes de extremis populi qui non erant de filiis leui. Cōstituitq; diē solennē i mense octauo q̄ndecima die mensis i similitudinem solennitatis que celebrabā-****

Fecit duos vitulos. Hieroboas quare vitulos fecerit vel quomō iosephus sufficienter exponit.

in iuda. Et ascendens altare simili-
liter fecit in bethel: vt imolaret vi-
tulis quos fabricatus fuerat. Co-
stituitq; i bethel sacerdotes excel-
sorū quę fecerat: et ascendit sup-
altare qđ extruxerat in bethel vi-
cesima die mēsis octauū quę fixe-
rant de corde suo. Et fecit solēni-
tatem filiis israel: et ascendit super
altare vt adoleret incensum.

C. XIII.

Et ecce uir dei.
Cui nōmē hic tacet
in palipo. gaddo vo-
catur vel nūcupat.
Ipse est gad qui mo-
nuit dauid ire in ter-
ram iuda.

Ra. Prophe-
ta a deo missus vt incre-
paret hieroboā. et qđ
a falso ppha seductus
comedit et bibit ptra
pceptum dñi: et ppe-
rea a leone in via oc-
cissus est. Quid hoc
significat nisi cū quis
in pspereis elenat. ita
vt pcepta domi con-
temnat. a leone qui
circūit querens quę
deuoret. tēte pphasi
onū malignę laniat.
per cōsensum peccati
interficatur. Ac p hoc
necesse est semp que-
rere. pfectōz omni-
potentis. quę minus ne-
cessaria creditur si sp-
baleatur: s; vtiliter
plerūq; subtrahitur:
vt sibi met ipsi homo
qđ sine illa nihil sit
ostendatur.

Et ecce uir dei
XIII.
venit de iuda i sermone
domini i bethel hieroboam stāte
super altare et thus iaciente. Et ex-
clamauit cōtra altare in sermone
dñi. et ait: Altare. altare. hec dicit
dñs: Ecce filius nascetur domui
dauid iosias noie: et imolabit sup-
te sacerdotes excelsoz. qui nunc i-
te thura succendunt: et ossa hoim
uper te incendet. Deditq; in die
illa signū dicens: hoc erit signum
qđ locutus est dñs: Ecce scindet
altare. et effundetur cinis qui i eo
est. Cūq; audisset rex sermonem
hois dei quē in clamauerat cōtra
altare in bethel. extendit manū suā
de altari dicens: Apprehendite eū
Et eraruit manus eius quā exten-
derat contra eū: nec valuit retra-
here eā ad se. Altare quoq; scissū
est: et effusus est cinis de altari iu-
xta signum qđ p̄dixerat vir dei
in sermone dñi. Et ait rex ad virū
dei: Deprecare faciem dñi dei tui
et ora pro me vt restituatur manū
mea mihi. Drauitq; vir dei facies
dñi. et reuersa est manus eius ad
eum: et facta est sicut prius fuerat

Locutus est autē rex ad virū dei:
Ueni mecū domū vt prandeas:
et dabo tibi munera. Respōditq;
vir dei ad regē: Si dederis mihi
mediam ptem domus tuę nō ve-
niam tecū. nec comedā panē. nec
bibam aquā in loco isto. Sic enī
mandatū est mihi i sermone dñi
p̄cipiētis: Non comedes panē
neq; bibes aquā: neq; reuerteris
p viā quā venisti. Abiit ergo per
aliā viā: et nō est reuersus p iter
quo venerat in bethel. Prophe-
tes autē quidā sener habitabat in
bethel: ad quē venerunt filij sui. et
narrauerunt ei omia opa quę fece-
rat vir dei illa die i bethel. Et ver-
ba quę locutus fuerat ad regem
narrauerūt patri suo. Et dixit eis
pater eozū: Per quā viā abiit?
Ostenderunt ei filij sui viā p quā
abierat vir dei q̄ venerat de iuda
Et ait filiis suis: Sternite mihi
asinum: Qui cū strauissent ascen-
dit et abiit post virū dei: et inuenit
eum sedentē subtus therebintuz.
Et ait illi: Tu ne es vir dei qui ve-
nisti de iuda? Respōdit ille: Ego
sum. Dixitq; ad eum: Ueni mecū
domum ut comedas panē. Qui
ait: Non possum reuerti. neq; ve-
nire tecum. nec comedam panem
nec bibam aquā in loco isto: quia
locutus est dñs ad me in sermōe
dñi dicens: Non comedes panē
et nō bibes aquā ibi. nec reuerteris
p viā qua ieris. Qui ait illi: Et
ego propheta sum similis tui. et an-
gelus locutus est mihi i sermone
dñi dicens: Reduc euz tecum in

Prophetes
aut quidā. Iste
pseudo ppha pnceps
erat sacerdotū. et val-
de a rege colebatur
tanquā diuinus. ti-
mens autē ne p sermo-
nem viri dei rex a cul-
tura ydolorū recede-
ret. et se tanq; malefi-
cum interficeret. exco-
gitauit. vt virum dei
deciperet satis astute
agens: vt dum trans-
gredetur pceptum
dei. illius iram incur-
reret. sicut postea fec-
cum magis homi qđ
deo credidit. Ac per
hoc monstraret esse
falsa q̄ p̄dixit: sicq;
regi psuadere posset
icut fecit. Audiens
autē rex euentū puta-
uit imita q̄ vir dei di-
xerat: et nō declinavit
a via sua mala.

Omnia opera
quę fecerat iur.
Gregorij. In gestis
pphete mira antece-
dit. misera succedit
qua i re quid colligi-
mus. nisi qđ apud se
ppter magalia glo-
riat. ab interna mor-
soliditate est quassa-
tus. et inde ei in ope
culpa surrepit: vnde
sibi gloria i corde sur-
repsit. vt a ppha fal-
so disceret receptus.
qđ nequa qđ p̄prie for-
timidinis fuit qđ pri-
accidisset.

domum tuam vt comedat panē z bibat aquā. **F**ellit euz z reduxit secum. **C**omedit ergo panē in domo eius: z bibit aquā. **C**ūq; sederet ad mensam factus ē sermo domini ad pphetam qui ^{vel redur.} seduxerat eum. **E**t exclamauit ad virum dei qui venerat de iuda dicens: **D**ec dicit dñs: qz non obediens fuisti orī domini. z non custodisti mandatu qđ pcepit tibi dñs deus tuus. z reuersus es z comedisti panem z bibisti aquā in loco in quo pcepit tibi ne comederes panē neq; biberes aquā: non inferetur cadauer tuū in sepulcrum patruz tuozū. **C**ūq; comedisset z bibisset trauiit asinū suum ppheta quem reduxerat. **Q**ui cū abiisset iuenit euz leo i via. z occidit: z erat cadauer eius plectum in itinere. **A**sinū autē stabat iuxta illuz: z leo stabat iuxta cadauer. **E**t ecce viri transeuntes viderunt cadauer plectuz in via: z leonem stantē iuxta cadauer. z venerunt z diuulgauerunt i ciuitate in qua pphetes ille senex habitabat. **Q**đ cum audisset ppheta ille qui reduxerat eum de via. ait: **C**ir dei ē. qui inobediēs fuit orī dñi. z tradidit eum dominus leonī: z confregit eū z occidit iuxta verbum dñi qđ locutus est ei. **D**ixitq; ad filios suos: **S**ternite mibi asinū: **Q**ui cū strauissent z ille abiisset: iuenit cadauer eius plectum in via. z asinum z leonē stātes iuxta cadauer. **N**on comedit leo z cadauere: nec lesit asinū **T**ulit quoq; pphetes cadauer vi

ri dei. z posuit illud super asinū: z reuersus intulit in ciuitatē pphete senis vt plangeret eum. **E**t posuit cadauer ei⁹ i sepulcro suo: **E**t planxerūt eum heu heu mi frater. **C**ūq; planxissent eū. dixit ad filios suos: **C**um mortuus fuero sepelite me in sepulcro in quo vir dei sepultus ē: iuxta ossa eius ponite ossa mea. **P**rofecto enim veniet sermo quē p̄dixit in sermone dñi contra altare qđ est in bethel z contra omnia phana excelsorz q̄ sunt in vrbibus samarię. **N**ost verba hęc non est reuersus hieroboam de via sua pessima: sed ecōtrario fecit de nouissimis populis sacerdotes excelsorz. **Q**uicunq; volebat implebat manū suam: et fiebat sacerdos excelsorz. **E**t propter hanc causam peccauit dom⁹ hieroboam. z euersa ē z deleta de superficie terre.

C. XIII.

In illo tēpo re egrotauit abia fili⁹ hieroboam. **D**ixitq; hieroboam vxori suę: **S**urge z cōmuta habitū ne cognoscaris qz sis vxor hieroboā. z vade i sylo vbi est abias ppheta. qui locutus est mibi qz regnaturus essem sup populus hūc **T**olle quoq; in manu tua decem panes z crustulam z vas mellis z vade ad illum. **I**pse enī indicabit tibi quid eneturū sit huic puero. **F**ecit vt dixerat hieroboā vxor: z cōsurgens abiit in sylo. et venit in domum abig. **A**t ille nō poterat videre. qz caligauerāt oculi

Dec dicit dominus. **B**ene autē ore ei⁹ sententiam mortis accepit. casus reductōe a vite pceptis tenuit: vt inde pgnā veraciter sumeret: vnde culpam negligenter admīssisset.

Et leo stabat iuxta ca. **D**ic ostenditur qz peccatū iobe dicitur in ipsa morte fuit lacratū. quia iste idem leo qui vinētes p̄sumpsit occidere. ausus cōtingere non est occisum. **Q**ui enī occidendi habuit potestatem. de occisi cadauere comedendi licentiam nō accepit. qz is cui⁹ culpa i vita fuerat punita: erat iustus ex morte.

Sepelire me i sepulcro i quo vir dei ē. **M**alus ppheta sciēs euenire que vir dei p̄dixit: p̄cepit vt sepeliretur iuxta virum dei. ne quādo ossa illius cōburenda effoderent sed cōseruaretur per sc̄m ppheta. sicut i inferi⁹ idē testatur liber s̄mpletum.

eius p̄te senectute. Dixit autē dñs
ad abiam: **E**cce vxor hieroboam
ingreditur vt consulat te sup filio
suo qui egrotat. **H**ec et hec loque
ris ei. **N**um ergo illa intrasset et dis-
simulasset se esse que erat. ^{vel ret.} audiuit
abias sonitū pedum eius introe-
untis p̄ hostiū. et ait: **I**ngredere
vxor hieroboam. quare aliam te
eē simulas? **E**go autē missus sum
ad te durus nunciū. vade et dic
hieroboā: hec dicit dñs deus isrl̄
quia exaltaui te de medio populi
et dedi te ducem sup pplm̄ meum
israel. et scidi regnū domus dauid
et dedi illud tibi. et non fuisti sicut
seruus me⁹ dauid qui custodiuit
mandata mea. et secutus est me in
toto corde suo faciens qd̄ placitū
est in cōspectu meo: sed operatus
es male sup omnes q̄ fuerāt ante
te: et fecisti tibi deos alienos et cō-
flatiles vt me ad iracundias. puo-
caries: **M**e autē proiecisti post ter-
gum tuū. **I**deirco ecce ego iudu-
cam mala sup domū hieroboam:
et percutiam de hieroboam vsq̄
mīgētē ad parietē. et clausus et no-
uissimū in israhel. et mundabo reli-
quias dom⁹ hieroboā sicut mun-
dari solet fimus vsq̄ ad purum.
Qui mortui autē fuerint de hiero-
boam i cinitate comedent eos ca-
nes. **Q**ui autē mortui fuerit i agro
vorabūt eos aues celi: q̄ dñs lo-
cutus est. ^{sic oportet fieri.} **T**u igitur surge et vade
in domū tuam: et in ipso introitu
pedum tuorū in vr̄bem morietur
puer: et planget eum omnis israhel
et sepeliet. **I**ste enī solus inferetur

de hieroboam in sepulcrum: quia
^{honorifice.}
inuentus est sup eo sermo bonus
a domino deo israhel in domo hie-
roboam. **C**onstituet autē sibi dñs
regē sup israhel: qui p̄cutiat domū
hieroboam in hac die et i hoc tem-
pore. **E**t p̄cutiet dñs deus israhel
sicut moueri solet harundo in aq̄
Et euellet israhel d̄ terra bona hac
quā dedit patribus eorū: et venti-
labit eos transflumen: q̄ fecerūt
sibi lucos vt irritarēt dñm. **E**t tra-
det dominus deus israhel p̄pter
peccata hieroboā qui peccauit et
peccare fecit isrl̄. **S**urrexit itaq̄
vxor hieroboam et abiit et venit i
therfa. **C**ūq̄ illa igrederef limen
domus: puer mortuus est. et sepe-
lierunt eum. **E**t planxit illum ois
israhel iuxta sermonē domini quez
locutus est in manu serui sui abig
p̄phete. **R**eliqua autē verborū hie-
roboā quō pugnauerit et quomō
regnauerit. ecce scripta sunt in li-
<sup>non in paralipo. sed i alio libro quem non ha-
bemus.</sup>
bro verborū dierum regum israhel
Dies autē quibus regnauit hie-
roboā viginti et duo āni sunt. et dor-
muit hieroboam cū patrib⁹ suis
regnauitq̄ nadab filius eius pro
eo. **D**orro roboam filius salomo-
^{hic piodus.}
nis regnauit i iuda. **Q**uadragesima
et vnus anni erat roboam cum re-
gnare cepisset. et decem et septē an-
nis regnauit in hierusalem ciuita-
te quā elegit dñs. vt poneret no-
men suum ibi ex omnibus tribu-
bus israhel. **N**omē autē matris ei⁹
naama amanites. **E**t fecit iudas
malum coram dño: et irritauerūt

eum super omnibus que fecerāt
patres eorū in peccatis suis que
peccauerunt. **E**dificauerunt enī
z ipsi sibi aras et statuas et lucos
super omnem collem excelsum: et
subter omnē arbozem frondosā
factu vel natura.
sed et effeminati fuerunt in terra:

Fecerūtq; omnes abominatōes
gentium quas attriuit dñs ante
faciē filioꝝ israel. **I**n quinto autē
anno regni roboā ascendit sesach
rex egypti i hierusalem. z tulit the
sauros domus dñi: z thesauros
regios z vniuersa diripuit. **S**cuta
quoq; aurea que fecerat salomon
pro quibus fecit rex roboā scuta
grea: z tradidit ea i manu ducum
scutarioꝝ. z eorū qui excubabāt
ante hostium domus regis. **L**ūq;
ingrederetur rex i domū dñi por
tabant ea qui p̄eundi habebāt of
ficium: z postea reportabant ad
s vbi reponitur arma. armariū vbi quecūq; ali
arū arcū arma.
armentariū scutarioꝝ. **R**eliqua
autē sermonū roboam. z omnia q̄
fecit. ecce scripta sunt in libro ser
s. i. palpo.
monum dierū regū iuda. **F**uitq;
bellum inter roboam z hieroboā
cunctis diebus: **D**ormiuitq; ro
boam cum patribus suis: z sepul
tus est cum eis in ciuitate dauid.
Nomen autē matris eius naama
amanites. **E**t regnauit abia filius
eius p̄ eo.

Cc. xv.

Igitur in deci
mo octauo anno regni
hieroboam filij nabath regnauit
abia super iudā. **T**ribus ānis re
gnauit in hierusalē. nomen matris

eius maacha filia ^{s. i. abfolon.} abessalon: **A**m
bulauitq; i omnibus peccatis pa
tris sui que fecerat ante eum: nec
erat cor eius p̄fectum cū domino
deo suo sicut cor dauid ^{s. vel ei?} patris sui
Sed propter dauid dedit ei dñs
deus suus lucernā in hierusalem.
vt suscitaret filiū eius post eum. z
staret i hierusalē: eo q̄ fecisset da
uid rectum in oculis dñi. z nō de
clinasset ab omnibus que p̄ce
perat ei cunctis diebus vitę suę:
excepto sermone vrię ethēi. **A**t tñ
bellū fuit inter abiam z hieroboā
omī tempore vitę eius. **R**eliqua
autē sermonū abię z omniū que fe
cit. nōne hęc scripta sunt in libro
verboꝝ regum iuda. **F**uitq; p̄liū
iter abiam z hieroboam: z dormi
uit abia cum patribus suis. z sepe
lierunt euz in ciuitate dauid. **R**e
gnauitq; asa filius ei? pro eo. **I**n
āno ergo vicesimo hieroboam re
gis israel regnauit asa rex iuda. z
quadragita z vno anno regnauit
in hierusalē. **N**omē matris eius
maacha filia abessalō. **E**t fecit asa
rectum ante cōspectū dñi sicut da
uid pater eis. **E**t abstulit effemi
natos d̄ terra. purgauitq; vniuer
sas sordes ydolorū que fecerunt
patres eius. **I**nsup. z maacham
matrē suam amouit ne esset prin
ceps in sacris p̄cipi z in luco ei?
quē cōsecrauerat. **S**ubuertitq;
specum eius. z p̄fregit simulacrū
eupissimū: z cōbussit i torrente ce
s. fossitan per eū nō stetit.
dron. **E**xcella autēz non abstulit:
Verūtamen cor asa p̄fectum erat

cum dño deo suo cunctis diebus suis. **E**t intulit ea q̄ sacrificauerat pater suus z vouerat i domū dñi. argentum z aurum z vasa. **B**ellū autē erat inter asa z baasa regem israel cunctis diebus eoz. **A**scendit quoq; baasa rex israel in iudā z edificauit rama. vt non posset quispiā egredi vel ingredi de pte asa regis iude. **T**ollens itaq; asa omne argentū z aurū qđ remanserat in thesauris domus domi z in thesauris domus regie. dedit illud in manus seruoꝝ suoꝝ z misit ad benadab filiuꝝ thabzemon filij ezion regem syrie. qui habitabat in damasco dicens: **F**edus ē inter me z te. z inter patrem meuz z patrē tuum: ideo misi tibi munera aurum z argentū. z peto vt venias z irrituz facias fedus quod habes cum baasa rege israel: z recedat a me. **A**cquiescēs benadab regi asa. misit p̄ncipes exercitus sui in ciuitates israel: z percusserūt abio z dan z abel domū maacha. z vniuersam cenneroth: omnē. s. terram neptalim. **Q**uōd cum audisset baasa intermisit regdificare rama: z reuersus est in therfa. **R**ex autē asa nuncium misit in omnem iudā dicens: **N**emo sit ^{s z venerūt.} excusatus. **E**t tulerūt lapides drama z ligna eius quibus edificauerat baasa: z extruxit de eis dez rex asa gabaa beniamin z maspha. **R**eliqua autem sermonū asa z vniuersę fortitudinis eius z cuncta que fecit et ciuitates quas extruxit. nōne hec scripta sunt i libro verboꝝ dierū

regum iuda. **V**erūtamen i tempe senectutis suę doluit pedes. z dormiuit cum patribus suis: z sepultus est cum eis in ciuitate dauid patris sui. **R**egnauitq; iosaphat filius eius p̄ eo. **N**adab 30 filius hieroboam regnauit super israel āno secūdo asa regis iuda: regnauitq; sup israel duobus annis. **E**t fecit qđ malum ē in conspectu domini: z ambulauit in vijs patris sui z in peccatis eius quibus peccare fecit israel. **I**nsidiatus ē autē ei baasa filius abie de domo ysachar: z percussit eum in gebbethon q̄ est vrbs philistinorū. **S**iquidem nadab z omnis israel obsidebāt gebbethon. **I**nterfecit igitur illū baasa in anno tercio asa regis iuda: z regnauit p̄ eo. **C**unq; regnasset percussit omnē domum hieroboam. nō dimisit nec vnaz quidē animā de semie eius: donec deleteret eum iuxta verbum dñi qđ locutus fuerat i manu serui sui abie sylonitis p̄pter peccata hieroboam q̄ peccauerat z quibus peccare fecerat israel. z p̄pter delictū quo irritauerat dominū deū isrl. **R**eliqua autē sermonum nadab z omnia que operatus ē nōne hec ^{sistū libri nō habemus in bibliotheca nostra.} scripta sunt in libro dierum regū israel. **F**uitq; bellum inter asa et baasa regem israel cūctis diebus eozū. **A**nno tercio asa regis iuda regnauit baasa filius abie super omnē israel in therfa viginti quatuor annis. z fecit malum coram dño: ambulauitq; in vijs hieroboam: z in peccatis eius quibus

C. XVI.

Factus est autē sermo domi ad hieu. **D**entio huius pphete in nullo alio loco fit. sed subito i. / troducitur sicut alij. unde abdias dicitur pa- / nisse in speluncis se- / ptiaginta pphetas. / z helyas ait. pphas / tuos occiderunt. z filij / prophetarū leguntur / occurrere helysco. / quozuz alia nulla fit / mentio. nulla special / nominatio.

Ecce ego de- / meta pos. **D**ysfi. / **R**aba. Demetit do- / minus huius vel cu / inscūq; iniqui poste- / riora. cū peccata post / finem vite vlciscitur / Demetit z postero- / ra domus eius. cū imi- / tatorē eternis crucia- / tibus damnat. Qui / cuiusq; ergo vsq; in fi- / nem vite in pnis ope- / ribus pserat. poste- / riora illius demeten- / tur.

Qui mortuus fuerit de baasa.

Ra. De baasa. i. de / corpe dyaboli confu- / sioe plenissimo. Ille / in ciuitate est mortu- / qui in ecclesia fidei- / nus pserans. crimi- / nibus capitalib; ob- / noxius est. Is ore ca- / num laceratur. cū sen- / tentijs doctorū incre- / patur. arguit. dāna- / tur. De quibus i ps. / **U**t canes circūibūt / ciuitates. Canes enī / a canendo dicti sunt / Canum enī cōsuetu- / do est illa loca defen- / dere. in quibus se no- / runt alimoniam repe- / rire. **C**anes beatos / qui psequuntur infi- / deles. fures abigunt / ouilia sancta custodi- / unt. Illi ex baasa in / regione moriuntur. q̄ / extra ecclesiaz ydola- / tria. aut heresi ore at- / q; ope nefario deser- / uiunt. hos volucres / celi comedūt ille que / secus viā semen spar- / sum comedūt. quan- / do onustos peccatis / secum ad eternū ra- / piunt interitum

peccare fecit israel.

Factus est autē sermo domini ad hieu

filium anani contra baasa dicēs:

Pro eo q̄ exaltaui te de puluere / z posui ducem super pplm meum / israel: tu autē ambulasti in via hie- / roboam. z peccare fecisti populū / meuz israel. ut me irritares in pec- / catis eoz. **E**cce ego demetam po- / steriora baasa. z posteriora dom- / eius: z faciam domū tuā sicut do- / mum hieroboā filij nabath. **Q**ui / mortuus fuerit de baasa in ciuita- / te comedent eū canes. et qui mor- / tuus fuerit ex eo i regione. come- / dent eum volucres celi. **R**eliqua / autē sermonuz baasa z quecūq; fe- / cit. z plia eius nonne hęc scripta / sunt i libro verborū dierum regū / israel. **D**ormiuit ergo baasa cum / p̄ribus suis sepultusq; ē i therfa: / z regnauit hela filius eius pro eo / **C**um autē in manu hieu filij anani / pphete verbum dñi factum esset / contra baasa z cōtra domum ei: / z contra omne malū qd fecerat co- / ram dño ad irritandum eū in ope- / ribus manū suarū: vt fieret sicut / domus hieroboam. ob hanc cau- / sam occidit eum. hoc ē. hieu filiū / anani pphetam. **A**nno vicesimo / sexto asa regis iuda regnauit he- / la filius baasa sup israel in therfa / duobus annis: z rebellauit z tra- / eū seruus suus zambri dux medie / partis equitū. **E**rat autē hela in / therfa bibens z temulentus i do- / mo arsa p̄fecti therfa. **I**rruens er-

go zambri percussit z occidit eū an- / no vicesimoseptio asa regis iuda / z regnauit p eo. **C**unq; regnasset / z sedisset sup solium eius: percussit / omnem domū baasa: z nō dereli- / quit ex ea mingentē ad parietē. z / propinquos z amicos eius. **D**ele- / uitq; zambri omnē domū baasa / iurta verbum dñi qd locutus fue- / rat ad baasa i manu hieu. pphete / propter vniuersa peccata baasa. z / peccata hela filij eius. q̄ peccau- / erunt z peccare fecerūt israel: puo- / cantes dñm deum israel i vanita- / tibus suis. **R**eliqua autē sermonū / hela z oia que fecit. nōne hęc scri- / pta sunt in libro verborū dierum / reguz israel: **A**nno vicesimosepti- / mo asa regis iuda regnauit zam- / bri septē diebus i therfa. **D**orro / exercit⁹ obsidebat gebbethon vr- / bem philistinorū. **C**unq; audisset / rebellasse zambri z occidisse regē / **F**ecit sibi regem omnis isrl amri- / qui erat princeps militie sup israel / in die illa i castris. **A**scendit ergo / amri z omnis israel cū eo de geb- / bethon z obsidebat therfa. **V**idēs / autē zambri q̄ expugnada esset ci- / uitas. ingressus est palatiū z suc- / cendit se cum domo regia. z mor- / tuus est in peccatis suis que pec- / cauerat faciens malū coraz dño. / z ambulans in via hieroboam. z / in peccato eius quo fecit peccare / israel. **R**eliqua autē sermonū zam- / bri z insidiarū eius z tyrannidis / nōne hęc scripta sunt in libro ver- / borum dierū regum israel: **T**unc / diuisus est ppls isrl in duas pres-

In tberia regna
uit ter annis. Ra.

Set annos fecit i tber
sa reliquos in ciuitate
q̄ macheronta appella
tur a grecis samaria.
Dic nominauit eā so
meron a somer priore
dño. z ē metropolis re
gni. z postea omis re
gio ab eo samaria ap
pellatur. q̄ nūc sebalte
uocatur. vbi ossa bea
ti iobis baptisye quie
sunt.

Edificauit abi
el. Ra. Abiel viuentis
teo. Bethel dom⁹ dei
interpretat. destructa
a iosue atqz anathe
matizata bericho in
nia restaurauit. Cum
quis eoz qui i ecclesia
habitu religionis affi
pserant: ad agēda sce
lera que ei dñs ihus i
die baptismatis dona
uerat redit: qualis ipe
anathematizauerat di
aboli pompas luxurio
se viuendo repetit. Cū
q̄ errorū dogmata v̄
gentilium fabulata ve
ritati ecclesiastice qua
imbutus est p̄fert: q̄ si
de bethel egrediēs rui
nas hiericho resuscitat
z fundamēta fidei
a quibz bona edificia
inchoaret. z claustra
bonę actōis q̄bus p̄fi
ci debuerat: pdit.

In abiram pr̄.
Ra. Cum cōditōz hie
richo fundamenta po
neret: Primogenitus
eius noie abiram mor
tuis est. Cum portas
muniret segub filium
suū nouissimūz amisit
iuxta ip̄ccatōez iosue

Helyas thesbi
tes. Ra. Helyas in
terpretatur deus me⁹
dñs. vel deus me⁹ siue
deus fortis z significat
xpm̄ thesbitel captiuū
siue p̄nerēs interpretat
z de dño ē scriptum.

Conuerrere dñe capti
uitatem nostrā. Sicut
melebis sedeb. ita he
lye origo tacetur. cu
subito eius nomē itro
ducitur. z hoc in salua
toris p̄figuratōe.

In cuius cōspe
ctu sto. Ra. In con
spectu dñi stat iustus
modo: stabit in futuro
modo vt cōditōris po
tentia ad sensum redu
cat. z sic fideliter viuat

Media pars populi sequebatur
thebni filiū gineth. vt constitueret
eū regē: z media pars amri. Die
ualuit aut̄ populus qui erat cū am
ri. populo qui seq̄uebatur thebni
filium gineth. **M**ortuusqz ē the
bni. z regnauit amri. Anno tricesi
moprimo asa regis iuda regnauit
amri super israel duodecim annis
In tberia regnauit sex ānis. Emit
qz montes samarie a somer duob⁹
talentis argenti. z edificauit eum:
z vocauit nomen ciuitatis quā ex
truxerat nomine somer dñi mōtis
samariam. Fecit aut̄ amri malū in
conspectu dñi: z operatus est ne
quiter super om̄es qui fuerūt ante
eum. Ambulauitqz i omni via hie
roboam filij nabath. z in peccatis
eius qui bus peccare fecerat israel
vt irritaret dñm deum israel in va
nitatibus suis. Reliqua aut̄ sermo
num amri z p̄elia eius que gessit.
nōne hęc scripta sunt i libro verbo
rum dierū regum israel. Dormiuit
qz amri cuz patribus suis: z sepul
tus ē i samaria. Regnauitqz achab
filius eius p̄ eo. Achab vero filius
amri regnauit sup̄ israel anno trice
simooctauo asa regis iuda. **E**t re
gnauit achab filius amri super isrl
in samaria viginti z duobus ānis
Et fecit achab filius amri malum i
cōspectu dñi super omnes qui fue
runt ante eū. Nec sufficit ei vt am
bularet in peccatis hieroboam fi
lij nabath: insup duxit vxorē ieza
bel filiaz methaal regis sydonioz
Et abiit z seruiuit baal z adorauit
eum. z posuit aram baal i templo
baal qd̄ edificauerat in samaria: et

platauit lucum. **E**t addidit achab
in opere suo irritans dñm deū isrl
sup omnes reges israel qui fuerūt
ante eum. **I**n diebus aut̄ eius edi
ficauit abiel d̄ bethel hiericho. **I**n
abirā primitiuo suo fundauit eam
z i segub nouissimo suo posuit por
tas eius iuxta verbū d̄omi quod
locutus fuerat in manu iosue filij
nun.

Ec. XVII.
Et dixit hely
as thesbites de habi
tatoribus galaad ad achab. **V**iuat
dominus deus israel in cuius con
spectu sto. si erit ānis his ros z plu
uia: nisi iuxta oris mei. **A**cha. **E**t fa
ctum est verbū domini ad eum di
cens: Recede hinc z vade contra
orientem: z abscondere in torrēte
carith qui est contra iordanē. z ibi
de torrēte bibes: coruisqz p̄cepit
vt pascant te ibi. **A**biit ergo z fecit
iuxta verbū dñi. **C**unqz abiisset se
dit in torrente carith qui est contra
iordanem. **C**orui quoqz deferebāt
ei panem z carnes mane. similiter
panem z carnes vesp̄ri: z bibebat
de torrēte. **P**ost dies aut̄ aliquan
tos siccatus est torrens: non enim
pluerat sup̄ terras. **F**actus ē sermo
dñi ad eum dicens: **S**urge vade
i sarepta sydonioz z manebis ibi:
p̄cepit enim mulieri vidue ibi vt
pascat te. **S**urrexit z abiit in sare
pta sydonioz. **C**unqz venisset
ad portam ciuitatis apparuit ei
mulier vidua colligēs ligna z voca
uit eā. dixitqz ei: **D**a mihi paululū
aque in vase vt bibam. **C**unqz illa
pergeret vt afferret. clamauit post

In futuro vt veracis
coronā vite accipiat.

Abscondere z.

Absconditus est hely
as nosster i torrente ca
rith. qui interpretatur
calma. **E**t de torrente
bibit. cū in caluarie lo
co vbi abscondita est
fortitudo eius. de tor
rente mortalitatis nre
gustauit. **C**orui pasce
bāt helyam deferes
ei panes z carnes. cum
gentilitas te nigredie
peccatoz veniens xpo
salutē nostrā esuriēti
panē fidei. z carnes. i
spem resurrectionis per
granā illi illuminata
offert. **M**ane. i. initio
euangelicę p̄dicatōis.

In vesp̄ri cū eādem
fidem vix ad finē mū
di seruans incōtami
natam cū carnis resur
rectōe venientū iudici
p̄sentat. post dies ali
quātos siccatus ē tor
re cōsumato carnis p̄
sentis vite absorpta
erit. mors in victoria. z
iam vltra nō erit mors
neqz luctus. neqz cla
mor. q̄ prima abierūt.

Panes z carnes ex q̄
bus helyas coruis mi
nistriantibus pascus ē
sunt opa pietatis. ob
sequium qd̄ domino a
fideibus ex iudicis ex
bibitum est.

In torrente ca
rith. **T**orrēs alon q̄
z carith interpretatur
cognitio sine concilio
vel diuisio iudaico po
pulo cōuenit.

Mulier vidua
Isto. Vidua quā do
minus nō frumenti sz
verbi pane pascit. ea ē
que mortuo viro cui
vult nubat. i. excusso
finitur iugo subit xpi
ingum suauē et omnis
lene.

Ra. **H**ęc vidua
gentis significat eccle
siā. q̄ a suo diuiti⁹ fu
erat conditore deferta
p̄p̄m fidei v̄rgē z recte
v̄ritatis nesciuit. quali
paup̄erē filium egenā
stirpe nutrebat. i. vbi
fructu ex pte docebat.
donec veniens sermo
p̄phetic⁹ q̄ exiccato vel
lere israel. v̄ipote clau
sa celi ianua fame pe
riclitabat in iudga. pa
scretur ibi simul z pa
scretur: recept⁹ videlicet

a credentibus. z reficiens ipse credentes. hec vidua in sarepta sydonie dicitur esse morata. Sydonia quippe inutilis venatio. Sarepta incendiū vel angustia panis interpretat. quia ubi abundavit peccatum superabundavit grā. Ubi superuacuis acquirendis cura impendebatur: ubi dirē litis incendiū panisq; spiritalis ante fiebat. angustia: ubi farina oleūq; ore ppbetę benedicitur hec est gratia Domini ei corpus z charismatū vnctio sine fructus et hylaritas charitatis. Vidue oleū gratię et benedictōis farina nō deficit. i omnibus fere gentibus fame manente quātū sibi ubi vitę esuriam z fidei trinitatis inediā cōgrue pfiguravit illa quondā trinitio fames. quā lecta est spūalis abundantia: que euz impenditur non defecisse dicitur.

Egrotavit filius m. ix. Vidua apud quā hospitabat helyas. z cuius benedixit faring z oleo. synagoga est iudeoz. que moyli morte viduata filium nutrebat puuluz. hoc est carnalem populuz iudeoz. hic ad ingreſsum helye. i. saluatoris nostri hēre infidelitatis infirmabat. quia i eū non credidit. i. spreuit. Vnde mater synagoga de aduētū saluatoris cōquerit. qđ ipse esset causa interfectōis ppli dicēs: Quid mihi z tibi zc. Hinc est qđ cayphas ait: Expedi vobis vt vnus moriatur. p. p. p. non tota gens pereat.

Ra. Sicut ppbeta verbis vidue non exasperatur. quin potius miseret. Ita redemptor noster non exasperatur malicia iudeoz sed miserus sui populi. tulit eū de sinu matris cum tulit eū de carnali obseruātia legis. z posuit sup lectulū suum. hoc est. demonstravit ei vitā habere i morte sua. Expanditq; se tribus vicibus dum trinitatis fidē insinabat.

tergum eius dicēs: Affer mihi obsecro z buccellam panis in manu

tua. **Quę** respōdit: **U**iuit dñs deus tuus: qđ nō habeo panē nisi quantum pugillus capere potest faring

in bydria. z paululū olei i lechito ^{f. i. in vase.}

En colligo duo ligna vt ingrediar z faciam illud mihi z filio meo: vt comedamus z moriamur. **Ad** quā helyas ait: **N**oli timere: sed vade z fac sicut dixisti. **U**erūtamē mihi pzimumz fac de ipsa farina subcinericum panē paruulum. z affer ad me: **T**ibi autē z filio tuo facies postea. **Hęc** autē dicit dñs deus isrl

Hydria faring nō deficiet. nec lechitus olei minuet: vsq; ad diez quā daturus est pluuiam dñs super faciem terre. **Quę** abiit z fecit iuxta verbū helye. **Et** comedit ipse z illa z domus eius. **Et** ex illa die hydria faring nō defecit: z lechitus olei nō est iminutus iuxta verbū domi qđ locutus fuerat in manu helye. **F**actum est autē post verba hec egrotavit filius mulieris matrisfamilias z erat languor fortissim: ita vt nō remaneret i eo halitus. **D**ixit ergo ad helyam: **Q**uid mihi z tibi vir dei? **I**ngressus es ad me vt rememorarentur iniquitates meę. z iterficeres filiū meū? **E**t ait helyas ad eam: **D**a mihi filium tuū. **T**ulitq; eum de sinu eius. z portauit eum i cenaculum vbi ipse manebat: z posuit super lectulū suum. z clamauit ad dñm z dixit: **D**ñe deus meus etiā ne viduā apud quāz ego vtunq; sustentoz affluxisti vt interficeres filium eius? **E**t expādit se atq; men-

sus est sup puerū tribus vicibus. z clamauit ad dñm z ait: **D**omine deus meus reuertatur obsecro anima pueri huius i viscera eius. **E**t exaudivit dñs vocem helye: z reuersa ē anima pueri intra eū z reuixit. **T**ulitq; helyas puerū z deposuit eum de cenaculo in inferiorē domum: z tradidit matri suę. z ait illi. **E**n filius tuus viuuit. **D**ixitq; mulier ad helyam: **N**unc in isto cognoui qđ vir dei es tu: z verbum dñi in ore tuo verum est.

XVIII.

Dixit multos dies verbum domini

^{f. tres anni famis sciaz sancte trinitatis populo iudeoz vel in toto mūdo detuisse pfigurabāt.} factum est ad helyam in anno tertio mensis ad opus bonū ptinent. qđ penitus defuerat ab illis. vnde nō est qui faciat bonū zc.

Uade z ostēde te achab vt dem pluuiā super faciem terre. **F**uit ergo helyas vt ostenderet se achab. **E**rat autē fames vehemens in samaria. **U**ocauitq; achab abdiam dispensatorem domus suę. **A**bdias autē timebat dñm deū valde. **N**am cū interficeret iezebel. pphetas dñi: tulit ille centuz. pphetas z abscondit eos qinquagenos z quinquagenos i speluncis. z paupuit eos pane z aq. **D**ixit ergo achab ad abdiam: **U**ade in terram ad vniuersos fontes aquarū z in cunctas valles. si forte inuenire possimus herbas z saluare equos z mulos: z nō penitus iumēta intereāt. **D**iuiserūt ergo sibi regiones vt cūrent eas. **A**chab ibat per viam vnam: z abdias p viam alterā seorsum. **C**unq; esset abdias in via: helyas occurrit ei. **Q**ui cū cognouisset euz. cecidit sup faciem suā z ait:

Tulitq; helyas **Ra.** Tulit helyas puerum z reddidit matri suę. cum dñs noster populum saluans credentem signa z miracula ostendebat incredulis vt cognoscerent veraciter illum viuere. qui credit in nomine eius. **E**t sic enecet. vt plebs iudaica veritate supata. pelamet ad christū. **N**unc in isto cognoui qđ vir dei es tu.

Et abdias. **Ab**dias princeps exercitus israel. cuius nomē itē interpretatur seruus domi. illos pfigurabat. qui ex principibus iudeoz crediderunt. z erāt occulti discipuli vt nichodemus z ioseph.

Num tu es dñe mi helyas? Cui ille
 respōdit. Ego: Vade z dic domio
 tuo: Adest helyas. Et ille: Quid
 peccauit inquit. quoniā trades me
 seruum tuū in manu achab vt iter
 faciat me? Cuius dñs deus tuus:
 non est gens aut regnū quo nō mi
 serit dominus meus te requirens
 Et respondentibus cunctis nō est
 hic: Adiurauit regna singula z gen
 tes eo q̄ minime reperirer is. Et
 nūc dicis mihi: vade z dic domio
 tuo adest helyas. Cūq̄ recessero
 a te. spiritus dñi asportabit te i lo
 cum quem ego ignoro. z ingressus
 nunciabo achab: z non inueniens
 te interficiet me. Seruus tuus ti
 met dominū ab infantia sua. Nun
 quid nō indicatum est tibi domio
 meo qu id fecerim cū interficeret ie
 zabel. pphetas dñi. q̄ absconderis
 de prophetis dñi centum viros q̄n
 quagenos z quinquagenos in spe
 luncis. z pauerim eos pane z aq̄.
 Et nūc tu dicis vade z dic domio
 tuo adest helyas. vt iterfaciat me?
 Et dixit helyas: Cuius dñs exerci
 tuum ante cui? vultū sto: qz hodie
† iste fuit vir illius mulieris que oleū i lectulo
 habebat. vnde miraculū factū est. ppter debitum
 vnde pauit centū. pphetas vrgebatur vendere si
 apparebo ei. Abijt ergo i abdias
 lium. mortuus enī erat pater eius.
 in occursum achab z indicauit ei.
 Venitq̄ achab in occursum helye.
 z cum vidisset eū ait: Tu ne es ille
 qui cōturbas israel? Et ille ait: Nō
 ego turbauit israel. sed tu z domus
 patris tui qui dereliquisti mādata
 dñi. z secuti estis baalim. Verūta
 men nūc mitte z congrega vniuer
 sum israel in monte carmeli. z pro
 phetas baal quadringentos quin

quaginta. pphetasq̄ lucozū qua
 dringentos qui comedūt de mēsa
 iezebel. Misit achab ad omnes fi
 lios israel. z cōgregauit pphetas
 in monte carmeli. Accedens autez
 helyas ad omnē populū israel ait:
 Usq̄quo claudicatis i duas ptes
 Si dñs est deus. sequimini eum.
 si autē baal: sequimini illum. Et nō
 respōdit populus ei verbū. Et ait
 rursus helyas ad populū: Ego re
 mansi. ppheta domini solus. Pro
 phete autē baal quadringenti z q̄n
 quaginta. pphetesq̄ lucozum qua
 dringenti viri sunt. Dentur nobis
 duo boues: z illi eligāt bouē vnū
 z in frustra cedentes sup ligna po
 nant: ignem autē nō supponant. Et
 ego faciam bouem alterū. z impo
 nam super ligna: ignemq̄ non sup
 ponam. ^{¶ vel aut.} Inuocate nomia deozum
 vestrozū. z ego iuocabo nomē dei
 mei: z deus qui exaudierit p ignes
 ipse sit deus. Respondens omnis
 popls ait: Optima ppositio quaz
 locutus est helyas. Dixit ergo he
 lyas. pphetis baal: Eligite vobis
 bouem vnū. z facite primi. qz vos
 plures estis: z iuocate nomia deozū
 vestrozū. ignemq̄ nō supponatis
 Qui cum tulissent bouē quē dede
 rat eis. fecerunt. z inuocabant no
 mē baal de mane. vsq̄ ad meridiē
 dicentes: baal exaudi nos. Et non
 erat vox. nec qui respōderet. Tran
 siliebātq̄ altare qd fecerāt. Cūq̄
 esset iā meridies. illudebat eis he
 lyas dicēs: Clamate voce maiore.
 Deus enī est. z forsitan loquit. aut
 in diuersozio est. aut in itinere: aut

certe dormit vt excitef. **Clamabāt** ergo voce magna. ⁊ incidebant se iuxta ritum suū cultris ⁊ lanceolis donec perfunderentur sanguine. **Postq̄** aut̄ transijt merities. ⁊ ill' pphetantibus venerat tēpus quo sacrificiū offerri solet: nec audiebatur vox. neq̄ aliquis respondebat. nec attendebat orātes. **Dixit** helyas ad omni poplo: **Venite** ad me. **Et** accedente ad se populo. curauit altare domini qd̄ destructū fuerat. ⁊ tulit duodeci lapides iuxta numez tribuū filioꝝ iacob. **Ad** quē fac' ē sermo dñi dicēs: **Israel** erit tibi nomen tuū. ⁊ edificauit altare de lapidibus in nomine dñi. **Fecitq̄** aque ductū quasi p̄ duas aratiunculas i circūitu altaris. ⁊ cōposuit ligna. diuisitq̄ p̄ membra bouem ⁊ posuit sup ligna. ⁊ ait: **Implete** quattuor hydrias aqua. ⁊ fundite sup holocaustū ⁊ super ligna. **Rursumq̄** dixit: **Etiā** secundo hoc facite. **Qui** cū fecissent secūdo. ait: **Et** tercio idipsū facite. **Fecerūtq̄** tercio. ⁊ currebant aque circū altare. ⁊ fossa aque duct' repleta ē. **Cūq̄** iam tempus esset vt offerretur holocaustū. accedens helyas ait: **Dñe** deus abraam ⁊ ysaac ⁊ iacob ⁊ isrl' ostende hodie. qz tu es deus israhel ⁊ ego seru' tuus. ⁊ iuxta p̄ceptū tuum feci omia verba hęc. **Exaudi** me dñe exaudi me. vt discat ppl's iste. qz tu es dñs deus: ⁊ tu conuertisti cor eorum iterū. **Leceidit** autē ignis domi ⁊ vorauit holocaustū ⁊ ligna ⁊ lapides: puluerez quoq̄ ⁊ aquā que erāt in aque ductu lam

Curauit altare
Ra. Et redemptor: nr
cōtra mundi principē
ac satellites eius decer
tans ac supans. altare
dñi qd̄ destructū fue
rat. i. fidelium corda a
labe iniquitatis purgās
aram deo dedicat: q̄
ex duodecim lapidibz
cōstructa memoratur.
qz ex his qui pphetiā
⁊ apostolicam fidē seu
doctrinā sequunt: gra
tissima ara deo p̄strui
tur. in qua sacrificium
laudis in odore suauitatis offertur.

Fecitq̄ aque ductū.
Ra. Ex cōtra
to videlicet corde ⁊ hu
miliato spiritu flumina
pducendo lacrimarū ⁊
p̄ timore gebēne ⁊ deli
derio vite eterne. **Ibi**
etiā cōposuit ligna. qz
sanctorū dicta ⁊ facta
ad exēplum constituit
credentibus. diuisitq̄
membra bo. ⁊ p̄. s. l.
cum omnes actus suos
ad exēplum sanctorū
patrū fideles formare
docuit. **Iussitq̄** super
holocaustū ⁊ super li
gna semel iterum ⁊ ter
cio aquā infundere. qz
omni tempe est necesse
d̄ba cogitatus. ⁊ opa
nostra in pura opatio
ne ⁊ compunctōe lacri
marū mundare. ⁊ non
prius cessare q̄z fosse
aque ductus repleant
id ē. donec futurū gau
dium p̄senti merori
succedens p̄fecte cōple
atur. **Sicq̄** erit iuxta
illud qd̄ sequit. **Ceci
dit** ignis de celo. ⁊ u
b. zc. quādo discrimē
supni iudicis dicta ac
facta. ⁊ totam vitā no
strā p̄fecte examinans

bens. **Quod** cū vidisset omni po
pulus cecidit in faciem suā. ⁊ ait:
Dñs ipse est deus: **Dñs** ipse ē de'.
Dixitq̄ helyas ad eos: **Apprehen
dite** pphetas baal. ⁊ ne vnus qd̄
effugiat ex eis. **Duos** cū compre
hēdissent duxit eos helyas ad tor
rentem cison: ⁊ interfecit eos ibi. **Et**
ait helyas ad achab: **Ascende** co
mede ⁊ bibe: quia sonus mlte plu
uię est. **Ascendit** achab vt comede
ret ⁊ biberet. **Helyas** aut̄ ascendit
in verticem carmeli: ⁊ pnus in ter
ram posuit faciem suā inter genua
sua ⁊ dixit ad puerū suū: **Ascende**
⁊ prospice cōtra mare. **Qui** cū ascē
disset ⁊ contēplatus esset ait: **Non**
est quicq̄. **Et** rursum ait illi: **Reuer
tere** septē vicibus. **In** septima aut̄
vice ecce nubecula parua quasi ve
stigiū hominis ascēdebat de mari
Qui ait: **Ascēde** ⁊ dic achab: **Iun
ge** currum tuū ⁊ descende. ne occu
pet te pluuia. **Cūq̄** se verterent
huc atq̄ illuc. ecce celi obtenebra
ti sunt. ⁊ nubes ⁊ ventus: ⁊ facta ē
pluuia grandis. **Ascendens** itaq̄
achab abiit i iezrahel. ⁊ man' dñi
facta est super helyam: accinctisq̄
lumbis currebat ate achab donec
veniret in iezrahel.

C. XIX.
Nunciavit au
tē achab iezabel omnia
que fecerat helyas. ⁊ quō occidisset
vniuersos pphetas baal gladio:
Misitq̄ iezabel nūcium ad helyā
dicens: **Hęc** mihi faciāt dij ⁊ hęc
addant: nisi hac hora. cras posue
ro animā tuā sicut animam vnus

Probādo nos sic igne
pbatat argentū imor
tales ac beatos factos
in sede collocabit ppe
tua. vt ad istar israeli
tarum in eternū gratu
lando canamus domi
nus ipse est deus.

Apprehendite
Ra. Sic redemptor
noster adueniente die
iudicij. mittet angelos
suos ⁊ colligent omia
scandala de regno ei'
⁊ mittens eos i stagnū
ignis vbi cruciabunt
scdm duriciam ⁊ impy
nitens cor eoz.

Multe pluuie
Ra. Nascete xpo dei
filio inter hoies ⁊ tene
ritudinē carnis nostre
accipiente. postq̄ mor
tem gustauit: ⁊ victor
de mūdo ad celos ascē
dit. imbrem grę diuie
p̄ septiformem spirū
⁊ supernis ad terram
misit: q̄ nos a peccato
mūdaret. ⁊ spirituales
fruct' gignere faceret.

C. XIX.

Ab. In hntibus be
lyę potentia dei polle
bat i infirmitatibz suis
qd̄ de se poterat agno
scebāt. **Ibi** ostēdebat
qd̄ acceperat. hic qd̄
acceperat custodiebat.
In miraculis monstra
batur. in infirmitatibz
seruabatur.

Timuit ergo helyas. **Ra.** Sancti vi-
ri subleuante spiritu ad
summa rapiuntur. q̄s
dum vero in hac vita
sunt. ne supbiant tem-
ptationibz reprimunt.
hinc est q̄ helyas cum
tot virtutibus p̄fecisset
iezabel postmodū q̄s
uis reginā tamē inuli-
erculam fugit. et q̄ mor-
tuos suscitabat. ventu-
ra p̄grediebatur. alia q̄s
h̄ clara faciebat. timo-
re percussus d̄ manu mu-
lieris mortem fugit. et
manu dei mortē petit
nec accipit.

Et ecce angelus
Ra. Angelus qui he-
liam panit magni con-
siliū angelū significat:
cuius opera in corpo-
rali q̄s in spiritali na-
tura subsistunt.

Et ecce z̄. subci-
pa. et uas z̄. **Ra.**
Helyas bis passus ex-
primit n̄ nature firmi-
tatem. quibus non
sufficit simplex passus
sed duplex. quantum ad
supna valeamus ascē-
dere. Sicut enī corp⁹
sine alimento cor. pali
subsistere neq̄. ita nec
anima viuere p̄t sine
verbo dei.

Qui cū sur. co-
et bi. **Ra.** Sic et nos
dum inertē somnum
a nobis excutimus. ne-
cesse est vt diuino sola-
tio confortati gressu bo-
norum opm per omne
tempus vite presentis
sumope festinem⁹ ascē-
dere in montem dei et
in locum sanctū eius.
vt ibi requiem inuenia-
mus eternam.

Et spiritus q̄. et
for. **Ra.** Spūs ante
d̄m euerit montes. et
petras p̄terit. q̄ pauor
qui ex aduentu eius ir-
ruit. et altitudinē cor-
dis nostri deicit. et du-
riciam liquefacit. S̄
spiritui cōmotionis et
ignis nō inesse d̄s de-
esse vero in sibilu aure
tenuis nō negat. q̄ cū
mens cōtemplatōe su-
spenditur. quidq̄ p̄fe-
cte conspicit deus non
est. cum subtile aliqd̄ cōspicit. hoc est qd̄ de incōprehensibili substantia au-
dit. Quasi enī sibilum tenuis aure p̄cipimus. cū sapore incircūscripte veri-
tatis cōtemplatōe subita subtiliter degustamus. Post aure tenuis sibilū
vultū suum p̄p̄ta pallio opuit. q̄ in ipsa cōtemplatōe veritatis quanta
ignorantia homo tegat agnoscit. Vultui nāq̄ palliū supducere ē mentē
consideratōe. p̄p̄ta infirmitatis velare. ne altiora se q̄rere audeat. S̄ pelu-
ca

ex illis. Timuit ergo helyas et sur-
gens abiit quocūq̄ eū ferebat vo-
luntas. Venitq̄ in bethabee iuda-
e et dimisit ibi puerū suum. et prexit ī
desertum viam vnius diei. Cūq̄
venisset et sederet subter vnam iuni-
perum. petiuit animę sue vt more-
ret. et ait: Sufficit mihi d̄ne: tolle
animā meam. Neq̄ enī melior sū
q̄ patres mei. Proiecitq̄ se: et ob-
dormiuit in vmbra iuniperi. Et ec-
ce angelus d̄ni tetigit eum. et dixit
illi: Surge et comede. Et respexit:
et ecce ad caput suuz subcinericius
panis: et vas aque. Comedit ergo
et bibit: et rursus obdormiuit. Re-
uersusq̄ est angelus d̄ni secundo.
et tetigit euz. dixitq̄ illi: Surge co-
mede. Grandis enī tibi restat via
Qui cum surrexisset. comedit et bi-
bit: et ambulauit ī fortitudine cibi
illius quadraginta diebus et q̄dra-
ginta noctibus. vsq̄ ad montē dei
oreb. Cūq̄ venisset illuc: mansit
in spelunca. Et ecce sermo d̄ni ad
eum. dixitq̄ illi: Quid hic agis he-
lyas? At ille respōdit: zelo zelatus
sum pro d̄no deo exercituū: q̄ de-
reliquerunt pactum d̄ni filij israel.
Altaria tua destruxerunt: et p̄p̄he-
tas tuos occiderūt gladio. et dere-
lictus sum ego solus. et quęrūt ani-
mam meā vt auferant eam. Et ait:
Egredere: et sta in monte corā d̄no
Et ecce dominus transiit: et spiri-
s. i. renus.

grandis et fortis et subuertēs mon-
tes et conterens petras ante d̄m:
non in spū d̄ns. Et post spiritū cō-
motio: non in cōmotōe dominus.
Et post cōmotiōne ignis: nō ī igne
d̄ns. Et post ignem sibilus aure te-
nuis. Qd̄ cū audisset helyas. ope-
ruit vultum suū pallio: et egressus
stetit in ostio speluncę. Et ecce vox
ad eum dicens: Quid hic agis he-
lyas? At ille respondit: zelo zelatus
sum pro d̄no deo exercituū: q̄ de-
reliquerunt pactum tuū filij israel.
Altaria tua destruxerūt. et p̄p̄hetas
tuos occiderūt gladio. et derelict⁹
sum ego solus: et quęrunt animam
meā vt auferant eam. Et ait domi-
nus ad eū: Uade et reuertere ī viā
tuam p̄ desertum ī damascū. Cūq̄
p̄ueneris illuc: vnges azabel regē
sup syriam. et hieū filium namsi vn-
ges regem sup israel: Helisū autē
filiuz saphat. qui est de abelmeula
vnges p̄p̄hetā pro te. Et erit: Qui
cunq̄ fugerit gladiū azabel: occi-
det eum hieū: et quicunq̄ fugerit
gladium hieū. interficiet eum heli-
sūs. Et dereliquā mihi in israel se-
ptem milia viroz. quoz genua nō
sunt incuruata ante baal: et omne
os qd̄ nō adorauerit eum osculās
manum. Profectus ergo inde he-
lyas reperit helisū filiu saphat
arantem ī duodecim iugis boum:
et ipse in duodecim iugis boum

Profectus inde helyas re. be. fi. sa. z̄. Cū redemptor noster
descendens de celo diuino iudicio acquiuit populum adhuc terrenis opi-
bus inbiantē. in quo salutē fecit. cum eū ad fides cōuertit. Helyas enī in-
terpretat̄ d̄ns. saphat iudicans. helysūs dei mei salus. Super quem
p̄p̄ta pallium suū misit: cum d̄ns pplm f. de. catholicā induit. Unde apls.
Qui in xp̄o baptizati estis. xp̄m in. Relictis tobz currit post be. q̄ electoz

est nostrę corruptōnis
habitatio. s̄ cū aliqd̄
p̄cipere de diuinitate
incipimus. iam quasi ī
speluncę n̄re hostio sta-
mus. Quia ē. p̄gredi
p̄fecte nō possum⁹: ad
cognitiōem t̄i veritatis
ibiantes. iā aliquid de
libertatis aura capta
mus. In ingressu ergo
speluncę stare ē rep̄sio
nostrę corruptōnis ob-
staculo ad cognitiōem
veritatis incipe exire.
Non in spiritu
do. Id est. non arbi-
traris q̄ cū vento veni-
at d̄ns. s̄ post spiritū
cōmotiōis. i. turbine et
impetū venti transibit
ignis. unde sibil⁹ au-
te. post hoc trāsibit do-
minus vt loquat̄ tecū.

Ego solus. **Ra.**
Tanto p̄p̄te qd̄ diffi-
cile fuit cognoscere ī
mundo famulos remā-
sisse deo. Sed qui hu-
milis etiā occultā dei
nouerat. elatus et apta
nesciebat. Vñ certū ē
q̄ humilitatis radio se
illuminat. qui alioruz
bona subtiliter pensat
q̄ dū ea q̄ ipse fecerit
facta foris et ab alijs cō-
spicit. enī qui de singu-
laritate intus erumpe-
nit. supbie tumorem
p̄mit. Hinc ē q̄ voce
dei ad heliam soluz se
estimantē d̄. Reliqui
mibi septē m. u. vt dū
non solū se remansisse
cognosceret. elationis
gloriā que ei de singu-
laritate surgebat incli-
naret.

Vnges azabel
Non aliter nisi q̄ cū
regem futurū p̄dixit.
Helisū nō aliter q̄
pallium suum iactans
sup eum. Illos duos
reges nec ipse p̄ se nec
discipulus eius helis⁹
vixit. sed quidā p̄p̄te
tarū missus est vt vn-
geret hieū.

Quicūq̄ fu. h̄.
Procentes iusticia di-
uina alios p̄ reges ple-
ti facit mucrone. alios
p̄ p̄p̄tas et sacerdotes trā-
suerat gladio lignę

chonus audito nisi q̄s renunciauerit omnibz n̄ po. m. e. d. statim cesauit terrenis lucris inhiare. secularibus uel terijs deservire. z sic alijs uerbum vite p̄dicauit. hoc est enī oclulari patrem z matrem. quoscunqz p̄t sine de iudicis siue de gentibz sermōe uelle corrigere.

Et mactauit. B.

Populus quoqz xp̄ianus carnalia uelideria mactās. totū exercitiū suum in opus euangelizandi cōuertit. unde sufficientē passū auditozibus suis p̄bere possit.

Secutus ē he.

Ra. Postquam helyā sequitur z ministrat ei q̄ restig. a eius sequēs hoc est mandata illius obseruans. ministeriū ei bonoz condigne sagat exhibere.

Benadab. Ra.

Benadab significat diabolus qui diuersos exercitus malignozum spiritū ad subuertendū plm̄ dei contrahit sed p̄ ueros principū israel vincitur. i. p̄ bonos auditozēs doctoꝝ qz cū qd̄ aure audiunt factis implent. antiqui hostis in fugam uertit omniqz suos exercitus a militibus xp̄i perturbatur. qui bene ducenta milia z triginta duo esse dicunt. qz qui utriusqz testamenti sciam perfecte tenent. z trinitatis fidem cū gemina charitate conseruant; hi apti militie sūmi regis esse cōprobant.

arantibus vnus erat. **Quoqz** uenisset helyas ad eū: misit palliū suū super illū. **Qui** statim relictis bouibus cucurrit post helyā z ait: **Disculer** oro te patrē meū z matrē meā: z sic sequar te. **Dixitqz** ei: **Uade** et reuertere. qd̄ enī meum erat feci tibi. **Reuersus** autē ab eo. tulit parboum. z mactauit illud. z in aratro boum corit carnes: z dedit poplo z comederunt. **Consurgēs** abijt: z secutus est helyam. z ministrabat ei.

Cap. XX.
Porro benadab rex syrię cōgregauit omnem exercitū suum. z triginta duos reges secum. z equos z currus. z ascendens pugnabat cōtra samariam: z obsidebat eam. **Misit** tēsqz nuncios ad achab regēz isrl̄ in ciuitatē ait: **Hęc** dicit benadab **Argentum** tuū z aurū tuum meuz est. **uxores** tuę z filij tui optimi mei sunt. **Respōditqz** rex israel: **Iuxta** uerbum tuū dñe mi rex tuus sum ego z omnia mea. **Reuertentesqz** nuncios dixerunt: **Hęc** dicit benadab qui misit nos ad te: **Argentus** tuum z aurū tuū z uxores tuas et filios tuos dabis mihi. **Cras** igit hac eadē hora mittā seruos meos ad te. z scrutabuntur domū tuam z domum seruoꝝ tuoz. z omne qd̄ eis placuerit ponēt in manibus suis z auferent. **Uocauit** autē rex israel omnes seniores terre. z ait: **Animaduertite** z uidete. quoniam insidietur nobis. **Misit** enī ad me pro uxozibus meis z filijs z p̄ ar-

gento z auro. z nō abnūi. **Dixerūt** qz omnes maiores natu z uniuersus populus ad eum: **Nō** audias neqz acquiescas illi. **Respondit** itaqz nuncios benadab: **Dicite** domio meo regi: **Omnia** p̄pter quę misisti ad me seruū tuū in initio faciā: hęc autē rem facere nō possum. **Reuersi** qz nuncios reuulerunt ei. **Qui** remisit z ait: **Hęc** faciāt mihi dii. z hęc mihi addant: si suffecerit puluis samarię pugillis omis populi qui se

stemeritatē arrogante modesto terrore ne compeicens ait.

quitur me. **Et** respondēs rex israel ait: **dicite** ei: **Ne** gloriatur accinctus † sam. s. adhuc induus. egue ut discinctus. **Factum** est autē cū audisset benadab uerbū istud bibebat ipse z reges in umbraculis

z ait seruis suis: **Circūdate** ciuitatem. **Et** circūdederūt eam. **Et** ecce p̄pheta vnus accedens ad achab regem israel ait ei: **Hęc** dicit dñs deus: **Ecce** ego tradam eā in manu tua hodie: ut scias qz ego sum dominus. **Et** ait achab

Per quem? **Dixitqz** ei: **Hęc** dicit dñs: **Per** pedissequos p̄ncipū puinciarum. **Et** ait: **Quis** incipiet p̄liari? **Et** ille dixit: **Tu.** **Recensuit** ergo pueros p̄ncipum puinciarū: z repperit numerū ducentoz triginta duoz. **Et** post eos recensuit populū. omnes filios israel septem milia: z egressi sunt meridie.

Benadab autē bibebat temulentus in umbraculo suo: z reges triginta duo cum eo. qui ad auxilium eius uenerant. **Egressi** sunt autē pueri p̄ncipū puinciarū in p̄ma fronte

Misit itaqz benadab. q̄ nuciauerat

gento z auro. z nō abnūi. **Dixerūt** qz omnes maiores natu z uniuersus populus ad eum: **Nō** audias neqz acquiescas illi. **Respondit** itaqz nuncios benadab: **Dicite** domio meo regi: **Omnia** p̄pter quę misisti ad me seruū tuū in initio faciā: hęc autē rem facere nō possum. **Reuersi** qz nuncios reuulerunt ei. **Qui** remisit z ait: **Hęc** faciāt mihi dii. z hęc mihi addant: si suffecerit puluis samarię pugillis omis populi qui se

quitur me. **Et** respondēs rex israel ait: **dicite** ei: **Ne** gloriatur accinctus † sam. s. adhuc induus. egue ut discinctus. **Factum** est autē cū audisset benadab uerbū istud bibebat ipse z reges in umbraculis

z ait seruis suis: **Circūdate** ciuitatem. **Et** circūdederūt eam. **Et** ecce p̄pheta vnus accedens ad achab regem israel ait ei: **Hęc** dicit dñs deus: **Ecce** ego tradam eā in manu tua hodie: ut scias qz ego sum dominus. **Et** ait achab **Per** quem? **Dixitqz** ei: **Hęc** dicit dñs: **Per** pedissequos p̄ncipū puinciarum. **Et** ait: **Quis** incipiet p̄liari? **Et** ille dixit: **Tu.** **Recensuit** ergo pueros p̄ncipum puinciarū: z repperit numerū ducentoz triginta duoz. **Et** post eos recensuit populū. omnes filios israel septem milia: z egressi sunt meridie.

Benadab autē bibebat temulentus in umbraculo suo: z reges triginta duo cum eo. qui ad auxilium eius uenerant. **Egressi** sunt autē pueri p̄ncipū puinciarū in p̄ma fronte

Misit itaqz benadab. q̄ nuciauerat

Hęc faciāt mihi

du et ze. **Samaritan** more ciuitatū habebat terrā inter? ip̄is pene muris equalē: quo sub sidio icibus anictis resisteret. **Extra** muroū altitudo longe superciem terre trāscēderat. **Ait** ergo rex superbus obfessos terēs: q̄ tantam habere multitudinem. ut si quisqz militum unū lapidem uel stipitem. uel cespitē ad cōstruendū p̄tra urbē aggerē apponasset: agger extingeret qui superficiē q̄ erat intra muros esse uideret equalita ut ex equo pugnares cōtra ciuitatē tela uel faces mitterent.

Ne gloriatur accinctus.

Raba. sic dicitur est qui cingulo circūdatur. **Discinctus** qui cingulū deposuit. **Ait** ergo rex israel regi syrię gloriati quali iam cepisset samariam quā obsidere cōperat. **Ne** gloriatur accinctus. **Et** ut dicit. **Ac** si dicit: **Poli** glorian q̄li uictor. qui adhuc in acie positus quē victoria se quatur ignoras. q̄ppe qui uincere credidit. uictus est.

ei dicentes: Viri egressi sunt de samaria. At ille ait: Siue p pace veniant. apprehendite eos viuos. siue vt pzeliatur: viuos eos capite. Egressi sunt ergo pueri principum puinciaruz. ac reliquus exercitus sequebatur. Et percussit vnusquisqz virum qui ptra se veniebat. Fugeruntqz syri. z psecutus est eos isrl. Fugit quoqz benadab rex syrie in equo cum equitibus suis: necnō et egressus rex israel percussit equos z currus. z percussit siriā plaga magna nimis. Accedens autē ppheta ad regem israel dixit ei: Uade z cōfortare. z scito. z vide quid facias. ^{vel cui.} Sequēti etiam anno rex syrie ascēdet contra te. Serui vero regis syrie dixerunt ei: Dū montium sunt dūi eoz: ideo supauerunt nos. Sz melius est vt pugnemus ptra eos in campatribus: z obtinebimus eos. Tu ergo verbū hoc fac. Amoue reges singulos ab exercitu tuo. z pone principes pro eis: z instaurationem milituz qui ceciderunt de tuis: z equos scdm equos pristinos. z currus scdm currus quos ante habuisti. z pugnabimus ptra eos in campatribus: z videbis qz obtinebimus eos. Credidit cōsilio eoz. z fecit ita. Igitur postqz ann⁹ transierat. recēsit benadab siros z ascendit in asch: vt pugnaret cōtra israel. Porro filij israel recensiti sunt. Et acceptis cibarijs pfecti ex aduerso. castraqz metati sunt cōtra eos. quasi duo parui greges caprarum. Sira autē repleuerūt terrā. Et accedēs vnus vir dei. dixit ad

reges israel: Nec dicit dñs: Quia dixerunt syri: deus montū est dominus. z non est deus vallium: dabo omnē multitudinē grandē hāc in manu tua: z scietis qz ego sū dominus. Dirigebant septem diebus ex aduerso hi atqz illi acies: septima autē die cōmissum est bellum. Percusseruntqz filij israel de syriis centū milia peditum i die vna. Fugerunt autē qz remanserant in asch in ciuitatē: z cecidit murus sup viginti septem milia hoīm qui remanserāt. Porro benadab fugiēs ingressus est ciuitatē in cubiculū qd erat intra cubiculū. Dixeruntqz ei serui sui: Ecce audiuimus qz reges domus israel clementes sunt. Ponamus itaqz saccos in lumbis nostris: z funiculos in capitibus nostris. z egrediamur ad regē israel: forsitan saluabit animas nostras. Accinxerunt saccis lumbos suos. z posuerunt funiculos in capitib⁹ suis. veneruntqz ad reges israel. z dixerunt ei: Seruus tu⁹ benadab dicit: Uiuat oro te anima mea. Et ille ait: Si adhuc viuit frater me⁹ est. Qd acceperunt viri p omine. Et festinantes rapuerunt verbum ex ore eius atqz dixerunt: frater tuus benadab viuit. Et dixit eis: Ite z adducite eum. Egressus est ergo ad cū benadab. z leuauit euz in currum suū. Qui dixit ei: Ciuitates quas tulit pater me⁹ a patre tuo reddam: z plateas fac tibi i damasco sicut fecit pater meus in samaria: z ego fēderatus recedā a te. Depigit ergo fēdus z dimisit eū.

Fugit quoqz benadab rex syrie.

Ra. Id ē. dyabolus princeps iniquoz. quoru oculi sublimis sunt sira enim sublimis in equo suę supbie confidens. cū equitibus scz omnibus supbis. quia ipse est caput sup omnis filios superbie. ab exercitu xpi superatus i fugam vertitur. z rex isrl percutit equos z currus zc. qz rex regum nequitas spirituales obruit humani generis delendo peccata.

Ra. Dyabolus licet a sanctis sepul vitatur: tamē iterū instaurat filium contra eos: z dum vno modo vincitur: alio statim vincere conatur.

Ra. Maligni spiritus in spiritualibus vincunt: in corporalibus bellum parant. satagētes vt animas de supernis ad ima precipitent: quo facilius vincant. si viderit celestia desiderare. terrena ad amandum ingerunt. si prosperitate concessa deo gratiē agantur: studēt vt p aduersa frangantur. Sed sicut syri ita demones. vbi se supra re confidebant: ibi superati sunt.

^{Michas.}
Tunc vir quidā de filiis pphetaz
dixit ad socium suū i sermone dñi
^{in capite.}
Percute me: **At** ille noluit percu-
tere. **Lui** ait: **Quia** noluisti audire
vocem domini. ecce recedes a me
^{sqd eū contigisset.}
z pcutiet te leo. **Tuncq;** paululū re-
cessisset ab eo: inuenit eum leo atq;
pcussit. **Sed** z alterum inueniens
virum. dixit ad eum: **Percute** me
Qui pcussit eū z vulnerauit. **Abiit**
^{falligato capite.}
ergo ppheta z occurrit regi in via:
z mutauit aspersione pulueris os
z oculos suos. **Tuncq;** rex trā sicut
clamauit ad regem z ait: **Seruus**
tuus egressus est ad p̄lianduz in
cominus. **Tuncq;** fugisset vir vnus
adduxit eum quidam ad me. z ait:
Custodi virū istum. **Qui** si lapsus
fuerit: erit anima tua pro aia eius:
aut talentum argenti appendes.
Dum aut ego turbatus huc illucq;
me verterem: subito nō cōparuit.
Et ait rex israhel ad eum: **Hoc** ē iu-
diciū tuū. qd ipse decreuisti. **At**
^{set soluto capite.}
ipse statim absterfit puluerē d facie
sua: z cognouit eū rex isrl qd esset de
pphetis. **Qui** ait ad eum: **Hec** di-
^{benadab blasphemum.}
xit dñs: **Quia** dimisisti virum di-
gnum morte de manu tua: erit ani-
^{sqd ipse te perimet.}
ma tua pro anima eius. z populus
tuus p populo eius. **Reuersus** ē
igitur rex israhel in domū suam au-
dire contempnēs. z furibundus ve-
nit in samariam.

C. XXI.

Post verba au-
tem hęc tempore illo vi-
nea erat naboth iezebelite. qd erat
in iezebel iuxta palatium regis sa-

marie. **Locutus** est ergo achab ad
naboth dicens: **Da** mibi vineam
tuam: vt faciam mibi hortū olerū:
quia vicina est z ppe domum meā
Daboq; tibi pro ea vineam melio-
rem: aut si tibi cōmodius putas ar-
genti p̄cium quantuz digna est.
Lui respōdit naboth: **Propitius**
sit mibi dñs. ne dem hęreditatē pa-
trū meozū tibi: **Venit** ergo achab
in domū suā indignans z frendēs
super verbo qd locutus fuerat ad
eum naboth iezebelites dicens:
Non dabo tibi hęreditates patrū
meozum. **Et** p̄iciens se in lectuluz
suum: auertit faciez suā ad parietē
z non comedit panes. **Ingressa** est
aut ad eum iezebel vxoz sua: dixit
qz ei: **Quid** est hoc? vnde anima
tua contristata est? z quare non co-
medis panem? **Qui** respondit ei:
Locutus sum naboth iezebelite.
z dixi ei: **Da** mibi vineam tuā acce-
pta pecunia. aut si tibi placet dabo
tibi meliozē vineaz p ea. **Et** ille ait
Non dabo tibi vineā meam. **Dixit**
ergo ad eū iezebel vxoz ei: **Bran-**
dis autoritatis es z bene regis re-
gnum israhel: **Surge** z comede pa-
nem. z equo esto anio: ego dabo ti-
bi vineā naboth iezebelite. **Scri-**
psit itaq; litteras ex nomie achab.
z signauit eas anulo eius: z misit
ad maiores natu z ad optimates
qui erant in ciuitate eius z habita-
bant cum naboth. **Litterarū** autē
erat ista sententia. **Predicate** ieiun-
nium z facite sedere naboth inter
p̄imos popli: z summittite duos
viros filios belial contra eum. et

forū. **Hic** naboth ha-
buit vineā. de q. **Vi-**
neam de egypto tra-
^{hac cōcipuit achab}
qui interpretat frater pa-
tris. i. p̄ls iudaicus de
quo xps scdm carnem
vt faceret ortum olerū
Hoc ē vt vbi vinū spi-
rituale germinare de-
buit: tibi fragilia p̄ban-
scorum dogmata trā-
plantat. **Naboth** vi-
neam dare nolenti. i.
xpo p̄baniscorū sup̄sti-
tionibus nō cōsentienti
ipia iezebel. i. synago-
ga machinata est mor-
tem. **Interpretat** eniz
iezebel cohabitatrix li-
ue fluxus vanus vel i-
anis. qz synagoga ha-
bitare videbatur i to-
mo domini. s. p vana
desideria desuebat.

Abiit ergo pro-
pheta. **Dicbas** pa-
rabola vltus est ppter
sermone qd regi erat
dicturus. vt ostēderet
hoc ad illuz magis qd
ad se pertinere.

Erit anima tua.
Prouidendū est ser-
uis dei. ne scdm exem-
plum achab p̄nciosa
securitate sibi blandi-
ant. quādiu hostis vi-
uit. ne duz se q̄si victo-
res arbitrent per frau-
dem dyaboli pacem. p
mittentis citius elidan-
tur. qz sicut tunc p̄ba
regi pro icōsiderata
pietate. p̄nūciavit affo-
re vltionē. ita nunc. p
pheticus sermo p̄nun-
ciat. si paciscamur cuz
dyabolo. eternā nobis
per hoc iminere p̄nā.

Et furibundus.
Iraus achab. p̄ba z
clausum semari iussit.
z pfusus x̄bis miches
tomum remeavit.

C. XXI.
Naboth. **I**nter-
pretat cōspicius siue
possessio. iezebel ho-
nessas dei siue semen
dei. hoc totū cōuenit si-
lio dei. qui est splēdor
glorie. quez constituit
deus hęredem vniuer-

Tercij Regū
fallom refim
naboth becom
e lapidate. sic
ergo dices et
mael
sicu p̄cepto
scripam erat
ra ad eos. p
e lodere fecerunt
nos popli. Et
ris filijs dyabo-
re contra cum.
bolici dixerunt
niam coā m
naboth deū
fz chabre hāc
clurum cum
p̄bus iuerit
ad iezebel ducim
naboth. z mox
ait cum audisset
naboth. z mox
achab. Surge
bōh is p̄ciat
clare. z dare tā
Non em vian
est. **Ab** cū audi-
videlicet naboth
debat in vineam
licq; vt possideret
ignat sermo dñi a
tem dicens. Surge
occurram achab re-
i samaria. ecce ad-
desiderat. vt possi-
ris ad eum dicens
Decidisti in sup-
hęc addes. **De**
co hoc in quo li-
guinem naboth
guinem tuā. Et at

falsum testimoniū dicant: **B**ndixit naboth deum et regē. **E**t educite eū et lapidate: sicq; moriatur. **F**ecerūt ergo ciues ei⁹ maiores natu et optimates qui habitabant cū eo i vrbe sicut p̄ceperat eis iezabel: et sicut scriptum erat in litteris quas miserat ad eos. **P**redicauerūt ieiuniū et sedere fecerunt naboth inter primos popli. **E**t adductis duob⁹ viris filijs dyaboli: fecerūt eos sedere contra eum. **A**t illi. s. vt viri dyabolici dixerunt cōtra eum testimonium corā multitudie. **B**enedixit naboth deū et regem. **Q**uāobrem s. et christus falsis testibus extra portā est passus. eduxerunt eum extra ciuitatē: et lapidibus interfecerunt. **M**iserūtq; ad iezabel dicentes. **L**apidatus ē naboth. et mortuus est. **F**actus est autē cum audisset iezabel lapidatū naboth et mortuum. locuta est ad achab: **S**urge posside vineam naboth iezraelitē q̄ noluit tibi acquiescere. et dare eā accepta pecunia. **N**on enī viuūt naboth sed mortu⁹ est. **Q**uōd cū audisset achab mortuū videlicet naboth: surrexit: et descendebat in vineam naboth iezraelitē vt possideret eam. **F**actus est igitur sermo dñi ad helyam thesbitem dicens: **S**urge et descende in occursum achab regis israel. qui ē i samaria: **E**cce ad vineam naboth descēdit. vt possideat eā. **E**t loqueris ad eum dicens: **N**ec dicit dñs **O**ccidisti insup et possedisti. **E**t p̄ hęc addes: **N**ec dicit dñs: **I**n loco hoc in quo lixerunt canes sanguinem naboth: lambēt quoq; sanguinem tuū. **E**t ait achab ad heliā

Num inuenisti me inimicum tibi? **Q**ui dixit: **I**nueni: eo q̄ venundatus sis vt faceres malum in cōspectu dñi. **P**ropterea hęc dicit dñs: **E**cce ego inducam sup te malum. et demetam posteriora tua. et interficiam de achab mingentē ad parietem: et clausum et vltimū in israel. **E**t dabo domū tuā sicut domū hie roboam filij nabath. et sicut domū baasa filij abia. qz egisti vt me ad iracundiaz puocares: et peccare fecisti israel. **S**ed et de iezabel locut⁹ est dñs dicens: **C**anes comedent iezabel in agro iezrael. **S**i mortu⁹ fuerit achab in ciuitate: comedent euz canes. **S**i autē mortuus fuerit in agro: comedēt eū volucres celi. **I**gitur nō fuit alter talis vt achab qui venundatus est: vt faceret malum in conspectu dñi. **C**oncitauit enī eum iezabel vxor sua. et abominabilis effectus est intantū vt sequerētur ydola que fecerūt āmor regī quos consumpsit dñs a facie filiorū isrl. **I**taq; cū audisset achab sermones istos: scidit vestem suā et operuit cilicio carnem suā. ieiunauitq; et dormiuit in sacco: et ambulauit demisso capite. **F**actus ē autē sermo dñi ad heliā thesbitē dicens: **N**ōne vidisti humiliatū achab coram me? **Q**uia igit humiliatus est mei causa: non inducam malū in diebus eius. sed in diebus filij sui inferam malum domui eius.

C XXII.
Transierūt igitur tres añi absq; bello inter syriam et israel. **I**n anno autē

In vineam naboth. **V**inea naboth ecclesia de gentibus. **H**anc occaso xpo mali coloni p̄ripe moriebantur: cū fidem q̄ per eum est extingueret suam que ex lege est iusticiam p̄ferre ac gentibus imbuendis conabantur inserere.

tercio descendit iosaphat rex iuda ad regē israel: **Dixitq;** rex israel ad seruos suos: **Ignoratis q;** nostra sit ramoth galaad: et negligim⁹ eaz tollere de manu regis syrię: **Et ait ad iosaphat:** Venies ne mecum ad p̄eliandū i ramoth galaad: **Dixit q;** iosaphat ad regem israel: **Sicut ego sum ita et tu.** Populus meus et populus tuus vnū sunt: et equites mei equites tui. **Dixitq;** iosaphat ad regez israel: **Dugre ozo te hodie sermonē dñi.** Congregauit ergo rex israel, pphetas quadringētos circiter viros: et ait ad eos: **Ire debeo i ramoth galaad ad bellandum an quiescere?** Qui responderunt: **Ascende.** et dabit eam dñs in manu regis. **Dixit autē iosaphat:** **Non est hic ppheta domi q̄spiam vt interrogemus p eum?** **Et ait rex isrl ad iosaphat:** **Remansit vir vn⁹ p quē possimus interrogare dñm: sed ego odi eum. quia nō pphetat mihi bonum sed malum.** micheas filius biemla. **Cui iosaphat ait:** **Ne loquaris ita rex.** **Uocauit ergo rex israel eunuchum quendā. et dixit ei festina adducere micheam filium biemla.** **Rex autē israel et iosaphat rex iuda sedebant vnusquisq; in solio suo: vestiti cultu regio i area iuxta hostiū porte samarię: et vniuersi pphete pphetabant in cōspectu eorū.** **Fecit quoq; sibi sedechias filius chanaan cornua ferrea. et ait: Nec dicit dominus: His ventila bis syriam. donec deleas eā.** **Omnesq; pphete similiter pphetabāt dicentes: Ascende in ramoth ga-**

laad. et vade. pspere: et tradet eā dominus i manu regis. **Nuncius vero qui ierat vt vocaret micheam locutus est ad eum dicens: Ecce sermones pphetarū ore vno bona regi p̄dicant. Sit ergo et sermo tu⁹ similis eorū: et loquere bona.** **Cui micheas ait: Uiuat dñs: q; quodcūq; dixerit mihi dñs hoc loquar.** **Venit itaq; ad regem. et ait illi rex: Michea ire debemus i ramoth galaad ad p̄eliandū an cessare?** **Cui ille respondit: Ascende. et vade. pspere. et tradet dñs in manu regis.** **Dixit autē rex ad euz. Iterum atq; iterum adiuro te: vt non loquaris mihi nisi qd̄ verum est in nomine dñi.** **Et ille ait: Uidi cunctuz israel dispersum in mōtib; quasi oues non habentes pastore.** **Et ait dñs Non habent isti dominū. reuertat vnusquisq; in domū suam i pace.** **Dixit ergo rex israel ad iosaphat: Nunquid nō dixi tibi q; nō pphetet mihi bonuz: sed semp maluz?** **Ille vero addens ait: Propterea audi sermonē dñi: Uidi dominuz sedentē super solium suū. et omnes exercitum celi assistentē ei a dextris et a sinistris.** **Et ait dñs: Quis decipiet achab regem israel. vt ascēdat et cadat i ramoth galaad?** **Et dixit vnus verba huiuscemodi: et alius aliter.** **Egressus est autē spiritus et stetit coraz dño. et ait: Ego decipiā illū.** **Cui locutus est dñs: In quo?** **Et ille ait: Egrediar. et ero spiritus mendax in ore omniū pphetarum eius.** **Et dixit dñs: Decipies. et p̄ualebis.** **Egredere et fac ita: Nunc**

Uidi dominū sedentē super solium. **Solum dñi angelice potestates. quarum mentibus de p̄senti deus inferius cūcta d̄spōnit.** **Exercitus celi ministrantiū angeloz multitudo. dextra ps angelorum electa. sinistra ps reproba.** **Reqs enī dextra cōcluditur deus neq; sinistra. qui ita est intra omnia. vt sit et extra.** **S; quomō mali de exercitu celi? quia q̄uis ab ebdereo celo pulsi. adhuc tam i aereo demorant celo.** **Vnde paulus. cōtra spiritualia nequitie in celestibus.** **Om̄s exercitus assistit teo: quia et voluntas electorum spiritu 5 diuine deseruit potestati. et reproborum sensus suz seruientis malicie iudicio omnipotentis obtemperat.**

igitur ecce dedit dñs spiritū mendacij in ore omnium prophetarū tuorū qui hic sunt: et dñs locutus ē cōtra te malum. Accessit autē sedechias filius chanaan. et percussit micheam ī maxillam. et dixit: **De** ne ergo dimisit spiritus dñi. et locutus est tibi: **Et** ait micheas: **U**isurus es in die illa quando ingredieris cubiculum ītra cubiculū vt abscondaris. **Et** ait rex israel: **L**ollite micheam. et maneat apud ammon principem ciuitatis: et apud ioas filium amelech. et dicite eis: **H**ec dicit rex: **M**ittite virū istum in carcerem. et sustentate eum pane tribulationis. et aqua angustie: donec reuertar in pace. **D**ixitq; micheas: **S**i reuersus fueris in pace: nō est locutus in me dñs. **E**t ait: **A**udite populi omnes. **A**scendit itaq; rex israel et iosaphat rex iuda ī ramoth galaad. **D**ixitq; rex israel ad iosaphat: **S**ume arma et ingredere p̄geliū: et induere vestibus meis. **P**orro rex israel mutauit habitus: et ingressus est bellū. **R**ex autē syrię p̄ceperat principibus curruū triginta duobus dicēs: **N**on pugnabitis contra minozē et maiorem quēpiā: nisi contra regem israel solum. **C**ū ergo vidissent p̄cipes curruū iosaphat: suspicati sunt qd ipse esset rex israel. **E**t impetu facto pugnant cōtra eum. **E**t exclamauit iosaphat. **I**ntellerūtq; p̄cipes curruū qd nō esset rex israel: et cessauerunt ab eo. **U**ir autē quidā tectūdit arcum in incertum sagittam dirigens: et casu percussit regem israel

inter pulmonē et stomachū. **A**t ille dixit aurigę suo: **U**erte manū tuā. et eijce me de exercitu: qz grauius vulneratus sum. **C**ōmissum ē ergo p̄geliū in die illa. **E**t rex israel stabat in curru suo cōtra syros: et mortuus est vesp̄ri. **F**luebat autē sanguis plage ī sinum curruis: et p̄ceperunt in vniuerso exercitu anteq; sol occumberet dicens: **U**nusquisq; reuertatur in ciuitatē et ī terram suam. **M**ortuus est autē rex. et platus est ī samariam: sepelierūtq; regē in samaria. **E**t lauerunt currū ei⁹ in piscina samarię. et linxerūt canes sanguines eius. et habenas lauerunt iuxta verbū dñi qd locutus fuerat. **R**eliqua vero sermonū achab. et vniuersa quę fecit. et domus eburnea quā edificauit cūctarūq; vrbū quas extruxit: nonne hęc scripta sunt in libro sermonū dierū regū israel? **D**ormiuit ergo achab cum patribus suis. et regnauit ochozias filius ei⁹ p̄ eo. **J**osaphat filius asa regnare cepit sup iudam. anno quarto achab regis israel. **T**riginta quinq; annozū erat cū regnare cepisset. et viginti q̄nq; annos regnauit in hierlm. **N**omē matris ei⁹ azuba filia salai. **E**t ambulauit in omni via asa patris sui: et non declinauit ex ea. **F**ecitq; qd rectum erat ī conspectu dñi: verū tamen excelsa nō abstulit. **A**dhuc enīz populus sacrificabat. et adolebat incensum in excelsis. **P**acēq; habuit iosaphat cū rege israel. **R**eliqua autē verborū iosaphat et opacius quę gessit et p̄geliā: nonne hęc

scripta sunt in libro verborū dierū regum iuda: Sed et reliquias effeminatozū qui remanserāt in diebus asa patris eius abstulit de terra. Nec erat tūc rex constitutus i edom. Rex vero iofaphat fecerat classes in mari q̄ navigarent i ophir propter aurum. et ire non potuerūt: qz cōfractę sunt in asyongaber. Tūc ait ochozias filius achab ad iofaphat: Uadant serui mei cu3 seruis tuis i nauibus. Et noluit iofaphat Dormiuitqz cū patribus suis. et sepultus est cū eis in ciuitate dauid patris sui: regnauitqz iozam filium eius pro eo. Ochozias autē filius achab regnare ceperat sup israel in samaria. anno septimodecimo iofaphat regis iuda: regnauitqz sup israel duobus ānis. Et fecit malū in cōspectu dñi. et ambulauit i via patris sui et matris sue: et in via hie roboam filij nabath. q̄ peccare fecit israel. Seruiuit quoqz baal et adorauit eum: et irritauit dñm deū israel iuxta omnia quę fecerat pater eius.

Primus liber Malachim. id ē tercius regū explicit. Secundus liber Malachim. id ē quartus regum Incipit.

Reuarica

tus est aut moab in israel: postquā mortuus ē achab. Ceciditqz ochozias per cancellos cenaculi sui qd̄ habebat i samaria et egrotauit: misitqz nuncios dicēs ad eos: Ite cōsultate beelzebub deū acharon. vtrū viuere queā d̄ infirmitate mea hac? Angelus aut̄ domini locutus est ad heliam thesbiten dicens: Surge ascende in occursum nunciozū regis samarie. et dices ad eos: Nunquid nō est deus in israel vt eatis ad cōsulendū beelzebub deū acharon? Quāobrem hęc dicit dominus? De lectulo sup quem ascendisti nō descendes: sed morte morieris. Et abiit helyas: Reuersiqz sūt nuncios ad ochozia. Qui dixit eis: Quare reuersi estis? At illi responderūt ei: Vir occurrit nobis. et dixit ad nos: Ite et reuertimini ad reges q̄ misit vos. et dicetis ei: Hęc dicit dominus: Nunquid qz non erat deus in israel. mittis vt cōsulatur beelzebub deus acharon? Idcirco de lectulo sup quem ascendisti nō descendes: s3 morte morieris. Qui dixit eis Cuius figure est et habi? vir qui occurrit vobis et locutus ē verba hęc? At illi dixerunt: Vir pilosus et zona pellicia accinctus renibus. Qui ait: Helyas thesbiten ē Misitqz ad eum quinquagenariū principē. et quinquaginta qui erāt sub eo. Qui ascendit ad eum. sedentiqz in vertice montis ait: Nō dei rex p̄cepit vt decēdas. Rūdenqz

Cecidit ochozias. Domus ochozie ē synagoga: que legibus p̄ceptis q̄li cancellis cenaculi vndiqz circūdata erat. S3 sic ochozias p̄ cancellos quibz tueri debuit tuens egritudinez nimā icurrat: ita et iudex legis custodiā excedens in languore desperabilem peccator cecidit. Vbi qz dei p̄sidiū dereliquit: salutis remediū nō inuenit. Cōfugit ei sicut rex ipius ad falsos deos. et ideo p̄pheticō ore corripit. et de eius morte vicina p̄dicatur. Ochozias iudex: maxime p̄ncipes significat. qui vicijs recuti veritate p̄sequuntur. Vñ. miles ut p̄ncipes et p̄baret ministros. vt apprehenderent bēlium zc.

Misit ad eum quinquagenariū Quinquagenariū confessio penitētie est. quo declarat remissio peccator. Iudei ergo nolentes xpm̄ deum esse. nec principem penitētie dicūt ei. Quinquaginta annos nondum habes: et abraham vidi sit: et in futuro: igne incenditur. Tercius q̄ quinquagenariū qz cōuersus ad fidē trinitatis. penitētie sacramētū cognouit: indulgentiam meruit.

